

ΕΦΗΜΕΡΙΣ
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ

ΥΠΟ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ

1885

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΠΕΡΡΗ

IN COMMISSION BEI CARL BECK IN ATHEN

1885

Τῆς συντάξεως καὶ ἐκδόσεως τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος ἐπιμελεῖται τριμελὴς ἐπιτροπὴ τοῦ συμβουλίου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρίας.

Αἰτήσεις ἀναφερόμεναι εἰς τὴν Ἐφημερίδα ἀπευθύνονται πρὸς τὸν Ἐπιμελητὴν τοῦ Μουσείου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρίας ΑΘ. Σ. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΝ.

Ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἐφημερίδι ἐκδίδονται ἄρθρα ἀρχαιολογικῆς ὕλης παντὸς εἶδους καὶ πάσης ἐποχῆς, κατὰ προτίμησιν ὅμως Ἑλληνικαὶ ἐπιγραφαὶ καὶ μνημεῖα τῆς τέχνης ἀνέκδοτα μετὰ περιγραφῆς αὐτῶν καὶ ἐρμηνείας συντόμου καὶ εἰδήσεις ἀρχαιολογικαὶ φέρουσαι ὡς οἷόν τε ἐπίσημον χαρακτῆρα.

Τοῖς γράφουσιν ἄρθρα εἰς τὴν Ἐφημερίδα χορηγεῖται ἀμοιβὴ ἑκατὸν δραχμῶν ἀντὶ ἐκάστου τυπογραφικοῦ φύλλου. Οἱ πίνακες καὶ τὰ ἐν τῷ κειμένῳ ἀπεικονίσματα λογίζονται ὡς κείμενον.

Τῆς Ἐφημερίδος ἐκδίδεται κατὰ τριμηνίαν ἓν τεύχος σχήματος τετάρτου περιέχον τρία τοῦλάχιστον τυπογραφικὰ φύλλα καὶ τρεῖς πίνακας.

Συνδρομὴ ἑτησίᾳ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος δραχμαὶ δεκαεῖξ.

Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται ἐν τῷ παρὰ τὴν ὁδὸν Ἑρμοῦ βιβλιοπωλείῳ τοῦ κ. ΚΑΡΟΛΟΥ ΜΠΕΚ.

Ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερίς ἀνταλλάσσεται πρὸς πᾶν καθαρῶς ἀρχαιολογικὸν περιοδικόν.

Διὰ τὰ τυπογραφικὰ καὶ ἄλλα παροράματα εὐθύνεται ὁ ἐκάστοτε παρέχων τὸ εἰς ἐκδοσὶν ἄρθρον ὑφ' ὃ καὶ ὑπογράφεται.

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ
ΕΚ ΤΩΝ ΕΝ ΕΠΙΔΑΥΡΙΑ ΑΝΑΣΚΑΦΩΝ

(Ἴδε συνέλειαν ἐν τόμῳ τοῦ ἔτους 1883, σελ. 25, 85, 147 καὶ 197, ἐν τόμῳ τοῦ ἔτους 1884, σελ. 21 καὶ ἐν τῷ τοῦ 1885 σελ. 1).

Ἄρ. 84.

ΙΣΥΛΛΟΣΣΩΚΡΑΤΕΥΣΕΠΙΔΑΥΡΙΟΣΑΝΕΘΗΚΕ
ΑΠΟΛΛΩΝΙΜΑΛΕΑΤΑΙΚΑΙΑΣΚΛΑΡΙΩΙ
ΔΑΜΟΣΕΙΣΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΙΑΝΑΝΔΡΑΣΑΠΡΑΓΟΙΚΑΛΩΣ
ΑΥΤΟΣΙΣΧΥΡΟΤΕΡΟΣΟΡΟΟΥΤΑΙΓΑΡΕΞΑΝΔΡΑΓΑΘΙΑΣ
5 ΑΙΔΕΤΙΣΚΑΛΩΣΠΡΟΑΧΘΕΙΣΘΙΓΓΑΝΟΙΠΟΝΗΡΙΑΣ
ΠΑΛΙΝΕΠΑΓΚΡΟΥΩΝΚΟΛΑΙΩΝΔΑΜΟΣΑΣΦΑΛΕΣΤΕΡΟΣ
ΤΑΝΔΕΤΑΝΓΝΩΜΑΝΤΟΚΗΧΟΝΚΑΙΕΛΕΓΟΝΚΑΙΝΥΝΛΕΓΩ
ΕΥΞΑΜΑΝΑΝΓΡΑΥΕΝΑΙΚΕΙΣΤΑΝΔΕΤΑΝΓΝΩΜΑΝΠΕΤΗ
ΟΝΟΜΟΣΑΜΙΝΟΝΕΠΕΔΕΙΞΑΕΓΕΝΤΟΔΟΥΚΑΝΕΥΘΕΟΝ

10 ΤΟΝΔΙΑΡΟΝΘΕΙΑΙΜΟΙΡΑΙΝΟΜΟΝΗΥΡΕΝΙΣΥΛΛΟΣ
ΑΦΘΙΤΟΝΑΕΝΑΘΝΓΕΡΑΣΑΘΑΝΑΤΟΙΣΙΘΕΟΙΣΙΝ
ΚΑΙΝΙΝΑΡΑΣΔΑΜΟΣΘΕΘΟΜΟΝΘΕΤΟΠΑΤΡΙΔΟΣΑΜΑΣ
ΧΕΙΡΑΣΑΝΑΣΧΟΝΤΕΣΜΑΚΑΡΕΣΣΙΝΕΣΟΥΡΑΝΟΝΕΥΡΥ
ΟΙΚΕΝΑΡΙΣΤΕΥΩΣΙΠΟΛΗΟΣΤΑΣΔΕΠΙΔΑΥΡΟΥ
15 ΛΕΞΑΣΘΑΙΤΕΑΝΔΡΑΣΚΑΙΕΠΑΓΓΕΙΛΑΙΚΑΤΑΦΥΛΑΣ
ΟΙΣΠΟΛΙΟΥΧΟΣΥΠΟΣΤΕΡΝΟΙΣΑΡΕΤΑΤΕΚΑΙΑΙΔΩΣ
ΤΟΙΣΙΝΕΠΑΓΓΕΛΛΕΝΚΛΙΠΟΜΠΡΕΥΕΝΣΦΕΚΟΜΩΝΤΑΣ
ΦΟΙΒΩΙΑΝΑΚΤΙΥΙΩΙΤΕΑΣΚΛΑΡΙΩΙΙΛΤΗΡΙ
ΕΙΜΑΣΙΝΕΝΛΕΥΚΟΙΣΙΔΑΦΝΑΣΣΤΕΦΑΝΟΙΣΠΟΤΑΠΟΛΛΩ
20 ΠΟΙΔΑΣΚΛΑΡΙΟΝΕΡΝΕΣΙΕΛΛΙΑΣΗΜΕΡΟΦΥΛΛΟΥ
ΑΓΝΩΣΠΟΜΠΡΕΥΕΙΝΚΑΙΕΠΡΕΥΧΕΣΘΑΙΠΟΛΙΑΤΑΙΣ
ΡΑΣΙΝΑΕΙΔΙΔΟΜΕΝΤΕΚΝΟΙΣΤΕΡΑΤΑΝΥΓΙΕΙΑΝ
ΤΑΝΚΑΛΟΚΑΓΑΟΙΑΝΤΕΠΙΔΑΥΡΟΙΑΕΙΡΕΠΕΝΑΝΔΡΩΝ
ΕΥΝΟΜΙΑΝΤΕΚΑΙΕΙΡΑΝΑΝΚΑΙΠΛΟΥΤΟΝΑΜΕΜΦΗ
25 ΩΡΑΙΣΕΞΩΡΑΝΝΟΜΟΝΑΕΙΤΟΝΔΕΣΕΒΟΝΤΑΣ
ΟΥΤΩΤΟΙΚΑΜΩΝΠΕΡΙΦΕΙΔΟΙΤΕΥΡΥΟΡΑΙΕΥΣ

ΠΡΩΤΟΣΜΑΛΟΣΕΤΕΥΞΕΝΑΠΟΛΛΩΝΟΣΜΑΛΕΑΤΑ
ΒΩΜΟΝΚΑΙΟΥΣΙΑΙΣΗΓΛΑΙΣΕΝΤΕΜΕΝΟΣ
ΟΥΔΕΚΕΘΕΣΣΑΛΙΑΣΕΝΤΡΙΚΚΗΠΕΙΡΑΘΕΙΗΣ
30 ΕΙΣΑΔΥΤΟΝΚΑΤΑΒΑΣΑΣΚΛΗΠΙΟΥΕΙΜΗΕΦΑΓΝΟΥ
ΠΡΩΤΟΝΑΠΟΛΛΩΝΟΣΒΩΜΟΥΘΥΣΑΙΣΜΑΛΕΑΤΑ

ΙΣΥΛΛΟΣΑΣΤΥΛΑΙΔΑΙΕΡΕΘΗΚΕΜΑΝΤΕΥΣΑΣΘΑΙΟΙ
ΠΕΡΙΤΟΥΠΑΙΑΝΟΣΕΝΔΕΛΦΟΙΣΟΝΕΡΟΗΣΕΕΙΣΤΟΝΑΠΟΛ

ΛΩΝΑΚΑΙΤΟΝΑΣΚΛΑΡΙΟΝΗΛΩΙΟΝΟΙΚΛΕΙΗΑΓΓΡΑ
 35 ΦΟΝΤΙΤΟΝΓΡΑΙΑΝΑΕΜΑΝΤΕΥΣΕΛΩΙΟΝΟΙΚΑΕΙΜΕΝΑΓ
 ΓΡΑΦΟΝΤΙΚΑΙΑΥΤΙΚΑΚΑΙΕΙΣΤΟΝΥΣΤΕΡΟΝΧΡΟΝΟΝ

 ΙΕΡΑΙΑΝΑΘΕΟΝΑΕΙΣΑΤΕΛΛΟΙΙΑΘΕΑΣΕΝΝΑΕΤΑ
 ΤΑΣΔΕΡΙΔΑΥΡΟΥΩΔΕΓΑΡΦΑΤΙΣΕΝΕΓΟΥΣΗΛΥ
 ΘΕΣΑΚΟΑΣΠΡΟΓΟΝΩΝΑΜΕΤΕΡΩΝΩΦΟΙΒΕΑΡΟΛ
 40 ΛΩΝΕΡΑΤΩΜΟΥΣΑΝΓΑΤΗΡΙΕΥΣΛΕΓΕΤΑΙΜΑΛ
 ΔΟΜΕΝΠΑΡΑΚΟΙΤΙΝΟΣΙΟΙΣΙΓΑΜΟΙΣΦΛΕΓΥΑΣΔ
 ΠΑΤΡΙΔΕΡΙΔΑΥΡΟΝΕΝΑΙΕΝΘΥΓΑΤΕΡΛΜΛΟΥΓ
 ΕΙΤΛΝΕΡΑΤΩΓΕΙΝΑΤΟΜΑΤΗΡΚΛΕΟΦΗΜΛΔΟΝΟΜΑΣΘΗΚ
 ΔΕΦΛΕΓΥΑΓΕΝΕΤΟΑΙΓΛΑΔΟΝΟΜΑΣΘΗΤΟΔΕΠΩΝΥΜΟΝ
 45 ΤΟΚΑΛΛΟΣΔΕΚΟΡΩΝΙΣΕΡΕΚΛΗΘΗΚΑΤΙΔΩΝΔΕΟΧΡΥ
 ΣΟΤΟΞΟΣΦΟΙΒΟΣΕΜΜΑΛΟΥΔΟΜΟΙΣΠΑΡΘΕΝΙΑΝΩΡΑΝ
 ΕΛΥΣΕΛΕΧΕΩΝΔΙΜΕΡΟΕΝΤΩΝΕΡΕΒΑΣΛΑΤΩΙΕΚΟΡΕ
 ΧΡΥΣΟΚΟΜΑΣΕΒΟΜΑΙΣΕΕΝΔΕΘΥΩΔΕΙΤΕΜΕΝΕΙΤΕ
 ΚΕΤΟΝΙΝΑΙΓΛΑΓΟΝΙΜΑΝΔΕΛΥΣΕΝΩΔΙΝΑΔΙΟΣ
 50 ΑΙΣΜΕΤΑΜΙΡΑΝΛΑΧΕΣΙΣΤΕΜΑΙΑΑΓΑΥΑΕΡΙΚΛΗ
 ΣΙΝΔΕΝΙΝΑΙΓΛΑΣΜΑΤΡΟΣΑΣΚΛΑΡΙΟΝΩΝΟΜΑΞΕ
 ΑΡΟΛΛΩΝΤΟΝΝΟΣΩΝΠΑΥΣΤΟΡΑΔΩΤΗΡΑΥΓΙΕΙΑΣ
 ΜΕΓΑΔΩΡΗΜΑΒΡΟΤΟΙΣΙΕΡΑΙΑΝΙΕΡΑΙΑΝΧΑΙΡΕΝ
 ΑΣΚΛΑΡΙΕΤΛΝΣΑΝΕΡΙΔΑΥΡΟΝΜΑΤΡΟΠΟΛΙΝΑΥ
 55 ΞΩΝΕΝΑΡΓΗΔΥΓΙΕΙΑΝΕΡΙΡΕΜΠΟΙΣΦΡΕΣΙΚΑΙΣΩ
 ΜΑΣΙΝΛΜΟΙΣΙΕΡΑΙΑΝΙΕΡΑΙΑΝ
 ΚΑΙΤΟΔΕΣΗΣΑΡΕΤΗΣΑΣΚΛΗΡΙΕΤΟΥΡΓΟΝΕΔΕΙΞΑΣ
 ΕΓΚΕΙΝΟΙΣΙΧΡΟΝΟΙΣΟΚΑΔΗΣΤΡΑΤΟΝΗΓΕΦΙΛΙΠΠΟΣ
 ΕΙΣΣΠΑΡΤΗΝΕΘΕΛΩΝΑΝΕΛΕΙΝΒΑΣΙΛΗΙΔΑΤΙΜΗΝ
 60 ΤΟΙΣΔΑΣΚΛΗΡΙΟΛΘΕΒΟΑΘΟΟΛΕΞΕΡΙΔΑΥΡΟΥ
 ΤΙΜΩΝΗΡΑΚΛΕΟΣΓΕΝΕΑΝΑΣΦΕΙΔΕΤΟΑΡΑΙΕΥΣ
 ΤΟΥΤΑΚΙΔΗΛΘΕΟΧΟΡΑΙΣΕΚΒΟΥΣΠΟΡΟΥΗΛΘΕΝΚΑΜΝΩ
 ΤΩΤΥΓΑΡΟΣΤΕΙΧΟΝΤΙΣΥΝΑΝΤΗΣΑΣΣΥΝΟΠΛΟΙΣΙΝ
 ΛΑΜΠΡΟΜΕΝΟΣΧΡΥΣΕΟΙΣΑΣΚΛΑΡΙΕΡΑΙΣΔΕΣΙΔΩΝΣΕ
 65 ΛΙΣΣΕΤΟΧΕΙΡΟΡΕΓΩΝΙΚΕΤΗΜΥΘΩΙΣΕΠΡΟΣΑΝΤΩΝ
 ΑΜΠΟΡΟΣΕΙΜΙΤΕΩΝΔΩΡΩΝΑΣΚΛΗΡΙΕΡΑΙΑΝ
 ΑΛΛΑΜΕΠΟΙΚΤΕΙΡΟΝΤΥΔΕΜΟΙΤΑΔΕΕΛΕΞΑΣΕΝΑΡΓΗ
 ΘΑΡΣΕΙΚΑΙΡΩΙΓΑΡΣΟΙΑΦΙΞΟΜΑΙΑΛΛΑΜΕΝΑΥΤΕΙ
 ΤΟΙΣΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΙΣΧΑΛΕΠΑΣΑΠΟΚΗΡΑΣΕΡΥΞΑΣ
 70 ΟΥΝΕΚΑΤΟΥΣΦΟΙΒΟΥΧΡΗΣΜΟΥΣΣΩΤΟΝΤΙΔΙΚΑΙΩΣ
 ΟΥΣΜΑΝΤΕΥΣΑΜΕΝΟΣΠΑΡΕΤΑΞΕΠΟΛΗΙΛΥΚΟΥΡΓΟΣ
 ΩΣΟΜΕΝΩΙΧΕΤΟΕΡΙΣΠΑΡΤΗΝΕΜΕΔΩΣΕΝΘΗΜΑ
 ΑΓΓΕΙΛΑΙΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΙΣΕΛΘΟΝΤΑΤΟΘΕΙΟΝ
 ΠΑΝΤΑΜΑΛΕΞΕΙΑΣΟΙΔΑΥΔΗΣΑΝΤΟΣΑΚΟΥΣΑΝ
 75 ΣΩΤΕΙΡΑΝΦΗΜΑΝΑΣΚΛΗΡΙΕΚΑΙΣΦΕΣΑΩΣΑΣ

ΟΙΔΕΕΚΑΡΥΞΑΝ ΠΑΝΤΑΣ ΞΕΝΙΑΙΣ ΣΕΔΕΚΕΣΘΑΙ
 ΣΩΤΗΡΑ ΕΥΡΥΧΟΡΟΥ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΟΣ ΑΓΚΑΛΕΟΝΤΕΣ
 ΤΑΥΤΑ ΤΟΙΩ ΜΕΓΑΡΙΣ ΤΕ ΘΕΩΝ ΑΝΕΘΗΚΕΝΙΣ ΥΛΛΟΣ
 79 ΤΙΜΩΝ ΣΗΝΑΡΕΤΗΝ ΩΝ ΑΞΩΣ ΠΕΡΤΟ ΔΙΚΑΙΟΝ

Ἴσουλλος Σωκράτους ἐπιδαύριος ἀνέθηκε

Ἀπόλλωνι Μαλεάτῃ καὶ Ἀσκληπιῷ.

Δᾶμος εἰς ἀριστοκρατίαν ἄνδρας α[ί] πρ[ο]ῆγοι καλῶς,

αὐτὸς ἰσχυρότερος, ὀρθοῦται γὰρ ἐξ ἀνδραγαθίας·

5 αἱ δέ τις καλῶς προαχθεὶς θιγγάνοι πονηρίας,
 πάλιν ἐπαγκρούων, κολάζων, δᾶμος ἀσφαλέστερος.

Τάνδε τὰν γνώμαν τόκ' ἤχον καὶ ἔλεγον καὶ νῦν λέγω,

εὐξάμαν ἀγγράψεν, αἱ κ' εἰς τάνδε τὰν γνώμαν πέτη(ι)

ὁ νόμος ἀμῖν, ὃν ἐπέδειξα· ἔγεντο δ' οὐκ ἔνευ θεῶν.

10 Τόνδ' ἱερὸν θείαι μοῖραι νόμον ἠῦρεν Ἴσουλλος,
 ἄφθιτον ἀέναον γέρας ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
 καὶ νιν ἅπας δᾶμος θεθμὸν θέτο πατρίδος ἀμᾶς
 χεῖρας ἀνασχόντες μακάρεσσιν ἐς οὐρανὸν εὐρύ[ν],
 οἳ κεν ἀριστεύωσι πόληος τάσδ' Ἐπιδαύρου,

15 λέξασθαι τε ἄνδρας καὶ ἐπαγγεῖλαι κατὰ φυλάς,
 οἷς πολιοῦχος ὑπὸ στέροισι ἀρετὰ τε καὶ αἰδώς,
 τοῖσιν ἐπαγγέλλεν καὶ πομπεύειν σφὲ κομῶντας
 Φοῖβωι ἄνακτι υἱῶι τε Ἀσκληπιῶι ἰατῆρι
 εἴμασιν ἐν λευκοῖσι δάφνας στεφάνοις ποτ' Ἀπόλλω,

20 ποτ' δ' Ἀσκληπιὸν ἔρνεσι ἐλαίας ἡμεροφύλλου,
 ἄγνῶς πομπεύειν καὶ ἐπεύχεσθαι πολιάταις
 πᾶσιν αἰεὶ διδόμεν, τέκνοις τ', ἐρατὰν ὑγίειαν
 (τὰν καλοκαγαθίαν τ' Ἐπιδαύρῳ αἰεὶ ρέπεν ἀνδρῶν)
 εὐνομίαν τε καὶ εἰράναν καὶ πλοῦτον ἀμεμφῆ,
 25 ὦραις ἐξ ὠρᾶν νόμον αἰεὶ τόνδε σέβοντας.
 Οὕτω τοι κάμῶν περιφείδοιτ' εὐρύοπα Ζεὺς.

Πρῶτος Μᾶλος ἔτευξεν Ἀπόλλωνος Μαλεάτα

βωμὸν καὶ θυσίαις ἠγλάϊσεν τέμενος.

Οὐδέ κε Θεσσαλίας ἐν Τρίκῃ πειραθείης

30 εἰς ἄδυτον καταβάς Ἀσκληπιοῦ, εἰ μὴ ἐφ' ἄγνοῦ
 πρῶτον Ἀπόλλωνος βωμοῦ θύσαις Μαλεάτα.

Ἴσουλλος Ἀστυλαΐδαι ἐπέθηκε μαντεύσασθαι οἱ

περὶ τοῦ παιᾶνος ἐν Δελφοῖς, ὃν ἐπόησε εἰς τὸν Ἀπόλ-

λωνα καὶ τὸν Ἀσκληπιόν, ἧ λῶον οἳ κα εἶη ἀγγρά-

35 *φοντι τὸν παιᾶνα. Ἐμάντευσε λῶον οἳ κα εἶμεν ἀγ-*

γράφοντι καὶ αὐτίκα καὶ εἰς τὸν ὕστερον χρόνον.

- Ἴε παιᾶνα θεὸν αἰείσατε λαοὶ ζαθέας ἐνναέτα[ν]
 τᾶσδ' Ἐπιδαύρου. Ὡδε γὰρ φάτις ἐνέπουσ' ἤλυ-
 θ' ἐς ἀκοὰς προγόνων ἀμετέρων, ὧ φαίθε Ἀπόλ-
 λων. Ἐρατὼ Μοῦσαν πατὴρ Ζεὺς λέγεται Μάλ[ωι]
 40 δόμεν παράκοιτιν ὁσίοισι γάμοις. Φλεγύας δ', [ὄς]
 πατρίδ' Ἐπίδαυρον ἔβαιεν, θυγατέρα Μά[λ]ου γ[αμ]-
 εῖ, τὴν Ἐρατῶ γείνατο μάτηρ, Κλεοφήμα δ' ὀνομάσθη. Ἐκ
 δὲ Φλεγύα γένετο, Αἴγλα δ' ὀνομάσθη, τόδ' ἐπώνυμον,
 45 τὸ κάλλος δὲ Κορωνίς ἐπεκλήθη. Κατιδῶν δὲ ὁ χρυ-
 σότοξος Φοῖβος ἐμ Μάλου δόμοις παρθενίαν ὦραν
 ἔλυσε. Λεχέων δ' ἱμεροέντων ἐπέβας, λατῶιε κόρε
 χρυσοκόμα· σέβομαί σε. Ἐν δὲ θυώδει τεμένει τέ-
 κετό νιν Αἴγλα. Γονίμαν δ' ἔλυσε ὠδίνα Διὸς
 50 [π]αῖς μετὰ Μ[ο]ῖραν, Λάχεσις τε μαῖα ἀγαυά. Ἐπίκλη-
 σιν δὲ νιν Αἴγλας ματρὸς Ἀσκληπιὸν ὠνόμαξε
 Ἀπόλλων, τὸν νόσων παύστορα, δωτῆρα Ὑγείας,
 μέγα δῶρημα βροτοῖς. Ἴε παιάν, ἴε παιάν, χαῖρεν
 Ἀσκληπιέ, τὴν σὴν Ἐπίδαυρον ματρόπολιν αὔ-
 55 ζων, ἐναργῆ δ' ὕγειαν ἐπιπέμποις φρεσὶ καὶ σώ-
 μασιν ἁμοῖς. Ἴε παιάν, ἴε παιάν.
 Καὶ τόδε σῆς ἀρετῆς Ἀσκληπιέ τοῦργον ἔδειξας
 ἐγ κείνοισι χρόνοις, ὅκα δὴ στρατὸν ἤγε Φίλιππος
 εἰς Σπάρτην ἐθέλων ἀνελεῖν βασιληίδα τιμῆν.
 60 Τοῖς δ' Ἀσκληπιὸς ἦλθε βοαθόος[ς] ἐξ Ἐπιδαύρου
 τιμῶν Ἡρακλέος γενεάν, ἅς φεῖδετο ἄρα Ζεὺς.
 Τουτάκι δ' ἦλθε, ὅχ' ὁ παῖς ἐκ Βουσπόρου ἦλθεν κάμνω[ν].
 Τῷ τὺ γ' ἀποστειχάντι συνάντησας σὺν ὄπλοισιν
 λαμπόμενος χρυσέοις Ἀσκληπιέ. Παῖς δ' ἐσιδὼν σε
 65 λίσσετο χεῖρ' ὀρέγων, ἱκέτη μύθωι σε προσαντῶν,
 « ἄμπορος εἰμὶ τεῶν δῶρων Ἀσκληπιέ παιάν,
 « ἀλλά μ' ἐποίκτειρον ». Τὺ δέ μοι τάδε ἔλεξας ἐναργῆ :
 « θάρσει, καιρῷ γάρ σοι ἀφίξομαι, ἀλλὰ μὲν' αὐτεῖ,
 « τοῖς Λακεδαιμονίοις χαλεπὰς ἀπὸ κῆρας ἐρύξας,
 70 « οὐνεκα τοὺς Φοῖβου χρησμοὺς σώζοντι δικαίως,
 « οὗς μαντευσάμενος παρέταξε πόληι Λυκαῦργος ».
 Ὡς ὁ μὲν ἔχετο ἐπὶ Σπάρτην, ἐμὲ δ' ὠ[ρ]σεν θῆμα
 ἀγγεῖλαι Λακεδαιμονίοις ἐλθόντα τὸ θεῖον,
 πάντα μάλ' ἐξείας. Οἱ δ' αὐδῆσαντος ἄκουσαν
 75 σῶτειραν φῆμαν Ἀσκληπιέ· καὶ σφε σώσασας.
 Οἱ δὲ ἐκάρυξαν πάντας ξενίαις σε δέκεσθαι
 σωτῆρα εὐρυχόρου Λακεδαίμονος ἀγκαλιόντες.

Ταῦτά τοι, ὦ μεγάριστε θεῶν, ἀνέθηκεν Ἴσυλλος
79 τιμῶν σὴν ἀρετὴν, ὦναξ, ὥσπερ τὸ δίκαιον.

Ταῦτα εἶνε γεγραμμένα ἐπὶ πλακὸς εἰς δύο μὲν τεμάχια τεθραυσμένης ἀλλὰ καλῶς διατηρουμένης, εὐρεθείσης ἐν τῷ αὐτῷ χώρῳ, ἐν ᾧ εὐρέθησαν καὶ αἱ δύο ἐν τῇ ἐφημερίδι ταύτῃ δημοσιευθεῖσαι ἐπιγραφαὶ τῶν ἱαμάτων. Αἱ διαστάσεις αὐτῆς ἔχουσιν οὕτως: ὑψ. 1,27, πλ. 0,53 καὶ πᾶχ. 0,10.

Τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων εἶνε τοιοῦτον, οἷον καὶ τὸ τῶν ἐπιγραφῶν τῶν ἱαμάτων καὶ εἶνε καὶ ταῦτα στοιχηδὸν γεγραμμένα οὐχὶ ὅμως τοσοῦτον κανονικῶς, ὅσον ἐκεῖνα, διότι ποῦ μὲν συμπυκνοῦνται ποῦ δὲ ἀραιοῦνται. Οὕτω δὲ πολὺ διαφέρουσιν ἀλλήλων οἱ στίχοι ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῶν ἀποτελούντων αὐτοὺς γραμμάτων· τούτου δ' αἴτιον εἶνε μάλιστα τὸ μέτρον, ἐν ᾧ εἶνε πεπονημένοι, διότι, πλὴν τῶν στ. 32-36, οἱ λοιποὶ τῆς ἐπιγραφῆς στίχοι εἶνε συγχρόνως καὶ μετρικοὶ στίχοι, ἐκεῖ δηλ. ἔνθα καταλήγει ὁ στίχος ἐν τῷ λίθῳ καταλήγει συγχρόνως καὶ ὁ μετρικὸς στίχος.

Οἱ στίχοι 3-9 εἶνε τροχαϊκοὶ τετράμετροι κα-

ταληκτικοί, ἔχουσι δηλ. τὸ ἐξῆς μετρικὸν σχῆμα:

— — — — | — — — — | — — — — | — — — —

Οἱ στίχοι 10-26 εἶνε γεγραμμένοι ἐν δακτυλικῷ ἑξαμέτρῳ. Ἐν δακτυλικῷ ἑξαμέτρῳ εἶνε πεπονημένοι καὶ οἱ στ. 27-31, ὁ 28^{ος} ὅμως εἶνε οὐχὶ ἑξάμετρος ἀλλὰ πεντάμετρος. Καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ στίχου δὲ 37 μέχρι τέλους τῆς ἐπιγραφῆς εἶνε αὐθις δακτυλικοὶ ἑξάμετροι.

Περὶ δὲ τῆς μετρικῆς συνθέσεως τοῦ παιᾶνος (στ. 37-56) ὁ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ καθηγητῆς κ. Δ. Χ. Σεμιτέλος παρακληθεὶς ἔδωκεν ἡμῖν τὴν ἐξῆς σημείωσιν. « Ὁ εἰς τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὸν Ἀσκληπιὸν παιᾶν τοῦ Ἐπιδαυρίου ποιητοῦ Ἰσύλλου τοῦ Σωκράτους εἶνε ἄσμα ἀπολελυμένον ἢ ἀνομοιόστροφον, ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους ῥυθμὸν ἔχον βακχειακὸν ἢ ἰωνικόν. Καὶ ὁ μὲν κατὰ μέτρα ἢ στίχους χωρισμὸς τοῦ ποιήματος καὶ ὁ μετρικὸς σχηματισμὸς φαίνεται μοι ἔχων ὧδε·

- α'. Ἴεπαιᾶνα θεὸν ἀείσατε λαοὶ ζαθέας ἐνναέταν τᾶσδ' Ἐπιδαύρου.
ᾠδε γὰρ φάτις ἐνέπουσ' ἤλυθ' ἐς ἀκοὰς προγόνων ἀμετέρων, ὦ Φοῖβε Ἀπόλλων.
- β'. Ἐρατῶ Μοῦσαν πατήρ Ζεὺς λέγεται Μάλῳ δόμεν παράκοιτιν ὁσίοισι γάμοις.
- γ'. Φλεγύας δ', ὅς πατρίδ' Ἐπίδαυρον ἔναιεν,
θυγατέρα Μάλου γαμεῖ, τὰν Ἐρατῶ γείνατο μάτηρ, Κλεοφήμα δ' ὀνομάσθη. 5
- δ'. Ἐκ δὲ Φλεγύα γένετο, Αἴγλα δ' ὀνομάσθη,
τόδ' ἐπάνυμον, τὸ κάλλος δὲ Κορωνίς ἐπεκλήθη.
- ε'. Κατιδῶν δὲ ὁ χρυσότοξος Φοῖβος ἐμ Μάλου δόμοις παρθενίαν ὥραν ἔλυσε.
Λεχέων δ' ἱμεροέντων ἐπέβας, Λατῶε κόρε χρυσοκόμα.
- ς'. Σέβομαί σε. Ἐν δὲ θυώδει τεμένει τέκετό νιν (1) Αἴγλα. 10
Γονίμαν δ' ἔλυσεν ὠδίνα Διὸς παῖς μετὰ Μοιρᾶν,
Λάχεσις τε μαῖα ἀγαυά.
- ζ'. Ἐπικλησιν δὲ νιν Αἴγλας ματρὸς Ἀσκληπιὸν ὠνόμαξε Ἀπόλλων,
τὸν νόσων παύστορα, δωτῆρα υἰγείας, μέγα δῶρημα βροτοῖς.
Ἴε Παιάν, ἱε Παιάν. 15
- η'. Χαῖρεν, Ἀσκληπιέ, τὰν σὴν Ἐπίδαυρον ματρόπολιν αὖζων, ἐνεργῆ δ' υἰγείαν
ἐπιπέμποις φρεσὶ καὶ σώμασιν ἀμοῖς.
Ἴε Παιάν, ἱε Παιάν.

(1) Ἴσως σφαλὲς ὁ χαρακτῆρ ἔγραψε τέκετό νιν ἀντὶ τέκετο ἔνιν ἢ τέκετ' ἔνιν, ἐπειδὴ οὐδὲν ἐν τοῖς ἀμέσως προηγουμένοις ὑπάρχει, εἰς ᾧ δύναται νὰ ἀναφέρηται τὸ νιν.— Δ. Χ. Σ.

ρυθμικόν τόνον, δεκάκις, τῆς δὲ δευτέρας τρίς. Ἐκ πάντων τούτων τῶν λόγων γεννᾶται μεγάλη ποιικιλία ποδικῶν σχημάτων ἐν τοῖς μέτροις τοῦ ποιήματος τούτου, οἷα πού ἐν τοῖς μητρωακοῖς ἢ γαλλιαμβικοῖς καὶ τοῖς Σωταδειοῖς τετραμέτροις.

» Ἡ δὲ διαίρεσις τοῦ ποιήματος εἰς μείζονα μέρη ἦτοι συστήματα (στροφάς) δὲν εἶνε εὐκόλος καὶ ἀσφαλής, ἐλλείποντος μὲν τοῦ μέλους, τοῦ δὲ ῥυθμοῦ, ὡς προείπομεν, τοῦ αὐτοῦ ὄντος ἐξ ἀρχῆς μέχρι τέλους καὶ οὐδαμοῦ μεταβαλλομένου, πλὴν δῆλον ὅτι τῆς ἀνακλάσεως, ἣτις οὐδὲν σημαίνει. Ὅσον δὲ δυνάμεθα νὰ εἰκάζωμεν ἐκ τοῦ παιανικοῦ ἐπιφθέγματος, τῶν καταλήξεων, τοῦ ἀπαρτισμοῦ τῶν νοημάτων ἦτοι τῶν στιγμῶν καὶ λοιπῶν, πιθανὴν νομίζομεν τὴν διαίρεσιν εἰς τὰ ἐξῆς διάφορα ἀλλήλων συστήματα:

σύστημα	α'.	(στ. 1- 2)	θμετρον	+	θμετρον
»	β'.	(στ. 3)	6		
»	γ'.	(στ. 4- 5)	3	+	6
»	δ'.	(στ. 6- 7)	3	+	4
»	ε'.	(στ. 8- 9)	6	+	5
»	ς'.	(στ. 10-12)	4	+	4 + 2
»	ζ'.	(στ. 13-15)	5	+	5 + 2
»	η'.	(στ. 16 κέ.)	6	+	3 + 2

» Τόσαῦτα περὶ τῆς μετρικῆς συνθέσεως τοῦ παιανος τούτου, ἱκανὰ βεβαίως ἐν τῷ παρόντι.»

Αἱ μετρικαὶ αὗται διαίρεσις τῆς ἐπιγραφῆς, πλὴν τῆς τελευταίας (τῆς ἀπὸ τοῦ στ. 57), εἶνε δεδηλωμέναι ἐν τῷ λίθῳ δι' ὀριζοντίου κεραίας (1). Ἄλλ' αἱ κεραῖαι διαιροῦσι τὴν ἐπιγραφὴν καὶ κατὰ τὸ περιεχόμενον αὐτῆς, διότι παραδόξως δὲν εἶνε ἐνιαία τις ἐπιγραφὴ, δὲν ὑπάρχει δηλ. ἐν αὐτῇ ἐνότης. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν (στ. 3-9) γίνεται λόγος περὶ πολιτικῆς τινας γνώμης, ἣν ἐφεῦρεν ὁ Ἴσουλλος, ἀκολούθως (στ. 10-26) εἴρηται ὅτι ἡ γνώμη αὕτη ἐγένετο νόμος ἐν Ἐπιδαύρῳ καὶ περιγράφεται πομπῇ τις ἐκ τούτου λαβοῦσα ἀφορμὴν, εἶτα (στ. 27-31) γίνεται λόγος περὶ τοῦ πρώτου ιδρυθέντος βωμοῦ τῷ Ἀπόλλωνι Μαλεάτῃ. Εἶτα (στ. 32-36) ἀνακοινοῦται χρῆσμός, ὃν ἔλαβεν ὁ

(1) Καὶ ἡ τελευταία θὰ ἀπεχωρίζετο δι' ὀριζοντίου κεραίας, ἀλλὰ δὲν ὑπῆρχε χώρος ἀρκετός ἐν τῷ λίθῳ καὶ διὰ τοῦτο ὁ χαρακτὴς οὐ μόνον τὴν κεραίαν παρέλειψε ἀλλὰ καὶ τὰ γράμματα ἐσμίχρυνε καὶ τοὺς στίχους; συνεπύκνωσε.

Ἴσουλλος ὡς πρὸς παιᾶνα ὃν οὗτος ἐποίησε τῷ Ἀπόλλωνι καὶ Ἀσκληπιῷ, ἀκολούθως (στ. 37-56) ἀναγέγραπται αὐτός ὁ παιᾶν, καὶ τελευταῖον (στ. 57-77) ἐκτίθεται θαῦμα τοῦ Ἀσκληπιοῦ, σώσαντος τοὺς Λακεδαιμονίους ἀπὸ τοῦ κατ' αὐτῶν ἐκστρατεύσαντος Φιλίππου. Τὸ παράδοξον τοῦτο φαινόμενον ὡς πρὸς τὸ ἀσυνάρτητον τοῦ περιεχομένου τῆς προκειμένης ἐπιγραφῆς δυνάμεθα ἴσως νὰ ἐξηγήσωμεν διὰ τούτου, ὅτι ὁ Ἴσουλλος ἐπίσημός τις ὢν ἀνὴρ καὶ ἐν τινι σχέσει πρὸς τὸ θεῖον διατελῶν, καὶ ἔτι ποιητῆς ὢν, καὶ αὐτὸς ἐποίησε καὶ ἐφεῦρε καὶ παραδόσεις τινὰς καὶ εἰδήσεις ἐγίνωσκε σχέσιν ἐχούσας πρὸς τὴν λατρείαν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τοῦ Ἀσκληπιοῦ καὶ πρὸς τὴν ὑπὸ τὴν προστασίαν τούτου πόλιν τῶν Ἐπιδαυρίων· ταῦτα δὲ δὲ πάντα, ἀσυνάρτητα μὲν πρὸς ἀλλήλα ἀλλ' ἐνότητα ἔχοντα τὴν ρηθεῖσαν σχέσιν, ἀνέγραψεν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ λίθου καὶ ἀνέθηκεν ἐν τῷ ἱερῷ. Ἔτι δὲ παράδοξος εἶναι ὁ τρόπος, καθ' ὃν ὁ ἀναθέτης, ἐνῶ ὁμιλεῖ περὶ ἑαυτοῦ ἐν πρώτῳ προσώπῳ (στ. 7, 67, καὶ 72), ἐνιαχοῦ τρέπει τὸν λόγον εἰς τρίτον πρόσωπον (στ. 10 καὶ 32) οὕτως, ὥστε θὰ ἐνόμιζέ τις ὅτι ἄλλος τις ὁμιλεῖ περὶ Ἴσούλλου καὶ οὐχὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος.

Κατὰ τὸ σχῆμα τῶν γραμμῶν ἢ ἐπιγραφῆ αὕτη προέρχεται ἐκ τῶν μετὰ τὴν πέμπτην ἑκατονταετηρίδα χρόνων. Τὴν ἐποχὴν ὅμως αὐτῆς δυνάμεθα νὰ ὀρίσωμεν ἐκ τῶν ἐν στίχ. 57-77. Ἐνταῦθα δηλ. γίνεται λόγος περὶ ἐκστρατείας Φιλίππου κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων, σωθέντων ἐκ ταύτης τῆ βοήθειά τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Ἡ παράδοσις δ' αὕτη ἀναφέρεται πιθανώτατα, ὡς δεικνύομεν κατωτέρω, εἰς τὴν μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην εἰσβολὴν Φιλίππου τοῦ Μακεδόνοιο εἰς Πελοπόννησον. Ἄλλ' ὁ Ἴσουλλος ἦτο σύγχρονος καὶ αὐτὸς μετέβη εἰς Σπάρτην καὶ ἀνήγγειλε τοῖς Λακεδαιμονίοις τὴν σωτηρίαν αὐτῶν (στ. 72-75)· δὲν ἀνέγραψεν ὅμως τὰ ἐν τῷ λίθῳ εὐθύς μετὰ τὸ γεγονός τοῦτο, ἀλλὰ μετὰ παρέλευσιν πολλῶν ἐτῶν, ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἀρχεται τῆς ἀναγραφῆς τοῦ γεγονότος: « ἐγ κείνοισι χρόνοις, δεκα δὴ στρατὸν ἤγε Φίλιππος » (στ. 58). Ἐκ τούτων φαίνεται ὅτι ἡ προκειμένη ἐπιγραφὴ θὰ ἐχαράχθη κατὰ τὰ τε-

λευταία περίπου ἔτη τῆς Δ'. ἑκατονταετηρίδος.

Ὡς πρὸς δὲ τὴν γραφὴν παρατηρητέον ὅτι ὁ χαρακτὴρ ἐνιαχοῦ ὑπέπεσεν εἰς λάθη καὶ οὕτως ἐν στ. 9 ἐν τῇ λέξει θεῶν ἀντὶ ω ἔγραψεν ο, ὡσαύτως καὶ ἐν στ. 23 ἐν τῇ λέξει Ἐπιδαύρωι. Τὸ Α δὲ ἐνιαχοῦ δὲν ἔχει τὴν μέσην κεραίαν καὶ οὕτω δὲν διακρίνεται ἀπὸ τὸ Λ, ἔτι δὲ τὸ Θ δὲν ἔχει πάντοτε τὴν στιγμὴν ἐν τῷ μέσῳ καὶ οὕτω δὲν διακρίνεται ἀπὸ τὸ Ο.

Στίχ. 1. Οὐ μόνον ὁ ἀναθέτης Ἰσυλλος εἶνε ἀγνωστος, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα Ἰσυλλος εἶνε πρωτοφανές, ἐφ' ὅσον ἐγὼ τοῦλάχιστον γνωρίζω.

Στίχ. 3-6. Ἐν τοῖς τέσσαρσι τούτοις στίχοις ἀναγράφεται πολιτικὸν ἀξίωμα ὅπερ αὐτὸς ὁ Ἰσυλλος τῇ βοηθείᾳ τῶν θεῶν (θεία μοῖρα: στ. 10) ἐφεύρεν. Ἡ ἔννοια δ' αὐτοῦ ἔχει οὕτως: Ἀναθέτων ὁ δῆμος τὴν ἀρχὴν εἰς τοὺς ἀρίστους τῶν πολιτῶν, γίνεται ἰσχυρότερος ἕνεκα τῆς ἀνδραγαθίας τῶν ἀρχόντων· ἂν τις ὅμως τῶν ἀρχόντων τούτων κακὰ σχέδια ἔχει ἐν τῷ νῷ (διαβουλεύεται δηλ. κατάλυσιν τοῦ δήμου) τότε τιμωρῶν αὐτὸν ὁ δῆμος καὶ καθαιρῶν τῆς ἀρχῆς εἶνε ἀσφαλέστερος. Κατὰ τὸ ἀξίωμα τοῦτο τὸ ἀριστοκρατικὸν πολίτευμα εἶνε τὸ κάλλιστον τῶν πολιτευμάτων, ἐφ' ὅσον αἱ ἀρχαὶ ἀμέσως ἐκλέγωνται ἐκ τοῦ δήμου καὶ οὗτος καλλίστην χρῆσιν τοῦ δικαιώματος τούτου ποιεῖται ἐκλέγων πάντοτε τοὺς δυναμένους νὰ προαγάγῃσι τὰ τῆς πολιτείας· ἀποτελεῖ δὲ τοῦτο ἀντίθεσιν μάλιστα πρὸς τὸ πολίτευμα τῶν Ἀθηναίων, ἐν ᾧ πολλαὶ τῶν ἀρχῶν ἐδίδοντο οὐχὶ δι' ἐκλογῆς ἀλλὰ διὰ κλήρου.

Στίχ. 7. ἦχον: διὰ τοῦ η γεγραμμένον. Ἰδ. καὶ Σαπφ. 29.

Στίχ. 8. πέτη(ι): Ἐν τῷ λίθῳ ἀναγινώσκειται ἀπλῶς ΠΕΤΗ. Νομίζω ὅμως ὅτι ἐλλείπει ἐνταῦθα προσγεγραμμένον Ι. Οὕτως ἡ ἔννοια ἔχει ὡς ἑξῆς: ἔάν ὁ νόμος συμμορφωθῇ πρὸς ταύτην τὴν γνώμην. Τὰ ἐν τῷ ἐπομένῳ δὲ στίχῳ εἶνέ μοι οὐχὶ τοσοῦτον σαφῆ.

Στίχ. 10-26. Ἐν τοῖς στίχοις τούτοις εἴρηται ὅτι ὄντως ὁ νόμος συνεμορφώθη πρὸς ταύτην τὴν γνώμην, καὶ περιγράφεται πομπή τις ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου λαβοῦσα ἀφορμὴν. Ἡ πομπή αὕτη

ἔχει ὁμοιότητά τινα πρὸς πομπὰς γενομένας ἐν Ἀθήναις, κατὰ τὰς παρὰ Δημοσθένει (κ. Μειδίου, 52 καὶ 53) μαντείας.

Στίχ. 12. θεθμόν: ἀντὶ τοῦ παρὰ Πινδάρῳ (Ὀλ. 6, 69 κ. ἀ.) τεθμόν.

Στίχ. 19-20. πὸτ Ἀπόλλω ποῖ δ' Ἀσκληπιόν: Ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν τοῦ ποῖ καὶ πὸτ ἐπικρατεῖ ὁ αὐτὸς κανὼν, ὅς καὶ ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς τῶν ἱαμάτων. Ἰδ. Ἀρχ. Ἐφημ. 1883 σελ. 222.

Στίχ. 23. Ὁ στίχος οὗτος προστετέθη ὑστερώτερον μικροτέροις γράμμασι μεταξὺ τῶν δύο στίχων. Τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων εἶνε τὸ αὐτό, καὶ φαίνονται ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρὸς χαραχθέντα· τὰ ἐν αὐτῷ ὅμως εἶνε ὡς ἐν παρενθέσει εἰρημένα, διότι τὰ ἐν ἀρχῇ τοῦ 24^{ου} στίχου εἶνε συνέχεια τῶν ἐν τῷ 22^{ου}. Ἡ σύνταξις ἔχει οὕτως: «τὰν καλοκαγαθίαν ἀνδρῶν ῥέπεν Ἐπιδαύρω».

Στίχ. 25. ὠραιε ἐξ ὠρῶν: Ἡ φράσις αὕτη ἰσοδυναμεῖ τῇ τῆς καθομιλουμένης: ἀπὸ χρόνον εἰς χρόνον, ὅ ἐστι πάντοτε. Πρὸβλ. καὶ τὰ παρ' Ἀριστοφάνει (Θεσμοφ. 955): ἐκ τῶν ὠρῶν εἰς τὰς ὠρας συνεπευχόμενος.

σέβοτας: Ὁ χαρακτὴρ ἐν τῇ συλλαβῇ τας ἔγραψεν Ε εἶτα διώρθωσεν αὐτὸ εἰς Α· κανονικῶς ὅμως ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ δοτική, ἀλλὰ τοῦ μέτρου μὴ ἐπιτρέποντος αὐτὴν ἠναγκάσθη ὁ ποιητὴς, ὡς φαίνεται, νὰ γράψῃ αἰτιατικὴν.

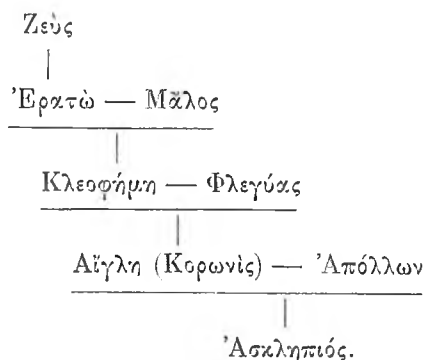
Στίχ. 27-31. Ἐν τοῖς στίχοις τούτοις εἴρηται ὅτι πρῶτος ὁ Μᾶλος (ὁ τοῦ Δευκαλίωνος υἱός, ὡς φαίνεται) ἰδρύσει βωμὸν τῷ Ἀπόλλωνι Μαλεάτῃ· οὗτος δὲ ὁ βωμὸς ἦτο, ὡς ἐν τοῖς ἐπομένοις (στ. 29-31) δηλοῦται, ὁ ἐν Τρίκῃ τῆς Θεσσαλίας, ἐν ᾧ ὤφειλέ τις πρῶτον νὰ προσφέρῃ θυσίας, ἵνα κατέλθῃ εἰς τὸ ἄδυτον τοῦ Ἀσκληπιοῦ.

Ἐκ τούτων μανθάνομεν διατὶ ὁ Ἀσκληπιὸς ἐν στενῇ σχέσει διατελεῖ μετὰ τοῦ Ἀπόλλωνος Μαλεάτου, διότι καὶ ἱερὸν τούτου ὑπῆρχεν ἐν Ἐπιδαυρίᾳ ἐπὶ τοῦ Κυνορτίου ὄρους (Παυσ. 2, 27, 7), καὶ ἐπιγραφὰὶ πολλαὶ ἐν τῷ ἱερῷ εὑρέθησαν, τῷ Μαλεάτῃ Ἀπόλλωνι ἀναθηματικαὶ (Ἰδ. Ἀθηναίων, τόμ. Ι', σελ. 554. Ἀρχ. Ἐφημ. 1883 σελ. 149. ἀρ. 41. Le Bas-Foucart: II ἀρ. 146⁶). Ἐκ τούτων μανθάνομεν πρὸς τούτοις τὴν καταγωγὴν τοῦ

ἐπωνύμου τούτου τοῦ Ἀπόλλωνος. Ὁ Ἀπόλλων ἐκλήθη Μαλεάτης ἐκ τοῦ *Māλος*. Καὶ γραμματικῶς μὲν προτιμητέα εἶνε ἡ παραγωγή τῆς λέξεως ἐκ τοῦ *Μαλέας* (1), ἀλλ' ἐν τῇ Μαλέᾳ ἄκρα δὲν ὑπῆρχεν ἱερόν τοῦ Ἀπόλλωνος Μαλεάτου· ὑπῆρχε παρὰ τὴν ἄκραν ταύτην ἱερόν τοῦ Ἀπόλλωνος, ἀλλ' ἐκαλεῖτο *Ἐπιδήλιον*, καὶ δὲν ἦτο πολὺ ἀρχαῖον, διότι, κατὰ τὰ ὑπὸ τοῦ Πausανίου παραδιδόμενα (3, 23, 2), τὸ ἱερόν τοῦτο ἐχρονολογεῖτο ἀπὸ τῆς ὑπὸ τοῦ Μιθριδάτου καταστροφῆς τῆς Δήλου (88-84 π. Χ.), ἥτοι ἐξ ἐποχῆς πολὺ μεταγενεστέρας τῆς προκειμένης ἐπιγραφῆς, ἐν ἣ ἀπαντᾷ ἡ λ. Μαλεάτης. (Πρβλ. καὶ τὰ ἐν τῇ Ἐφημερίδι ταύτῃ (1884 σελ. 84) ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Κουμανούδη εἰρημμένα).

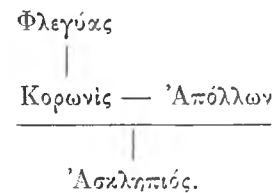
Στίχ. 32. Τὸ κύριον ὄνομα *Ἀστυλαΐδας* ἐγένετο γνωστὸν τὸ πρῶτον ἐξ ἐπιγραφῆς ἐν τῷ ἱερῷ εὐρεθείσης, ἣν ἴδε ἐν τῇ Ἐφημερίδι ταύτῃ (1885 σελ. 29 ἀρ. 83).

Στίχ. 37-56. Ἐν τοῖς στίχοις τούτοις ἀναγράφεται αὐτὸς ὁ παιάν, περὶ οὗ γίνεται λόγος ἐν τοῖς ἀνωτέρω στίχοις 27-31. Ἐκτίθεται δ' ἐν αὐτῷ ἡ γενεαλογία τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Κατὰ ταύτην ὁ *Māλος* ἔλαβεν ὡς σύζυγον παρὰ τοῦ Διὸς τὴν Μοῦσαν *Ἐρατώ* καὶ ἔσχεν ἐξ αὐτῆς θυγατέρα *Κλεοφῆμην*. Ταύτην ἔλαβεν ὡς σύζυγον ὁ Φλεγύας καὶ ἀπέκτησεν ἐξ αὐτῆς θυγατέρα *Αἴγλην*, ἥτις διὰ τὸ κάλλος τῆς ἐπεκλήθη *Κορωνίς*. Ἐκ ταύτης δὲ καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐγεννήθη ὁ Ἀσκληπιός. Κατὰ ταῦτα τὸ διάγραμμα τῆς γενεαλογίας τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἔχει οὕτως:

(1) Ἴδε τὸ ἐν τῇ Ἐφημερίδι ταύτῃ (1885 σελ. 58) ἄρθρον τοῦ καθηγητοῦ κ. Πανταζίδου.

Ἡ γενεαλογία αὕτη εἶνε πληρεστέρα τῆς ὑπὸ τοῦ Πausανίου (2, 26, 4 καὶ 7) παραδοθείσης ἡμῖν, ἥτοι τῆς ἐξῆς:

Στίχ. 44. *Αἴγλα*: Τὸ πρῶτον τοῦτο τῆς Κορωνίδος ὄνομα οὔτε ὁ Πausανίας οὔτε ἄλλος τις τῶν ἀρχαίων γνωρίζει. Μόνον θυγάτηρ τοῦ Ἀσκληπιοῦ εἶνε γνωστὸν ὅτι ὠνομάζετο *Αἴγλη*. Ἐκ τοῦ ὀνόματος δὲ τούτου τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἐπεκλήθη ἴσως ὁ Ἀσκληπιὸς *αἰγλαῖος* (ἴδ. Ἡσύχιον).

Στίχ. 50. *Διὸς παῖς*: ἡ *Εἰλείθυια*.

μετὰ *Μοιρῶν Λάχεσις τε μαῖα*: Ἀφ' οὗ ἡ Λάχεσις ἐξαιρεῖται τῶν Μοιρῶν καὶ ἰδιαίτερος ἀναφέρεται ἐνταῦθα ὡς *μαῖα*, ὡς Μοῖραι θὰ ὑπονοοῦνται δύο μόνον, ἡ Κλωθὴ καὶ ἡ Ἄτροπος. Σημειωτέον δὲ ὅτι καὶ ἐν Δελφοῖς αἱ Μοῖραι ἐλατρεύοντο οὐχὶ ὡς τρεῖς, ἀλλ' ὡς δύο (Πaus. 10, 24, 4).

Στίχ. 53. *ἰε παιάν*: συνηθέστερον εἶνε ἰὴ παιάν. Περὶ τοῦ *ἰε* καὶ *ἰη* ἴδ. *Εὐστάθ.* Opuscule σ. 142.

Στίχ. 57-79. Ἐν τοῖς στίχοις τούτοις γίνεται λόγος περὶ ἐκστρατείας Φιλίππου κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων, σωθέντων τῇ βοήθειᾳ τοῦ Ἀσκληπιοῦ.

Στίχ. 58. *Φίλιππος*: Μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην Φίλιππος ὁ μακεδὼν, πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ σχεδίων, ἔπρεπε νὰ ὑποτάξῃ καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ οὕτως εἰσήλασεν εἰς τὴν Πελοπόννησον (*Justinus IX, 5*)· καὶ δὲν καθυπέταξεν αὐτούς, ἐλεηλάτησεν ὅμως καὶ ἀπέτεμε τὴν χώραν αὐτῶν ὑπὲρ τῶν λοιπῶν Πελοποννησίων, τῶν Ἀργείων, Τεγεατῶν, Μεγαλοπολιτῶν καὶ Μεσσηνίων (*Πολύβ. IX, 28. Πρβ. καὶ Πausan. VIII, 7, 4*). Εἰς τὴν ἐκστρατείαν ταύτην ἀναφέρεται, ὡς φαίνεται, ἡ προκειμένη παράδοσις, ὥστε διὰ τοῦ *Φίλιππος* ἐννοητέον Φίλιππος ὁ μακεδὼν, ὁ τοῦ Ἀλεξάνδρου πατῆρ.

Ἴσως ὅμως νομίσῃ τις ὅτι ἡ παράδοσις αὕτη ἀναφέρεται εἰς Φίλιππον τὸν Γ' (221-179 π. Χ.). Τῇ ἐνεργείᾳ τῶν Ρωμαίων συνεμάχησαν τοῖς πο-

λεμίους τούτου Αιτωλοῖς οἱ Ἥλειοι, οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ ὁ Ἄτταλος (211 π. Χ.)· ἀλλ' ὁ Φίλιππος ἐπέξῃλθεν ἐπιτυχῶς κατὰ τοῦ δεσμοῦ τούτου, ἐξεδίωξε τοὺς Αἰτωλοὺς ἐξ Ἀκαρνανίας καὶ ἐνίκησεν αὐτοὺς παρὰ τὴν Λαμίαν, κατῆλθεν εἰς τὴν Πελοπόννησον καὶ ἐξεδίωξε τοὺς Ῥωμαίους στρατιώτας ἐκ Σικυῶνος, λεηλατοῦντας τὴν χώραν, δὲν ἠδυνήθη ὁμοῦς νὰ ἐκδιώξῃ τὰς αἰτωλικὰς φρουρὰς ἐκ τῆς Ἡλίδος (Liv. XXVII, 30)· τί κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων ἔπραξεν, ἄγνωστον· ἴσως τότε ἀνεπιτυχῶς ἐξεστράτευσε καὶ κατὰ τούτων. Εἰς τοιοῦτόν τι γεγονός δύνατον νὰ νομίσῃ τις ὅτι ἀναφέρεται ἡ προκειμένη παράδοσις· ἀλλ' ἡ ὑπόθεσις αὕτη μικρὰν ἔχει πιθανότητα, καθόσον ἡ κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων ἐκστρατεία Φιλίππου τοῦ πατρὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου εἶνε, ὡς ἀνωτέρω ἐλέγχθη, ἱστορικῶς καὶ σαφῶς παραδεδομένη. Εἶνε μάλιστα πολὺ φυσικόν, νὰ ἀπέδωκεν ἡ παράδοσις τὴν σωτηρίαν τῆς Σπάρτης, εἰς θάυμα τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ἀφ' οὗ ὁ Φίλιππος δὲν προέβη μέχρις αὐτῆς.

Στίχ. 62. ὁ παῖς : ἄγνωστός τις παῖς, ὅστις ἀσθενῆς ὢν ἦλθεν ἐκ Βοσπόρου εἰς Ἐπίδαυρον πρὸς θεραπείαν τοῦ (1). Τὸ γεγονός τοῦτο ἦτο γνωστόν τότε καὶ διὰ τοῦτο ὁ ποιητής, πρὸς συγγρόνους ὁμιλῶν, λέγει ὁ παῖς, ὁ γνωστός δηλαδὴ παῖς, ὅστις τότε ἦλθεν ἐκ Βοσπόρου κτλ. Δυνατόν ὁμοῦς νὰ ἐννοήσωμεν καὶ αὐτὸν τὸν Ἰσὺλλον (= ἐγὼ παῖς), ὅστις ἐξ ἀγνωστοῦ τινὸς αἰτίας ἦτο ἐν Βοσπόρῳ καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα τοῦ Ἐπίδαυρον πάσχων.

Στίχ. 67. Τὸ δέ μοι τάδε ἔλεξας ἐναργῆ: ἡ δόσι μοι συνδέεται οὐχὶ τῷ ἔλεξας ἀλλὰ τῷ ἐναργῆ. Οὕτω μόνον εὐδοοῦται ἡ ἔννοια, ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ὁ παῖς ἦτο ἄγνωστός τις παῖς· ἂν ὁμοῦς ἦτο αὐτὸς ὁ Ἰσὺλλος, τότε ἡ δοτικὴ συντακτικῶς, ἐννοεῖται, τῷ ῥήματι.

Στίχ. 70. σώζονται : δωρικὸς τύπος τοῦ τρίτου πληθ. προσώπου.

Στίχ. 72. ὤχετο : ὁ Ἀσκληπιός.

ὦρσεν θῆμα : Τὸ ὑποκείμενον ὡσαύτως εἶνε ὁ Ἀσκληπιός καὶ ἡ σύνταξις ἔχει οὕτως : ὦρσεν ἐμέ

(1) Γνωστόν ἄλλως εἶνε ἐκ τῶν ἐπιγραφῶν τῶν ἱαμάτων ὅτι ἐξ ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος, ἐκ λίαν μακροσφαιμένων χωρῶν, προσήρχοντο ἀσθενεῖς εἰς τὸ ἱερόν πρὸς θεραπείαν των.

ἀγγεῖλαι θῆμα (ἀντὶ θέμα) τὸ θεῖον, ὅ ἐστι τὴν θεῖαν πρόθεσιν, τὸ θεῖον σχέδιον, τὸν σκοπὸν δηλ. ὃν εἶχεν ὁ θεός, μεταβαίνων εἰς Λακεδαίμονα, νὰ σώσῃ τοὺς Λακεδαιμονίους ἐκ τοῦ Φιλίππου. Ἀλλ' ἔσως νομίσῃ τις ὅτι ὁ χαρακτὴς ἐν τῇ λ. θῆμα εὐκόλως ἐδύνατο ἀντὶ Φ νὰ γράψῃ Θ, καὶ οὕτω νὰ θελήσῃ νὰ ἀναγνώσῃ φῆμα (ἡ λέξις αὕτη ἀπαντᾷ καὶ ἐν στίχῳ 73)· τότε τὸ ὑποκείμενον τοῦ ὦρσεν εἶνε οὐχὶ ὁ Ἀσκληπιός ἀλλ' ἡ φῆμα, καὶ ἡ ἔννοια ἔχει οὕτως : ἐμέ δὲ παρεκίνησεν ἡ φῆμη νὰ μεταβῶ εἰς Λακεδαίμονα καὶ ἀναγγεῖλω τὸ θεῖον, ὅ ἐστι τὴν ἔλευσιν τοῦ θεοῦ.

Στίχ. 74. πάντα μίλ' ἐξείας : = ὅλα τὰ διατρέξαντα κατὰ σειρὰν νὰ ἀναγγεῖλω.

Στίχ. 76. ξενίαις σε δέκεσθαι : Ταῦτα ἀναπολοῦσιν ἡμῖν τὴν πολλαχρῶς τῆς Ἑλλάδος τελομένην ἐορτὴν τῶν θεοξενίων. Ὡς ἐκ τῆς ιδιότητος δ' αὐτοῦ ὁ Ἀσκληπιός ἦτο ὁ κατ' ἐξοχὴν θεός, ὅστις ἐπεσκέπετο τοὺς θνητούς· διὰ τοῦτο ἐν Ἀθήναις κατὰ τὴν ἐορτὴν τῶν Ἀσκληπιείων κατετίθετο ἐπὶ τῆς κλίνης ξύλινον ἄγαλμα τοῦ θεοῦ καὶ παρετίθετο αὐτῷ τράπεζα πλήρης ἐδεσμάτων. Ἰδ. P. Girard, L'Asclépieion d'Athènes, 1882 σελ. 107.

Ἄρ. 85.

Ἐπὶ βωμοῦ (ὑψ. 0,40, πλ. 0,26, πχ. 0,20), φέροντος καὶ κατὰ τὰς τέσσαρας ἐπιφανείας ὄρους ἀνθέων καὶ ρόδακας, ἀναγινώσκονται :

Α Ε Κ Λ Η Π Ι Ω Ε Ω Τ Η Ρ Ι

Ἀσκληπιῷ σωτῆρι

Πρβ. καὶ ἑτέρας ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐπιγραφὰς ἐν τῇ ἐφημερίδι ταύτῃ δημοσιευθείσας, ἦτοι 1883, σελ. 150, ἀριθ. 42. σελ. 156 ἀριθ. 57 καὶ σελ. 157 ἀριθ. 58.

Ἄρ. 86.

Α Γ Ρ Ι Π Π Α Σ Τ Ω Θ Ε Ω
Τ Ο Ν Α Σ Κ Λ Η Π Ι Ο Ν Ε Υ
Χ Α Ρ Ι Σ Τ Ω Ν

Ἀγρίππας τῷ θεῷ
τὸν Ἀσκληπιὸν εὐ-
χαριστῶν

Ταῦτα ἀναγινώσκονται ἐπὶ μικρᾶς (ὑψ. 0,08 πλ. 0,27, πχ. 0,15) μαρμαρίνης βάσεως. Ἐπὶ τῆς ἄνω αὐτῆς ἐπιφανείας σώζονται οἱ κάτω πόδες δύο μορφῶν, ὧν ἡ μία εἶχε τὰς διαστάσεις πολὺ μεγαλύτερας τῆς ἐτέρας· παρὰ τοὺς πόδας δὲ τῆς μικρᾶς ταύτης μορφῆς εἶνε κατακεκλιμένον ζῶν τι (κύων;).

Ἄρ. 87.

Ἐπὶ τετραγωνικοῦ τεμαχίου πλακὸς ἐκ τιτανο-λίθου (ὑψ. 0,28, πλ. 0,28, πχ. 0,10) ἀναγινώσκονται :

. . . . . Ε Κ Ο Ι
. . . . . Α Σ Ε Κ Ε Λ Ε Τ
. . . . . Ω Σ Κ Α Ι Τ Ο Ν
. . . . . Γ Ι Η Σ Γ Ε Ν Ο Μ
. . . . . Δ Ρ Ο Σ Κ Ρ Η Σ Ο Υ Τ
. . . . . Τ Α Ν Ο Μ Ι Ι Ο Μ Ε Ν
. . . . . Υ Γ Ι Η Σ Ε Γ Ε Ν Ε Τ Ο Κ
. . . . . Ρ Γ Υ Ρ Ι Ο Υ Μ Ν Α Ν Ε Ι Σ
. . . . . Ο Υ Α Σ Κ Λ Α Π Ι Ο Υ Α Λ Κ
Ε Ω Ν Τ Ο Ν Α Τ Ε Ρ Ο Ν Ο Φ Θ Α
Ο Ν Α Τ Ω Ι Θ Ε Ω Ι Θ Υ Σ Ε Ι
Τ Ο Ν Θ Η Σ Α Υ Ρ Ο Ν Ε Ν Τ
Τ Ο Ω Φ Ε Λ Ι Ω Ν Ε Ξ
Τ Α Κ Λ Ι Ν Α Ι Ε Κ
Ο Δ Ε Θ Ε Ο Σ Ε Ν
Κ Ε Σ Θ Α Ι Π Ο
Υ Γ Ι Η Σ Γ Ε
Θ Ε Ι Σ
Ε

1 [. . . . . ἐγκατ]εκοι[μάθη . . . . .
[. . . . .]ας ἐκέλετ[ο
[. . . . .]ως και τὸν
[. . . . .]υγιῆς γενόμ[ενος
5 Κ.λέαρ]δρος κρής. Οὐτ[ος
[. . . . .]τὰ νομιζόμεν[α
[. . . . .]υγιῆς ἐγένετο κ[αί
[. . . . .]ργυρίου μνᾶν εἰς
[τ]οῦ Ἀσκληπιοῦ. Ἄλλ[οὗτος τυφλὸς]
10 ἐὼν τὸν ἄτερον ὄφθα[λμὸν
ονα τῶι θεῷ θύσει[ν
τὸν θησαυρὸν ἐν τ[υγιῆς ἐγένε]
το. Ὀφελίων ἐξ
ταῖ κλίνας ἐκ
15 ὁ δὲ θεὸς ἐν[δε]
κεσθαι πο
υγιῆς γε[νόμενος
θεῖς
ε

Τὸ τεμάχιον τοῦτο καταφανῶς προέρχεται ἐξ ἐπιγραφῆς τῶν ἰαμάτων, τοιαύτης, οἷαι αἱ δύο ἐν τῇ ἐφημερίδι ταύτῃ δημοσιευθεῖσαι (1883 σελ. 197 κ.έ. καὶ 1885 σελ. 1 κ.έ.). Ἐκ τῶν ἐξ ἄρα ἐκείνων στηλῶν, αἵτινες ἐσώζοντο ἐπὶ Πausanίου, γνωρίζομεν νῦν τρεῖς. Καὶ αὕτη εἶνε στοιχηθὸν γεγραμμένη καὶ τὸ αὐτὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων ἔχει, θὰ εἶχε δὲ καὶ τὰς αὐτὰς περίπου διαστάσεις, διότι ἐκ τῶν ἐν στ. 10 (ἐν ᾧ δέον νὰ ἐννοήσωμεν τὰ συνήθη ἐκεῖνα : εἰς τὸ ἱερὸν ἀφίκεστο καὶ ἐνεκαίθευδε κτλ.) βλέπομεν ὅτι καὶ ταύτης οἱ στίχοι δυνατὸν νὰ ἀπετελοῦντο ἐκ τοσοῦτων γραμμάτων, ἐξ ὧν καὶ οἱ στίχοι τῶν δύο ἐτέρων. Τοῦτο βλέπομεν καὶ ἐν στ. 9, ἔνθα πλὴν τῆς γενομένης βεβαίας συμπληρώσεως, δέον νὰ συμπληρώσωμεν τὸ κύριον ὄνομα Ἄλλκ . . . καὶ νὰ προσθέσωμεν ἔτι καὶ τὸ ἔθνικόν τούτου, ὡς βλέπομεν ἐκ τῶν ἐν τοῖς στ. 5 καὶ 13.

Ἐν τῷ Ἱερῷ, τῇ 20 Ἀπριλίου 1885.

Π. ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ

ΠΕΙΡΑΙΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ

Α΄.

Τεμνομένης ὁδοῦ τινος κατὰ τὴν ἀνατολικὴν πα-

ραλίαν τῆς Ζέας, ἀπὸ τῆς παραλίας ὁδοῦ πρὸς τὸν λόφον τῆς Μουνηγίας διευθυνομένης ἀπεκαλύφθη

ἐν τοῖς χώμασιν ἢ συνέχεια τοῦ πρὸ ἐτῶν ἐκεῖ φαινομένου τοίχου τοῦ ἀπὸ Ν. πρὸς Β. φερομένου. Ἐκ τῆς ἀποκαλύψεως τοῦ τοίχου ἐκείνου, ὅστις δυστυχῶς ὑπὸ τῶν τεμνόντων τὴν ὁδὸν κατεστράφη καθ' ὄλον τὸ πλάτος τῆς ὁδοῦ καὶ ἐκ τῶν κατὰ χώραν ἀναφανέντων τριῶν κίωνων καὶ τινων ἐπιγραφῶν λαβὼν τὸ ἐνδόσιμον, παρεκάλεσα τὴν ἐν Ἀθῆναις Ἀρχαιολογικὴν Ἐταιρίαν νὰ ἐνεργήσῃ ἔρευναν ἐπὶ τοῦ μέρους ἐκείνου καὶ τῶν ἔνθεν καὶ ἔνθεν οἰκοπέδων ἐντὸς τῶν ὁποίων ἐκτείνεται ἡ οἰκοδομή. Αἱ ἔρευναι αἱ δαπάνη τῆς Ἐταιρίας ἐξακολουθοῦσιν ἔτι μετὰ δὲ τὸ πέρασ αὐτῶν θὰ δοθῇ λεπτομερῆς περιγραφή τῶν ἀνευρεθέντων ἐν τῇ ἀρμοδίᾳ ἐκθέσει. Ἐκ τῶν προτέρων ὁμῶς καὶ νῦν δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι τὰ νῦν ἀναφανέντα ἔχουσι σχέσιν πρὸς τὰ σωζόμενα λείψανα τῶν νεωσοίκων ἐν τῇ θαλάσσῃ· εἶνε δὴλ. τὸ νῦν ἀνευρεθέν, ὡς δεικνύει καὶ ἡ κλίσις τοῦ ἐδάφους καὶ αἱ ταυτιζόμεναι γραμμαῖαι, τὸ τέρμα τῶν ἐν τῇ θαλάσσῃ νεωσοίκων, ἐστεγασμένον ἄνωθεν, τῆς στέγης ὑποστηριζομένης ὑπὸ κίωνων βαινόντων κλιμακῆδόν ἐπὶ κατακλινοῦς τοῦ ἐδάφους πρὸς τὴν θάλασσαν. Μέχρι τοῦδε ἀπεκαλύφθησαν τὰ ἔγνη τεσσάρων νεωσοίκων διαχωριζομένων ὑπὸ κίωνων μεταξὺ ἐκάστου, ὡς θὰ δειχθῇ πληρέστερον ἐν τῷ σχεδίῳ τῷ προσαρτηθησομένῳ εἰς τὴν λεπτομερῆ ἐκθεσιν τῶν ἀνασκαφέντων μερῶν μετὰ τὸ τέλος τῆς ἀνασκαφῆς.

Πρὶν ἢ γείνη ἔναρξις τῆς ἀνασκαφῆς τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρίας, ὅτε ἐτέμνετο ἡ ἄνω δὴλωθεῖσα ὁδὸς ἀνευρέθη ἐν τοῖς χώμασιν ἐγγὺς τοῦ τοίχου τοῦ πρὸ πολλοῦ φαινομένου, στήλη λίθου λευκοῦ, τεθραυσμένη τὰ κάτω, φέρουσα προεξέχον κυμάτιον ἄνω, τεθραυσμένον κατὰ τε τὴν πρὸς τὰ δεξιὰ ὄρωντι γωνίαν καὶ κατὰ τὴν ἀριστερὰν στενωτέραν πλευράν. Ἡ στήλη εἶνε τετραγωνικὴ ἐν εἴδει ὀρθογωνίου πρίσματος ὕψους σωζομένου 0,52, πλάτους 0,21 κατὰ τὸ κυμάτιον καὶ πάχους 0,11 ὁμοίως. Ἐπὶ ταύτης εἶνε ἀναγεγραμμένοι τέσσαρες ἐπιγραφαί, ἐπὶ τῆς κυρίας προσόψεως, ἐπὶ τῆς πρὸς ἀριστερὰν τῷ ὄρωντι στενωτέρας πλευρᾶς, ἐπὶ τῆς ὀπισθεν ἀκατεργάστου ἐπιφανείας καὶ ἐπὶ τῆς ἄνω ὀψεως τῆς στήλης. Ἡ κυριώτερα εἶνε ἡ ἐπὶ τῆς προσόψεως ἡδε :

Θ Ε Ο Ι
 ΚΑΤΑΤΑΔΕΡΡΟΘΥΕΣΘΑ
 ΙΜΑΛΕΑΤΗΙΡΟΠΑΝΑΤΡ
 ΙΑΑΠΟΛΛΩΝΙΡΟΠΑΝΑΤ
 ΡΙΑΕΡΜΗΙΡΟΠΑΝΑΤΡΙ
 ΑΙΑΞΟΙΡΟΠΑΝΑΤΡΙΑΑ
 ΚΕΞΟΙΡΟΠΑΝΑΤΡΙΑΡΑ
 ΝΑΚΕΙΑΙΡΟΠΑΝΑΤΡΙΑ
 ΚΥΞΙΝΡΟΠΑΝΑΤΡΙΑΚΥ
 ΝΗΓΕΤΑΙΞΡΟΠΑΝΑΤΡΙ

(Κενὸν διάστημα 0,13).

Ε Υ Θ Υ Δ Η Μ Ο Σ
 Ε Λ Ε Υ Ξ Ι Ν Ι Ο Σ
 Ι Ε Ρ Ε Υ Σ Α Ξ Κ Λ Η Ρ Ι Ο
 Τ Α Ξ Σ Τ Η Λ Α Ξ Α Ν Ε Θ Η Κ
 Τ Α Ξ Π Ρ Ο Σ Τ Ο Ι Σ Β Ω Μ Ο Ι Σ
 Ξ Ν Α Ι Σ Τ Α Ρ Ο Π Α Ν Α Π Ρ Ω Τ Ο Σ
 Ξ Ξ Η Ι Κ Α Ξ Α Τ Ο Α Χ Ρ Η Ρ Γ
 Ο Ν Τ ,

Θ ε ο ι | . Κατὰ τὰδε προθύεσθα | ι Μαλεάτη πόπανα
 τρ | ια, Ἀπόλλωνι πόπανα τ | ρία, Ἐρμῆ πόπανα τρι |
 α, Ἰασοῖ πόπανα τρία, Ἀ | κεσοῖ πόπανα τρία, Πα |
 νακειξ πόπανα τρία | , κυσὶν πόπανα τρία, κυ | νηγέταις
 πόπανα τρι |

(Κενὸν διάστημα 0,13).

Ε υ θ υ δ η μ ο ς | Ἐ λ ε υ σ ι ν ι ο ς | ιε
 ρ ε υ ς Ἀ σ κ λ η π ι ο ῦ | τ ᾶ ς σ τ ῆ λ α ς ἀ ν ἑ θ η κ ε | τ ᾶ ς π ρ ὸ ς τ ο ῖ ς
 β ω μ ο ῖ ς | ἐ ν α ἰ ς τ ᾶ π ὴ π ᾶ ν α π ρ ῶ τ ο ς | ἐ ξ ε ι κ ᾶ σ α τ ο , ἂ χ ρ ῆ
 π ρ [ο] [θ ὑ ε σ θ α ι . . . . .]

Τὰ γράμματα καλοῦς τοὺς χρόνους τῆς ἐπιγραφῆς δεικνύουσι· εἶνε δὲ μεγαλείτερα μὲν πάντων τὰ τοῦ 11^{ου} καὶ 12^{ου} στίχου, εἶτα ἔρχονται τὰ ἀπὸ τοῦ 13^{ου} στίχου καὶ ἐξῆς, ὡς καὶ τὰ τοῦ 1^{ου}. Ἐν τῷ ὀγδόῳ στίχῳ ὡς καὶ ἐν τῷ ἐνάτῳ ἐπὶ τῆς λέξεως ΤΡΙΑ ἀντὶ Α κατὰ παραδρομὴν τοῦ τεχνίτου ἀπέμεινε Λ : ἐλλείπει δὲ μὴ γραφὴν ὄλων καὶ τὸ Α τῆς τελευταίας λέξεως τοῦ 10^{ου} στίχου.

Ἐπὶ δὲ τῆς πρὸς ἀριστερὰν τῷ ὄρωντι στενωτέρας πλευρᾶς ὑπάρχει ἡ ἐξῆς ἐπιγραφή :

Η Λ Ι Ω Ι / Ἡλίω
 Α Ρ Ε Ξ Τ Η Γ ἀρεστήρ

	Κ Η Ρ Ι Ο Ν	κηρίον,
	Μ Ν Η Μ Ο	Μνημο-
5	Ξ Υ Ν Η Ι	σύνη
	Α Ρ Ε Σ . .	ἄρεσ[τῆ-]
	Ρ Α	ρα,
	Κ Η Ρ Ι Ο Ι	κηρίον
	Ν Η Φ Α Λ	νηφάλ
10	. Ο Ι Τ Ρ Ε Σ	ἴσοι τρές
	Β Ω Μ Ο Ι	βωμοί

Ὁ τρόπος τῆς ἐγχαράξεως τῶν γραμμάτων ἐπὶ τῆς πλευρᾶς ταύτης δεικνύει ὅτι αὕτη ἡ ἐπιγραφή ἀνάγεται εἰς χρόνους μετὰ τὴν ἰδρυσιν τῆς στήλης οὐχὶ ὅμως πολὺ τῶν τῆς πρώτης ἐπιγραφῆς μεμακρυσμένους.

Ἐπὶ δὲ τῆς ὀπισθεν, τῆς ὅλως ἀνεξεργάστου πλευρᾶς, καὶ πρὸς τὰ ἄνω καλοῖς γράμμασι καλῶν χρόνων μόλις διὰ τῶν ἀνωμαλιῶν τοῦ λίθου διαφαίνεται ἐλαφρότατα κεχαραγμένη ἡ λέξις :

Ν Η Φ Α Λ Ι Ο Ι   Νηφάλιοι.

Ἐπὶ δὲ τῆς ἄνω ὀψεως τῆς στήλης φέρεται ἡ ἐξῆς ἐπιγραφή :

. . Φ Α Λ Ι Ο Ν	Νη]φάλιοι
Τ Ρ Ε Σ	τρέες
Β Ω Μ Ο Ι	βωμοί

Αὕτη εἶνε ἀμελέστερον πασῶν τῶν ἄλλων ἐξεργασμένη, διότι καὶ εὐθυγραμμία ἐν τοῖς στίχοις δὲν τηρεῖται καὶ τὰ γράμματα πρὸς ἄλληλα παραλλάσσουν τὸ μέγεθος, καὶ ἡ ἐπιφάνεια, ἐφ' ἧς εἶνε ἐγκεχαραγμένη δὲν εἶνε ἐντελῶς ἐξεργασμένη. Ἐπὶ τοῦ πρώτου στίχου εἶχε γραφῆ ἀντὶ τοῦ Ι τὸ Ν, εἶτα δ' ἐπανορθωθέντος τοῦ σφάλματος ἐγράφη ἐπὶ τοῦ Ν τούτου τὸ Ι.

Β'.

Ἐγγὺς τοῦ χώρου ἐν ᾧ ἔκειτο ἡ ἀνωτέρω στήλη ἀνευρέθη καὶ μέρος ἀναγλύφου ἐκ τῶν μικρῶν τῶν σηκομόρφων, λίθου λευκοῦ, ὕψους σωζομένου 0,16, πλάτους 0,30. Φαίνονται ἐπὶ τοῦ τεμαχίου τούτου αἱ ἀρχαὶ μόνον καὶ τῶν δύο παραστάδων, ἐπὶ τῶν

ὁποίων ὑπάρχει ἐπιστύλιον καὶ κυμάτιον κυρτὸν ὑπὲρ τοῦτο. Ἐπὶ τοῦ ἐπιστυλίου ὑπάρχουσι τὰ ἐξῆς ἀμελῶς κεχαραγμένα :

Ε Ρ Μ Α Ι Ο Σ Δ Ι Ι Φ Ι Λ Ι Ω Ι

Ἐρμαῖος Διὶ Φιλίῳ

Κάτωθεν τῆς ἐπιγραφῆς καὶ ἐντὸς τοῦ σηκομόρφου ἀνοίγματος καὶ πρὸς ἀριστερὰν τῶ ὄρωντι φαίνεται ἡ κεφαλὴ τοῦ Διός, λίαν ἀποτετριμμένη, ὁ ἀριστερὸς ὤμος καὶ ἡ χεὶρ ἀνατεινομένη ἢ ἀριστερὰ καὶ τὸ σκήπτρον καθέτως ἔχουσα. Τάλλα τὰπὸ τούτου ἀποκεκομμένα, μόνον δὲ μέρος τοῦ ἱματίου μικρὸν φαίνεται ἀπὸ τοῦ ἀριστεροῦ κατερχόμενον ὤμου. Πρὸ τούτου φαίνονται δύο προσερχόμενοι μετ' ἀνατεταμένης τῆς δεξιᾶς ἐν εὐχῆς σχήματι. Ὁ πρῶτος, πωγωνοφόρος ἀνὴρ, διασώζει τὰ μέχρι τοῦ στήθους καὶ ἶχνος τοῦ ἀριστεροῦ βραχίονος καὶ τῆς ἄλλης δὲ χειρός. Ἡ δευτέρα μορφή νεανικὴ διασώζει μόνην τὴν κεφαλὴν καὶ τὴν ἄκραν δεξιὰν ὑφουμένην εὐθύς ὀπισθεν τῆς ῥάχεως τοῦ πρώτου.

Ὅπισθεν καὶ τούτου φαίνεται μικρὸν τι ἶχνος τῆς κεφαλῆς ἄλλης μορφῆς ἀποκοπίσεως σὺν τῶ ἀποκοπέντι τεμαχίῳ τοῦ λίθου.

Γ'.

Περὶ τὸν χώρον, ἐν ᾧ ἀνευρέθησαν αἱ ἐπιγραφαὶ αὗται καὶ ἄλλαι τινὲς προηγουμένως ἀνευρεθεῖσαι κατέδειξαν, νομίζω, ὅτι ἐκεῖ που ζητητέον ἱερὸν τῶ Ἀσκληπιῶ, ἐξ οὗ ληφθεῖσαι διεσκορπίσθησαν καὶ ἀνευρέθησαν ἐν τῇ τῶν νεωσοίκων οἰκοδομῇ. Διότι πλὴν τῶν δύο, ἃς ἐσχέτισα ἐν τῶ τελευταίῳ τεύχει τῆς δε τῆς ἐφημερίδος (σελ. 219) τοῦ ἔτους 1884, ἐνθυμοῦμαι ὅτι πρὸ τινῶν ἐτῶν ἀνευρέθη ἐν τῶ ἐκεῖ κειμένῳ οἰκοπέδῳ τοῦ κ. Ἀναστασίου Μπόνη πλάξ μετὰ ὄψεως μεγάλου ἀναγλύφου ἀνακειμένη, κατὰ τὴν ἐπιγραφὴν, Ἀσκληπιῶ. Ἡ πλάξ αὕτη ἀποκρυβεῖσα τότε ὑπὸ τῶν ἐργατῶν διεξέφυγεν, ἀγνοῶ δὲ ποῦ κατέληξεν· ἔφερον ὅμως πλὴν τοῦ ὀνόματος τοῦ θεοῦ μόνον τὸ τοῦ ἀφιερῶσαντος. Ἐκτὸς ταύτης, πρὸ δύο ἢ τριῶν μηνῶν ἀνευρέθη πρὸς τὸ αὐτὸ μέρος καὶ ἄλλη ὁμοία εἰς τὸν Ἀσκληπιῶν ἀναφερομένη, ἣτις ἀποκρυβεῖσα

μετηνέχθη εις Ἀθήνας πρὸς πώλησιν, ὡς ἔμαθον. Πρὸς ταύταις πάσαις ἐπικυρωτικῆ τῶν ἄνω εἰρημένων μοι προσέρχεται ἡτε ἄνω δημοσιευθεῖσα στήλη, καὶ ἡ ἐν τῇ ἀνασκαφῇ τῇ ἐν τῷ οἰκοπέδῳ Μπόνη πρό τινων ἡμερῶν ἀνευρεθεῖσα πλάξ μετ' ὄψεως ἀναγλύφου, ἀποκεκομμένου τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸ ἐν τῷ αὐτῷ οἰκοπέδῳ τεμάχιον ἐξ ὁμοίας πλακός.

Δ'.

Καὶ διὰ τῆς καθαριστικῆς τοῦ λιμένος μηχανῆς ἀνειλκυσθησαν τῆς θαλάσσης πρὸς τῷ στομίῳ τῶν Ἄλων τάδε :

α'. Ἀνάγλυφον ἐπιτύμβιον ἐπὶ πλακός μαρμαρίνης λευκῆς ὕψους 0,80, πλάτους 0,48. Ἐπὶ τῆς πλακός ταύτης φαίνεται ἀνάγλυφον ἐλαφρῶς ἐξέχον ἀέτωμα ἀνευ παραστάδων, μετ' ἀκρωτηρίων δέ. Εὐθύς δ' ὑπὸ τοῦτο καὶ ἀπτομένη αὐτοῦ ἄκρα τῇ κεφαλῇ γυνὴ κρωβύλον ἀναδεδεμένη, ἐν κατατομῇ τὴν κεφαλὴν ἔχουσα πρὸς τὰριστερὰ τῷ ὄρωντι. Διὰ τῆς ἀριστερᾶς συγκρατούσης τὸ ἀπὸ τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου καταβαίνον ἱμάτιον στηρίζεται ἐπὶ δυσδιακρίτου τινὸς ἀντικειμένου, διὰ δὲ τῆς δεξιᾶς, ἧς ὁ ἀγκὼν ἐπὶ τῆς ὀσφύος στηρίζεται, κρατεῖ πρὸ ἑαυτῆς κάτοπτρον. Δυστυχῶς τὸ λίαν εὐπερίγραφον τοῦτο ἀνάγλυφον, εἶνε ἱκανῶς ἐφθαρμένον ἀποκεκομμένον δ' ἀπὸ μέσων πού τῶν μηρῶν.

β'. Σῶμα μόνον λουτροφόρου μεγάλης, τεθραυσμένον ἐκεῖ ἔνθα ἡ παράστασις, ἧς ἀπολείπεται τὸ τρίτον περίπου τοῦ σώματος γυναικὸς ὀρθίας ἀπὸ ἄκρου τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου, μέχρι τοῦ ἀριστεροῦ ποδός, σφῆζον τὸν τε ποδῆρη χιτῶνα καὶ τὸ ἱμάτιον. Ὅπισθεν τούτου ἀνὴρ πωγωνοφόρος βαίνων πρὸς τὰ ἀριστερὰ τῷ ὄρωντι, τὴν δεξιὰν πρὸς τὸ γένειον φέρων, οὐ ἄπτεται, τὴν δ' ἀριστερὰν καθειμένην ἔχων παρὰ τὸν μηρόν.

γ'. Βάθρον τετραγωνικὸν λίθου λευκοῦ, ὕψους 0,31, πλάτους 0,73, πάχους 0,54. Ἐπὶ τῆς ἄνω ἐπιφανείας αὐτοῦ ὑπῆρχε κοίλωμα κυκλικόν, ἐπὶ δὲ τῆς ἐτέρας τῶν στενωτέρων πλευρῶν γράμμασι καλῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων ἐλαφρῶς ἐγκεχαραγμένοις φέρεται ἡ ἐπιγραφή :

Δ Η Μ Η Τ Ρ Ι Ο Σ	Δημήτριος
Κ Υ Κ Ν Ο Υ	Κύκνον
Α Ν Α Φ Λ Υ Σ Τ Ι Ο Σ	Ἄναφλύστιος.

δ'. Λουτροφόρος ἀνευ βάσεως καὶ χειλέων, λίθου λευκοῦ, ὕψους 0,74. Ἐπὶ τῆς κυρίας αὐτῆς ὄψεως φαίνεται ἡ συνήθης παράστασις: γυνὴ δηλ. πρὸς τὰ ἀριστερὰ καθειμένη ἐπὶ ἔδρας μετ' ἀνακλίσεως καὶ ἀνὴρ ἐκ δεξιῶν πρὸς αὐτὴν τὴν χεῖρα τείνων. Ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν τῆς γυναικὸς γέγραπται καλοῖς γράμμασι :

Π Ε Ι Σ Ι Κ Ρ Α Τ Ε Ι Α Πεισαικράτεια.

Ὅπισθεν δὲ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀνδρὸς ἀναγινώσκειται :

Θ Ε Ο Χ Α Ρ Η Σ	Θεοχάρης
Σ Ο Υ Ν Ι Ε Υ Σ	Σουνιεύς.

ε'. Μέρος ἐπιτυμβίου στήλης σφῆζον ἔτι ἄνω μέρος τοῦ ὑπάρχοντος ἐκεῖ ἀναγλύφου ἦτοι τοὺς ἄκρους πόδας μορφῆς πρὸς τὰριστερὰ, ἧτις μετὰ τοῦ ἀποκοπέντος λίθου κατεστράφη, καὶ γυναικείας παραστάσεως πρὸς τὰ δεξιὰ τὰ ἀπὸ τῶν σφυρῶν, διασφῆζοντα καὶ μέρος τοῦ ποδῆρους χιτῶνος καὶ τοῦ ἱματίου. Τὸ σφῆζόμενον ὕψος τῆς πλακός τῆς ἐκ φαιοῦ λίθου 0,55, πλάτος 0,28, πάχος 0,07. Εὐθύς μετὰ τὸ ἀνάγλυφον ἡ ἐξῆς ἐπιγραφή :

Π Α Ν Τ Ω Ν Α Ν Θ Ρ Ω Π Ω Ν Ν Ο Ο Σ Ε
 . Τ Ι Κ Ο Ι Ν Ο Σ Τ Ο Α Π Ο Θ Α Ν Ε Ν
 Ε Ν Θ Α Δ Ε Κ Ε Ι Τ Α Ι Θ Ε Ο Ι Τ Η Σ Π Α Ι .
 Τ Ε Λ Ε Σ Ω Ν Ο Σ Τ Ε Γ Ε Α Τ Α Σ Τ Ε Γ Ε
 Α Τ Ο Κ Α Ι Μ Η Τ Ρ Ο Σ Ν Ι Κ Α Ρ Ε Τ Η Σ
 Χ Ρ Η Σ Τ Η Σ Γ Ε Γ Υ Ν Α Ι Κ Ο Σ : Χ Α Ι Ρ Ε
 . Ε Ο Ι Π Α Ρ Ι Ο Ν Τ Ε Σ Ε Γ Ω Δ Ε Γ Ε Τ Α
 Μ Α Φ Υ Λ Λ Τ Τ Ω

Πάντων ἀνθρώπων νό[μ]ος ἐ | σ]τι κοινὸς τὸ ἀποθανέν | . Ἐνθάδε κείται Θεοίτης πα[ί]ς | Τελέσωνος Τεγεάτας Τεγε | άτου καὶ μητρὸς Νικαρέτης | χρηστῆς γε γυναικός : χαιρε | τ]ε σί παριόντες, ἐγὼ δὲ γε τὰ | μὰ φυλάττω.

Τὰ γράμματα μετὰ τινος ἀμελείας κεχαραγμένα. Ἐν τῷ α' στ. ἐλλείπει τὸ Μ τῆς λέξεως ΝΟΜΟΣ, ἐν τῷ β' τὸ ἐν ἀρχῇ Σ, ἐν τῷ γ' τὸ ἐν τέλει Σ, ἐν τῷ δ' τὸ ἐν ἀρχῇ Τ. Ἐν τῷ ε' στίχῳ κατὰ παράδρομὴν βεβαίως ἐγράφη ΑΠΟΘΑΝΕΝ ἀντὶ ΑΠΟΘΑΝΕΙΝ, ὡς ὁμοίως καὶ ἐν τῷ τελευταίῳ ΦΥΛΛΤΤΩ ἀντὶ ΦΥΛΑΤΤΩ.

Ἐν Πειραιεὶ τῇ 10 Μαΐου 1885.

ΙΑΚ. Χ. ΔΡΑΓΑΤΣΗΣ

ΑΜΦΙΑΡΕΙΟΥ ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ

Περὶ τῶν ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Ἀμφιαράου κατὰ τοὺς ἕξ τελευταίους μῆνας τοῦ 1884 ἐνεργηθειῶν ἀνασκαφῶν ἐγένετο λόγος ἐν τῇ ἐφημερίδι ταύτῃ (1884, σ. 98-100 καὶ 160), γενήσεται δὲ καὶ ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τῆς Ἀρχαιολ. Ἑταιρείας τοῦ ἔτους 1884.

Αἱ ἀνασκαφαὶ ἤγαγον εἰς φῶς πολλὰς ἐπιγραφάς, ὧν τινες ἐξεδόθησαν ἤδη (Ἀρχαιολ. Ἐφημ. 1884, σ. 97-130), ὑπολείπονται δὲ καὶ ἄλλαι οὐκ ὀλίγαι καὶ σπουδαῖαι, ἐν αἷς καὶ τις οἰοεὶ Κανονισμὸς τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ἀμφιαράου, ἀφ' οὗ καὶ ἄρχομαι.

1

Θ Ε Ο Ι

Τ Ο Ν Ι Ε Ρ Ε Α Τ Ο Υ Α Μ Φ Ι Α Ρ Α Ο Υ Φ Ο Ι Τ Α Ν Ε Ι Σ Τ Ο Ι Ε Ρ Ο
 Ν Ε Ρ Ε Ι Δ Α Ν Χ Ε Ι Μ Ω Ν Π Α Ρ Ε Λ Θ Ε Ι Μ Ε Χ Ρ Ι Α Ρ Ο Τ Ο Υ Ω Ρ
 Η Σ Μ Η Π Λ Ε Ο Ν Δ Ι Α Λ Ε Ι Π Ο Ν Τ Α Η Τ Ρ Ε Ι Σ Η Μ Ε Ρ Α Σ Κ Α Ι
 5 Μ Ε Ν Ε Ι Ν Ε Ν Τ Ο Ι Ι Ε Ρ Ο Ι Μ Η Ε Λ Α Τ Τ Ο Ν Η Δ Ε Κ Α Η Μ Ε Ρ Α
 Σ Τ Ο Υ Μ Η Ν Ο Σ Ε Κ Α Σ Τ Ο : Κ Α Ι Ε Π Α Ν Α Γ Κ Α Ι Ε Ι Ν Τ Ο Ν Ν
 Ε Ω Κ Ο Ρ Ο Ν Τ Ο Υ Τ Ε Ι Ε Ρ Ο Υ Ε Π Ι Μ Ε Λ Ε Ι Σ Θ Α Ι Κ Α Τ Α Τ Ο
 Ν Ν Ο Μ Ο Ν Κ Α Ι Τ Ω Ν Α Φ Ι Κ Ν Ε Μ Ε Ν Ω Ν Ε Ι Σ Τ Ο Ι Ε Ρ Ο Ν
 Α Ν Δ Ε Τ Ι Σ Α Δ Ι Κ Ε Ι Ε Ν Τ Ο Ι Ι Ε Ρ Ο Ι Η Ξ Ε Ν Ο Σ Η Δ Η Μ Ο Τ
 10 Η Σ Ι Η Μ Ι Ο Υ Τ Ω Ο Ι Ε Ρ Ε Υ Σ Μ Ε Χ Ρ Ι Π Ε Ν Τ Ε Δ Ρ Α Χ Μ Ε Ω Ν
 Κ Υ Ρ Ι Ω Σ Κ Α Ι Ε Ν Ε Χ Υ Ρ Α Λ Α Μ Β Α Ν Ε Τ Ω Τ Ο Υ Ε Ι Η Μ Ι Ω Μ
 Ε Ν Ο Υ Α Ν Δ Ε Κ Τ Ι Ν Ε Ι Τ Ο Α Ρ Γ Υ Ρ Ι Ο Ν Π Α Ρ Ε Ο Ν Τ Ο Σ Τ Ο
 Ι Ε Ρ Ε Ο Σ Ε Μ Β Α Λ Ε Τ Ω Ε Ι Σ Τ Ο Ν Θ Η Σ Α Υ Ρ Ο Ν : Δ Ι Κ Α Ι Ε Ι
 Ν Δ Ε Τ Ο Ν Ι Ε Ρ Ε Α Α Ν Τ Ι Σ Ι Δ Ι Ε Ι Α Δ Ι Κ Η Θ Ε Ι Η Τ Ω Ν Ξ Ε
 15 Ν Ω Ν Η Τ Ω Ν Δ Η Μ Ο Τ Ε Ω Ν Ε Ν Τ Ο Ι Ι Ε Ρ Ο Ι Μ Ε Χ Ρ Ι Τ Ρ Ι Ω Ν
 Δ Ρ Α Χ Μ Ε Ω Ν Τ Α Δ Ε Μ Ε Ι Ο Ν Α Η Χ Ο Ι Ε Κ Α Σ Τ Ο Ι Σ Α Ι Δ Ι Κ
 Α Ι Ε Ν Τ Ο Ι Σ Ν Ο Μ Ο Ι Σ Ε Ι Ρ Η Τ Α Ι Ε Ν Τ Ο Θ Α Γ Ι Ν Ε Σ Θ Ω Ν
 Π Ρ Ο Σ Κ Α Λ Ε Ι Σ Θ Α Ι Δ Ε Κ Α Ι Α Υ Θ Η Μ Ε Ρ Ο Ν Π Ε Ρ Ι Τ Ω Ν Ε
 Ν Τ Ο Ι Ε Ρ Ο Ι Α Δ Ι Κ Ι Ω Ν Α Ν Δ Ε Ο Α Ν Τ Ι Δ Ι Κ Ο Σ Μ Η Σ Υ Ν Χ
 20 Ω Ρ Ε Ι Ε Ι Σ Τ Η Ν Υ Σ Τ Ε Ρ Η Ν Η Δ Ι Κ Η Τ Ε Λ Ε Ι Σ Θ Ω : Ε Π Α Ρ
 Χ Η Ν Δ Ε Δ Ι Δ Ο Υ Ν Τ Ο Μ Μ Ε Λ Λ Ο Ν Τ Α Θ Ε Ρ Α Π Ε Υ Ε Σ Θ Α Ι Υ
 Π Ο Τ Ο Υ Θ Ε Ο Υ Μ Η Ε Λ Α Τ Τ Ο Ν Ε Ν Ν Ε Ο Β Ο Λ Ο Υ Δ Ο Κ Ι Μ Ο Υ Α Ρ Γ
 Υ Ρ Ι Ο Υ Κ Α Ι Ε Μ Β Α Λ Λ Ε Ι Ν Ε Ι Σ Τ Ο Ν Θ Η Σ Α Υ Ρ Ο Ν Π Α Ρ Ε
 Ο Ν Τ Ο Σ Τ Ο Υ Ν Ε Ω Κ Ο Ρ Ο Υ

25 Κ Α Τ Ε Υ Χ Ε Σ Θ Α Ι Δ Ε Τ Ω Ν Ι Ε Ρ Ω Ν Κ Α Ι Ε Π
 Ι Τ Ο Ν Β Ω Μ Ο Ν Ε Π Ι Τ Ι Θ Ε Ι Ν Ο Τ Α Ν Π Α Ρ Ε Ι Τ Ο Ν Ι Ε Ρ Ε Α
 Ο Τ Α Ν Δ Ε Μ Η Π Α Ρ Ε Ι Τ Ο Ν Θ Υ Ο Ν Τ Α Κ Α Ι Τ Ε Ι Θ Υ Σ Ι Ε Ι Α
 Υ Τ Ο Ν Ε Α Υ Τ Ο Ι Κ Α Τ Ε Υ Χ Ε Σ Θ Α Ι Ε Κ Α Σ Τ Ο Ν Τ Ω Ν Δ Ε Δ Η
 Μ Ο Ρ Ι Ω Ν Τ Ο Ν Ι Ε Ρ Ε Α Τ Ω Ν Δ Ε Θ Υ Ο Μ Ε Ν Ω Ν Ε Ν Τ Ο Ι Ι Ε
 30 Ρ Ο Ι Π Α Ν Τ Ω Ν Τ Ο Δ Ε Ρ Μ Α Θ Υ Ε Ι Ν Δ Ε Ε Ξ
 Ε Ι Ν Α Π Α Ν Ο Τ Ι Α Ν Β Ο Λ Η Τ Α Ι Ε Κ Α Σ Τ Ο Σ Τ Ω Ν Δ Ε Κ Ρ Ε Ω
 Ν Μ Η Ε Ι Ν Α Ι Ε Κ Φ Ο Ρ Η Ν Ε Ξ Ω Τ Ο Υ Τ Ε Μ Ε Ν Ε Ο Σ Τ Ο Ι Δ Ε
 Ι Ε Ρ Ε Ι Δ Ι Δ Ο Υ Ν Τ Ο Σ Θ Υ Ο Ν Τ Α Σ Α Π Ο Τ Ο Υ Ι Ε Ρ Η Ο Υ Ε Κ
 Α Σ Τ Ο Τ Ο Ν Ω Μ Ο Ν Π Λ Η Ν Ο Τ Α Ν Η Ε Ο Ρ Τ Η Ε Ι Τ Ο Τ Ε Δ Ε Α Π

35 Ο Τ Ω Ν Δ Η Μ Ο Ρ Ι Ω Ν Λ Α Μ Β Α Ν Ε Τ Ω Ω Μ Ο Ν Α Φ Ε Κ Α Σ Τ Ο Υ
Τ Ο Υ Ι Ε Ρ Η Ο Υ Ε Γ Κ Α Θ Ε Υ Δ Ε Ι Ν Δ Ε Τ Ο Ν Δ Ε Ι Ο Μ Ε Ν Ο
Ν

Ε Ν Ο Ν Τ Ο Ι Σ Ν Ο Μ Ο Ι Σ Τ Ο Ο Ν Ο Μ Α Τ Ο Υ Ε Γ Κ Α Θ Ε Υ Δ Ο Ν
40 Τ Ο Σ Ο Τ Α Ν Ε Μ Β Α Λ Λ Ε Ι Τ Ο Α Ρ Γ Υ Ρ Ι Ο Ν Γ Ρ Α Φ Ε Σ Θ Α Ι Τ
Ο Ν Ν Ε Ω Κ Ο Ρ Ο Ν Κ Α Ι Α Υ Τ Ο Υ Κ Α Ι Τ Η Σ Π Ο Λ Ε Ο Σ Κ Α Ι Ε Κ
Τ Ι Θ Ε Ι Ν Ε Ν Τ Ο Ι Ι Ε Ρ Ο Ι Γ Ρ Α Φ Ο Ν Τ Α Ε Ν Π Ε Τ Ε Υ Ρ Ο Ι Σ
Κ Ο Π Ε Ι Ν Ι Ο Ι Β Ο Λ Ο Μ Ε Ν Ο Ι Ε Ν Δ Ε Τ Ο Ι Κ Ο Ι Μ Η Τ Η Ρ Ι Ο
Ι Κ Α Θ Ε Υ Δ Ε Ι Ν Χ Ω Ρ Ι Σ Μ Ε Ν Τ Ο Σ Α Ν Δ Ρ Α Σ Χ Ω Ρ Ι Σ
45 Δ Ε Τ Α Σ Γ Υ Ν Α Ι Κ Α Σ Τ Ο Υ Σ Μ Ε Ν Α Ν Δ Ρ Α Σ Ε Ν Τ Ο Ι Π Ρ Ο Η
· · · · · Η Ρ Ι Ο Ν Τ Ο Υ Σ Ε Ν
· · · · · Τ Ο Ν

Θεοί
τὸν ἱερέα τοῦ Ἀμφιαρέου φοιτᾶν εἰς τὸ ἱερό-
ν ἐπειδὴν χειμῶν παρέλθει μέχρι ἄροτου ὥρ-
νης μὴ πλέον διαλείποντα ἢ τρεῖς ἡμέρας καὶ
5 μένειν ἐν τῷ ἱερῷ μὴ ἔλαττον ἢ δέκα ἡμέρας
τοῦ μηνὸς ἐκάστο· καὶ ἐπαναγκάζειν τὸν νε-
ωκόρον τοῦ τε ἱεροῦ ἐπιμελεῖσθαι κατὰ τὸ-
ν νόμον καὶ τῶν ἀφικνεμένων εἰς τὸ ἱερόν.
Ἄν δέ τις ἀδικεῖ ἐν τῷ ἱερῷ ἢ ξένος ἢ δημότ-
10 ης, ζημιούτω ὁ ἱερεὺς μέχρι πέντε δραχμῶν
κυρίως καὶ ἐνέχυρα λαμβανέτω τοῦ ἐζημιω-
μένου, ἂν δ' ἐκτίνει τὸ ἀργύριον, παρεόντος τῷ
ἱερέως ἐμβολέτω εἰς τὸν θησαυρόν. Δικάζει-
ν δὲ τὸν ἱερέα, ἂν τις ἰδίῃ ἀδικηθῆι ἢ τῶν ξέ-
15 νων ἢ τῶν δημοτέων, ἐν τῷ ἱερῷ μέχρι τριῶν
δραχμῶν, τὰ δὲ μέζονα ἢχοι ἐκάστοις αἱ δίκαι
ἐν τοῖς νόμοις εἴρηται ΕΝ Τ Ο Θ Α γινέσθων.
Προσκαλεῖσθαι δὲ καὶ αὐθημερόν περὶ τῶν ἐ-
ν τοῖ ἱεροῖ ἀδικιῶν, ἂν δὲ ὁ ἀντίδικος μὴ συγχ-
20 ωρεῖ, εἰς τὴν ὑστέρην ἢ δίκη τελείσθω. Ἐπαρ-
χὴν δὲ διδοῦν τὸμ μέλλοντα θεραπεύεσθαι ὑ-
πὸ τοῦ Θεοῦ μὴ ἔλαττον ἐννεοβόλου δοκίμου ἀρ-
γυρίου καὶ ἐμβάλλειν εἰς τὸν θησαυρόν παρε-
όντος τοῦ νεωκόρου.
25 Κατεύχεσθαι δὲ τῶν ἱερῶν καὶ ἐπι-
τὸν βωμῶν ἐκτιθεῖν, ὅταν παρῆ, τὸν ἱερέα,
ὅταν δὲ μὴ παρῆ, τὸν θύοντα καὶ τῷ θυσίει α-
ὐτὸν ἑαυτῷ κατεύχεσθαι ἕκαστον, τῶν δὲ δη-
μορίων τὸν ἱερέα, τῶν δὲ θυομένων ἐν τῷ ἱε-
30 ρῷ πάντων τὸ δέσμα. Θύειν δὲ ἐξ-

εἶνα πᾶν ὅτι ἂν βόληται ἕκαστος, τῶν δὲ κρεῶ-
ν μὴ εἶναι ἐκφορὴν ἔξω τοῦ τεμένεος· τῷ δὲ
ἱερεῖ διδοῦν τὸς θύοντας ἀπὸ τοῦ ἱερέου ἐκ-
άστο τὸν ὦμον πλὴν ὅταν ἡ ἑορτὴ εἶ, τότε δὲ ἀπ-
35 ὀ τῶν δημορίων λαμβανέτω ὦμον ἀφ' ἐκάστου.
· τοῦ ἱερέου. Ἐγκαθεύδειν δὲ τὸν δειόμενο
ν
πειθόμε-
νον τοῖς νόμοις· τὸ ὄνομα τοῦ ἐγκαθεύδον-
40 τος, ὅταν ἐμβάλλει τὸ ἀργύριον, γράφεσθαι τ-
ὸν νεωκόρον, καὶ αὐτοῦ καὶ τῆς πόλεος, καὶ ἐκ-
τιθεῖν ἐν τῷ ἱερῷ γράφοντα ἐν πετεῦροι σ-
κοπεῖν τῷ βολομένοι ἐν δὲ τῷ κοιμητηρίο-
ι καθεύδειν χωρὶς μὲν τὸς ἄνδρας χωρὶς
45 δὲ τὰς γυναῖκας, τοὺς μὲν ἄνδρας ἐν τῷ πρὸ ἡ-
[ὸς τοῦ] βωμοῦ τὰς δὲ γυναῖκας ἐν τῷ πρὸ ἡσπέ-
· · · · · ηριον τοὺς ἐν
· · · · · τον

Τὰνωτέρω περιέχει στήλη λευκοῦ μαρμάρου
μετὰ μικροῦ γείσου. Εὐρέθη κατὰ τὸ ἄνωθεν τῆς
πηγῆς διήκον παλαιὸν ὑδραγωγεῖον, τεθραυσμένη
ὀριζοντίως εἰς τρία τεμάχια. Καὶ τοῦ μὲν ἀνωτά-
του, ἐφ' οὗ οἱ 48 οὔτοι στίχοι, τὰ γράμματα σφ-
ζονται εὐκρινῶς, τοῦ δὲ μέσου ὀλίγα σποράδην γράμ-
ματὰ εἰσιν ἀναγνωστά, περὶ δὲ τοῦ κατωτάτου, ἕνεκα
τῆς μεγάλης φθορᾶς τῆς ἐπιφανείας, ἀμφίβολον τυγ-
χάνει ἂν ποτε καὶ ἐξικνεῖτο ἕως αὐτοῦ τὸ τέλος τῆς
ἐπιγραφῆς.
Ἵψος ἔχουσι τὰ τρία τεμάχια ἐν ὄλῳ 1,49. Πλά-

τος δὲ 0,43-0,46 καὶ πᾶχος 0,095. Τανῦν εὐρίσκειται ἐν τῷ ἐπὶ τοῦ τόπου τῆς ἀνασκαφῆς οἰκοδομηθέντι Μουσεῖῳ.

Ἐκαστος στίχος τῆς στοιχηδὸν ταύτης ἐπιγραφῆς περιέχει 35 γράμματα (ὑψ. 0,008). πλὴν τοῦ πρώτου ἔχοντος 4 ἀραιότερα καί τινων ἄλλων, περὶ ὧν ἐξῆς ὁ λόγος.

Στίχος 6. Ἀντὶ τοῦ Α τοῦ ἐκάστο ἦν, ὡς διαφαίνεται, ἐσραμμένως πρότερον κεχαραγμένον Σ.

Στίχ. 8. Ἐν τῷ ἀφαιρεθέντι παρελείφθη τὸ Ο. Ἐν τέλει, δύο γραμμάτων κενὸς τόπος.

Στίχ. 13. Τὸ ῥῆμα ἐμβάλλειν ἀπαντᾷ καὶ κατωτέρω ἐν στίχ. 23 καὶ 40. Σημειωτέον δ' ὅτι ἐν τῷ παρόντι στίχῳ ἐγγράφη, ἐπίτηδες ἢ ὑπὸ τοῦ χαρακτοῦ κατὰ παραδρομὴν, δι' ἐνὸς Λ. Ἀμέσως μετὰ τὸ Ν τοῦ θησαυροῦν ὑπάρχει τρίστιγμος τελεία, ἐν ᾧ ἐν στίχῳ 20^ῳ μετὰ τὸ τελείσθω καταλαμβάνει αὕτη θέσιν γράμματος.

Στίχ. 16. ΗΧΟΙ βεβαίως ἀντὶ ἤχι (=δπου).

Στίχ. 17. Ἐν τῷ ΕΙΡΗΤΑΙ τὸ μετὰ τὸ Ε γράμμα εἶνέ πως δυσδιάκριτον. Τὰ δὲ μεταξύ τοῦ εἴρηται καὶ γινέσθω γράμματα φαίνονται δυσκατάληπτα· μεταξύ τοῦ Ε καὶ Τ προσγέγραπται ὑπεράνω μικρὸν Ν· ἴσως ἐκληπτέος ὁ τύπος ἀντὶ ἐνταῦθα. Ἐν τέλει δὲ τοῦ στίχου, ἐνὸς γράμματος κενόν.

Στίχ. 19. Ὁ στίχος ἔχει 36 γράμματα, διότι παραλειφθὲν ἐν ἰῶτα ἐγγράφη ἔπειτα μεταξύ τοῦ 4^{ου} καὶ 5^{ου} γράμματος.

Στίχ. 20. Ἐπαρχῆν ἀντὶ ἀπαρχῆν. Ὅρα καὶ Στεφ. Κουμανούδη Συναγωγῆν λέξεων ἀθησαυρίστων σ. 119.

Στίχ. 22. Ὁ στίχος ἔχει 38 γράμματα· μετὰ τὸ ἔλαττον εἰσὶν ἀπεξεσμένα 11 γράμματα, ἀνθ' ὧν ἐγγράφησαν 14 (ἐννεοβόλου δοκί . . .).

Στίχ. 24. Μετὰ τὸ νεωκόρου εἰσὶν ἀπεξε-

σμένα ἐπίτηδες 19 γράμματα· ὁμοίως δὲ ἐν Στίχ. 25 τὰ 9 πρῶτα γράμματα.

Στίχ. 28. Τὸ δημοσίων (καὶ κατωτέρω στίχ. 35), κεῖται ἀντὶ δημοσίων, ἀπαντᾷ δὲ πρῶτον ἐνταῦθα, ὅσον ἐγὼ οἶδα.

Στίχ. 29. Μετὰ τὸ ἱερέα ἐνὸς γράμματος κενόν.

Στίχ. 30. Μετὰ τὸ δόγμα ἐξηλιμμένα 10 γράμματα.

Στίχ. 30-31. Ἐν τῷ ἐξέῖνα παρελείφθη τὸ Ι ἐν τέλει.

Στίχ. 32. Μετὰ τὸ τεμένεος ἐνὸς γράμματος κενόν.

Στίχ. 33. Ἰερῆον ἀντὶ ἱερείου (καὶ κατωτέρω ἐν στίχ. 36).

Στίχ. 35. Ἐν τέλει, ἐνὸς γράμματος κενόν.

Στίχ. 36. Ἐν ἀρχῇ ἐν κενόν, πρὸς δὲ καὶ μετὰ τὸ ἱερίον.

Στίχ. 37. Ἄπας ὁ στίχος πλὴν τοῦ 1^{ου} γράμματος ἀπεξεσμένος ἐπίτηδες· ἐπ' ἴσης δὲ καὶ τοῦ

Στίχ. 38 τὰ 29 πρῶτα γράμματα.

Στίχ. 30. Μετὰ τὸ νόμοις ἐνὸς γράμματος κενὸς χώρος.

Στίχ. 43. Τὸ 7^{ον} γράμμα φαίνεται εἶνε Τ. οὐπερ ἐφθάρη ἢ ἄριζοντία γραμμῆ.

Στίχ. 44. Τριῶν γραμμάτων κενόν ἐν τέλει.

Στίχ. 45 καὶ 46. Ἡ τελευταία λέξις εἶνε ἴσως πρὸ ἡ[δς]=πρὸ ἡδς. Τῶν δύο πρώτων γραμμάτων τοῦ 46^{ου} στίχου μόλις ἐλάχιστα ἴγνη διακρίνονται ἄνω, αἱ δὲ μετ' αὐτὰ λέξεις τετμημέναι ἄριζοντίως εἰσὶ τοῦ βωμοῦ.

Στίχ. 46 καὶ 47. Ἐν ἀρχῇ τοῦ 47^{ου} στίχου ἐπὶ τοῦ δευτέρου τεμαχίου τῆς στήλης νομίζω ὅτι διέκρινα ἴγνη γραμμάτων περίπου ΟΗΞ, ὅθεν εἰκάζω ὅτι ἡ λέξις εἶνε πρὸ ἡσπέρης, ἀναλόγως τῷ πρὸ ἡδς.

2

Ο Λ Υ Μ Π Ι Χ Ο Σ Ε Ρ Μ Ο Δ Ρ Ο Υ Ε Ι Π Ε Ν Ε Π Ε Ι Δ Η Ι Ε Ρ Ω Ν
 Τ Η Λ Ε Κ Λ Ε Ο Υ Ἐ Α Ι Γ Ε Ι Ρ Α Τ Η Σ Ε Υ Ν Ο Υ Σ Ω Ν Δ Ι Α Τ Ε Λ Ε
 Τ Ω Ι Δ Η Μ Ω Ι Τ Ω Ι Ρ Ω Π Ι Ω Ν Ε Ι Π Α Ν Τ Ι Κ Α Ι Ρ Ω Ι Κ Α Ι Λ Ε Γ Ω Ν
 Α Ι Π Ρ Α Τ Τ Ω Ν Τ Α Σ Υ Μ Φ Ε Ρ Ο Ν Τ Α Γ Ε Ν Ο Μ Ε Ν Ω Ν Τ Ε Σ Υ Μ
 5 Π Τ Ω Μ Α Τ Ω Ν Κ Α Ι Π Α Ρ Α Σ Π Ο Ν Δ Η Μ Α Τ Ω Ν Τ Ω Μ Μ Ε Γ Ι Σ Τ
 Π Ε Ρ Ι Ρ Ω Π Ι Ο Υ Σ Κ Α Ι Τ Ω Ν Α Ρ Χ Ο Ν Τ Ω Ν Κ Α Ι Η Μ Ω Ν Π

ΡΑΓΕΝΟΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΝ ΚΟΡΙΝΘΩΙ ΣΥΝΟΔΟΝ ΗΡ
 ΙΣ ΕΝ ΤΗ ΜΙΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΣΑΣ ΠΑΡΕΣΤΗΣΑ
 ΤΟΙΣ ΑΧΑΙΟΙΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΝΤΡΟΝΟΙΑΝ ΠΟΙΗΣΑΣ ΘΑΙ
 10 ΠΕΡ ΤΕ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΗΜΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΤΟΥ ΑΜΦΙ
 ΡΑΟΥ ΕΤΕΙ ΚΑΙ ΕΝ ΤΕΙ ΡΩΜΑΙΩΝ ΦΙΛΙΑ ΚΑΙ ΠΙΣΤΕΙ ΔΙΑ
 ΛΟΥΜΕΝ ΥΠΑΡΧΟΝΤΕΣ ΔΟΞΑΝΤΟΣ ΔΕ ΤΟΙΣ ΑΧΑΙΟΙ
 ΣΥΝΑΓΑΓΕΙΝ ΣΥΝΚΛΗΤΟΝ ΕΝ ΑΡΓΕΙ ΠΕΡΙ ΤΟΥΤ
 : ΕΡΩΝΕΜ ΠΑΝΤΙΚΑΙ ΡΩΒΟΥΛΟΜΕΝΟΣ ΕΙΦΑΝΗΙ
 15 ΕΙΝ ΤΗΝ ΑΥΤΟΥ ΕΥΝΟΙΑΝ ΚΑΙ ΚΑΛΟΚΑΓΑΘΙΑΝ Υ
 ΔΕΞΑΤΟ ΠΑΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΠΑΡΑΓΕΝΟΜΕΝΟΥΣ ΩΡ
 ΡΩΠΙΩΝ ΕΠΙ ΤΗΝ ΙΔΙΑΝ ΕΣΤΙΝ ΟΙ ΔΕ ΝΤΗ
 ΤΩΙΣ ΩΤΗΡΙ ΥΠΕΡ ΗΜΩΝ ΠΡΟΣ ΤΕ ΑΘΗΝΑΙΟΥΣ ΚΑΙ
 ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΑΝΤΙΠΡΕΣΒΕΥ
 20 ΤΗ ΚΑΙ ΠΑΡΕΣΤΗΣΑΤΟ ΤΟΙΣ ΑΧΑΙΟΙΣ ΜΗ ΠΕΡΙ Δ
 ΠΟΛΙΝ ΕΛΛΗΝΙΔΑ ΕΞΑΡ
 ΓΕΕΝ ΤΕΙ ΡΩΜΑΙΩΝ ΦΙΛΙΑ ΚΑΙ ΠΙΣΤΕΙ ΚΑΙ ΔΙΑ ΤΗ
 ΤΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΝΟΙΑΝ ΚΑΙ ΚΑΛΟΚΑΓΑΘΙΑΝ ΣΥΙΒΕΒΗ
 ΚΕΚΟΜΙΣΘΑΙ ΗΜΑΣ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ ΚΑΙ ΤΕΛΗ
 25 ΘΕΝΑΙ ΜΕΤΑ ΤΕΚΝΩΝ ΥΑΙΚ ΝΟΤΩΣ ΟΥΝ Κ
 ΩΡΩΠΙΟΙ ΦΑΙΝΟΝΤΑΙ ΜΝΗΜΟΝΕΥΟΝΤΕΣ ΟΤΙ ΑΝΕΥ
 ΕΤΗΘΩΣΙΝ ΥΠΟ ΤΙΝΟΣ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΔΕ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ
 ΟΤΑΙ ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ ΑΙΡΕΣΕΩΣ ΕΙΔΟΤΕΣ ΟΤΙ ΤΙΜΗ
 ΣΟΝΤΑΙ ΑΞΙΩΣΩΝ ΑΝΕΥ ΕΡΓΕΤΗΣΩΣΙΝ ΑΓΑΘ
 30 ΤΥΧΕΙ ΔΕ ΔΟΧΘΑΙ ΤΩ ΙΔΗ ΜΩΙ ΩΡΩΠΙΩΝ ΣΤΕΦΑΝ
 ΣΑΙ ΠΕΡΩ ΑΤΗΛΕ ΕΟΥΣΑΙ ΓΕΙΡΑ ΤΗΝ ΞΙΚ
 ΧΑΛΚΕΙΑΡΕΤΗΣ ΕΝΕΚΕΝ ΚΑΙ ΚΑΛΟΚΑΓΑΘΙΑΣ
 ΕΧΩΝ ΔΙΑ ΤΕΛΕΙΕΙΣ ΤΟΝ ΔΗΜΟΝ ΤΩΝ ΩΡΩΠΙΩΝ
 ΓΟΡΕΥΣΑΙ ΔΕ ΤΗΝ ΤΗΣ ΕΙΝ ΤΑΣΙ ΑΜΦΙΑΡΑ
 35 ΤΩ ΜΜΕΓΑΛΩΝ ΤΩ ΙΓΥΜΝΙΚΩ ΙΑΓΩΝΙ

Ὀλύμπιος Ἐρμοδώρου εἶπεν· ἐπειδὴ Ἴερων
 Τηλεκλέους Αἰγερᾶτης εὖνους ὦν διατελεῖ
 τῷ δῆμῳ τῷ Ὠρωπίων ἐ[μ;] παντὶ καιρῷ καὶ λέγων
 καὶ πράττων τὰ συμφέροντα, γενομένων τε συμ-
 5 πτωμάτων καὶ παρασπονδημάτων τῶν μεγίστων
 περὶ Ὠρωπίους καὶ τῶν ἀρχόντων καὶ ἡμῶν π[α-
 ραγενομένων εἰς τὴν ἐν Κορίνθῳ σύνοδον, ἡρ[ά-
 ν]ισέν τε ἡμῖν καὶ συμβουλεύσας παρεστήσατο
 τοῖς Ἀχαιοῖς τὴν πᾶσαν πρόνοιαν ποιήσασθαι [ὑ-
 10 πέρ τε τῆς πόλεως ἡμῶν καὶ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ἀμφι[α-
 ράου, ἐπεὶ καὶ ἐν τῇ Ρωμαίων φιλίᾳ καὶ πίστει δια[τε-
 λοῦμεν ὑπάρχοντες· δόξαντος δὲ τοῖς Ἀχαιοῖς
 συναγαγεῖν σύνκλητον ἐν Ἄργει περὶ τούτων;
 Ἴερων ἐμ. παντὶ καιρῷ βουλόμενος ἐ[κ;] φανῆ[ποι-

15 εἶν τὴν αὐτοῦ εὖνοιαν καὶ καλοῦ ἀγαθίαν ὑ[πε-
 δέξατο πάντας τοὺς παραγενομένους Ὠρω-
 πίων ἐπὶ τὴν ἰδίαν ἐστίν· . . . . .
 τῷ σωτῆρι ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς τε Ἀθηναίους καὶ
 τοὺς ἄλλους τοὺς ἀντιπρεσβευ[ομένους]; . . . . .
 20 τ[ε;] καὶ παρεστήσατο τοῖς Ἀχαιοῖς μὴ περιδ[εῖν
 πόλιν Ἑλληνίδα ἐ[ξ;] ἀποδιζομένην;] οὐσ[άν;]
 γ; ἐ ἐν τῇ Ρωμαίων φιλίᾳ καὶ πίστει, καὶ διὰ τῆ[ν
 τούτου πρόνοιαν καὶ καλοῦ ἀγαθίαν συ[μ;]βέβη[κε;
 25 κεκομίσθαι ἡμᾶς τὴν πατρίδα καὶ [κα]τελη[λυ-
 θέναι μετὰ τέκνων [καὶ γ]υ[ν]αικ[ῶν]· ὅπως οὖν κ[αὶ
 Ὠρωπίοι φαίν[ω]νται μνημονεύοντες ὅ τι ἐν εὐ[ερ-
 γ]ετηθῶσιν ὑπό τινος, γίν[ω]νται δὲ καὶ ἄλλοι ζη-
 λῶται τῆς αὐτῆς αἵρέσεως, εἰδότες ὅτι τιμη[θή-

σονται ἀξίως ὧν ἂν εὐεργετήσωσιν, ἀγαθ[ε]
 30 τύχει δεδόχθαι τῷ δήμῳ Ὁρωπίων στεφαν[ῶ]-
 σαι Ἰέρω[ν]α Τηλε[κλ]έους Αἰγειράτην εἰκ[όνι
 χαλκῆ ἀρετῆς ἕνεκεν καὶ καλοκἀγαθίας [ἦν
 ἔχων διατελεῖ εἰς τὸν δῆμον τὸν Ὁρωπίων, [ἀνα-
 γορευσαὶ δὲ τὴν τῆς εἰκ[όν]ος σ[τ]άσει[ν] Ἀμφιαρ[ά]ων
 τῶμ. μεγάλων τῷ γυμνικῷ ἀγῶνι.

Τὰ ἀνωτέρω φέρει μαρμαρίνη στήλη ὕψους μὲν
 0,75, πλάτους δὲ 0,36-0,38 καὶ πάχους 0,10-0,11.
 Περιέχει δὲ 35 στίχους καταλαμβάνοντας ὕψος
 0,45. Τῶν γραμμῶν τὸ ὕψος εἶνε 0,008.

Εὐρέθη δὲ τεθειμένη ὡς ἀναβαθμὸς ἐπὶ στενῆς
 κλίμακος νεωτέρου κτιρίου πρὸς Ν. τῆς μακρᾶς
 ὑποσπρώσεως τῶν μεγάλων ἐπιγραφῶν. Δι' ὃ καὶ
 τὰ γράμματα, πλὴν τῶν κατὰ τὸ ἀριστερὸν ἄκρον
 καὶ τὴν ἄνω δεξιᾶν γωνίαν, εἰσὶν ἐλεεινῶς ἐφθαρ-
 μένα, τινὰ δὲ μάλιστα κατὰ τὸ δεξιὸν ἄκρον καὶ τε-
 λέως ἐξηφανίσθησαν ἐκ τῆς πατήσεως. Ἐπειδὴ δὲ
 καὶ ἡ διὰ στικτῶν στοιχείων ἀναγραφή τῶν ἀμυθρῶν
 ἢ ἀοράτων γραμμῶν μικρὰν θὰ παρεῖχεν εἰκόνα
 τῆς τριβῆς τοῦ μαρμάρου, πολλὰ τούτων ἐῖ εἰκα-
 σίας προφανοῦς συνεπλήρωσα, προσθεῖς ὅπου εἶχον
 ἀμφιβολίαν ἐρωτηματικόν, πλὴν τῶν τελευταίων
 τοῦ 17^{ου} καὶ 19^{ου} στίχου, ὧν παραλείπω τὴν ἀβέ-
 βαιον συμπλήρωσιν.

Ἐκ τῆς εἰς τὴν πολιτικὴν ἱστορίαν τοῦ δήμου
 Ὁρωπίων συμβολῆς ταύτης μανθάνομεν καὶ περὶ
 τῶν ἐν Ἀμφιαράου ἀγῶνων ὅτι ἦσαν διττοί, μικροὶ
 καὶ μεγάλοι (Ἀμφιαράων τῶμ. μεγάλων στίχ. 34
 καὶ 35).

Ὡς πρὸς δὲ τὴν λέξιν Ἀμφιάραιος προστεθήτω
 ἐνταῦθα, ὅτι ὁ τύπος οὗτός ἐστιν ὁ συνήθης ἐν ταῖς
 πέρυσι ἐυρεθείσαις ἐπιγραφαῖς· ἐν τισὶν ἀνεκδότοις
 ἀπαντᾷ Ἀμφιέραιος καὶ Ἀμφιάραιος. Τὸν δ' ἀτ-
 τικὸν τύπον Ἀμφιάραιος οὐδαμοῦ παρετήρησα.

Ἡ δὲ σύνταξις τῆς ἐπιγραφῆς, κατὰ τὴν ὑπόθε-
 σιν καὶ κατὰ τὸ σχῆμα τῶν γραμμῶν, δύναται
 νὰ ἀναγῆθῃ εἰς τοὺς πρὸ Χρ. ρωμ. χρόνους.

3

Β Α Ξ Ι Λ Ε Υ Ξ Λ Υ Ξ Ι Μ Α Χ Ο Ξ
 Α Δ Ε Ι Α Ν Τ Η Ν Α Υ Τ Ο Δ Ι Κ Ο Υ
 Τ Ο Υ Α Δ Ε Λ Φ Ο Υ Γ Υ Ν Α Ι Κ Α
 Α Ρ Ε Τ Η Ξ Ε Ν Ε Κ Ε Ν Κ Α Ι
 5 Ε Υ Ν Ο Ι Α Ξ Τ Η Ξ Ε Ι Ξ Α Υ Τ Ο Ν
 Α Μ Φ Ι Α Ρ Α Ω Ι

Ξ Θ Ε Ν Ν Ι Ξ Η Ρ Ο Δ Ω Ρ Ο Υ Α Θ Η Ν Α Ι Ο Ξ Ε Ρ Ο Ι Η Ξ Ε Ν

(Ἐπονται δυσανάγνωστα ψηφίσματα.)

Βασιλεὺς Λυσίμαχος
 Ἄδειαν τὴν Αὐτοδίκου
 τοῦ ἀδελφοῦ γυναῖκα
 ἀρετῆς ἕνεκεν καὶ
 5 εὐνοίας τῆς εἰς αὐτὸν
 Ἀμφιαράω.

Σθένιος Ἡροδώρου Ἀθηναῖος ἐποίησεν.

Τὸ μονόλιθον τοῦτο μνημεῖον εὐρέθη πρὸς παρὰ
 τῆ κομφῆ αὐτοῦ μαρμαρίνη βάσει, ἧς κεῖται πρὸ
 τῆς τοῦ Λέντλου καὶ ἐτέρας μεταξὺ.

Κόσμον φέρει ἐν πᾶσι τοῖς ἄκροις. Ὑψος δ' ἔχει
 0,75, πλάτος 0,68 καὶ πάχος 0,53.

Τὰ γράμματα ἔχουσιν ὕψος ἐν μὲν τοῖς πρώτοις
 στίχοις 0,015, ἐν δὲ τῷ τελευταίῳ 0,023.

Ὁ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ Λυσίμαχος φανερόν, ὅτι εἶνε
 ὁ ἐκ τῶν διαδόχων τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου βα-
 σιλεὺς τῆς Θράκης.

Ὁ τεχνίτης Σθένιος εἶνε ἴσως πατὴρ τοῦ ἐν τῷ
 ἐξῆς μνημείῳ Ἡροδώρου.

4

(Προηγεῖται ἐπιτάσιχον προξενικὸν ψήφισμα.)

Ο Δ Η Μ Ο Σ Ω Ρ Ω Π Ι Ω Ν Γ Ν Α Ι Ο Ν Κ Ο Ρ Ν Η Λ Ι Ο Ν Γ Ν Α Ι Ο Υ Υ Ι Ο Ν
 Λ Ε Υ Κ Ι Ο Υ Υ Ι Ω Ν Ο Ν Λ Ε Ν Τ Λ Ο Ν Τ Ο Ν Ε Α Τ Ο Υ Π Α Τ Ρ Ω Ν Α
 Κ Α Ι Ε Υ Ε Ρ Γ Ε Τ Η Ν Α Μ Φ Ι Α Ρ Α Ω Ι Κ Α Ι Υ Γ Γ Ι Ε Ι Α Ι

(Ἐπονται τρεῖς προξενικά ψηφίσματα.)

ΗΡΟΔΩΡΟΣ ΣΘΕΝΝΙΔΟΣ ΑΘΗΝΑΙΟΣ ΕΠΟ

ΙΕΡΕΩΣ ΑΘΗΝΟΔΩΡΟΥ ΜΗΝΟΣ ΑΛΑΚΚΟΜΕΝΕΙΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΔΩΡΟΣ ΣΙΜΟΥ Ε
ΕΠΕΙΔΗ ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΑΛΚΙΜΑΧΟΥ ΜΑΚΕΔΩΝΕΥΝΟΥΣ ΕΣΤΙ ΚΟΙΝΕΙΤΕ ΤΕ ΤΕΙΡΟ ΕΙ
ΩΡΩΠΙΩΝ ΚΑΙ ΙΔΙΑΙΤΟΙΣ ΧΡΕΙΑΝ ΕΧΟΥΣΙ ΤΩΝ ΡΟΛΙΤΩΝ ΔΙΑ ΤΕΛΕΙΒΟΗΘΩΙ ΤΩΝ
ΚΑΙ ΠΡΑΤΤΩΝ ΥΠΕΡ ΑΥΤΩΝ ΕΝ ΠΡΑΝΤΙΚΑΙΡΩΙ ΤΕΡΟΝΤΑ ΔΕ ΔΟΧ ΕΙΒΟΥΛΕΙ
ΚΑΙ ΤΩ ΙΔΗ ΜΩΙ ΦΙΛΙΠΠΟΝ ΑΛΚΙΜΑΧΟΥ ΜΑΚΕΛ ΑΥΤΟΝ ΚΑΙ ΕΚ ΟΥΣ ΠΡΟΞΕΝΟΥΣ
ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΕΥΕΡΓΕΤΑΣ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΩΡΩΠΙΩΝ ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΟΙ ΓΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΣ ΕΝ ΚΤΗΣ
ΙΝ ΑΙΑΣ ΦΑΛΕΙΑΝ ΚΑΙ ΑΣΥΛΙΑΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΓΗΝ ΚΑΙ ΚΑ ΑΘΑΛΑΤΤΑ ΚΑΘΑΡΕΡΤΟΙΣ ΑΛΛΟΙΣ
ΠΡΟΞΕΝΟΙΣ ΚΑΙ ΕΥΕΡΓΕΤΑΙΣ ΑΝΑΓΡΑΥΑΙ ΔΕ ΤΟ ΔΕ ΤΟ ΥΗΦΙΣ ΜΑ ΕΝ ΤΩ ΙΕΡΩ ΤΟ ΥΑΝ ΦΙΑΡΑ
ΟΥ ΕΝ ΤΟ ΠΩΙΩΣ ΚΑΛΛΙΣΤΩΙ

(“Επιεται και ἔκτον ψήρισμα.”)

Ὁ δῆμος Ὠρωπίων Γναίων Κορνήλιον, Γναίου υἱόν,
Λευκίου υἱωνόν, Λέντλον, τὸν ἑατοῦ πάτρωνα
καὶ εὐεργέτην, Ἀμφιαρέω καὶ Ὑγείω.

Ἡρόδωρος Σθέννιδος Ἀθηναῖος ἐποίησεν.

Τερέως Ἀθηνοδώρου μηνός Ἀλακκομενείου Διονυσόδωρος Σίμου εἶπεν·
ἐπειδὴ Φίλιππος Ἀλκιμάχου Μακεδῶν εὔνοος ἐστὶ κοινῆ τε τῆ πόλει
Ὠρωπίων καὶ ἰδίω τοῖς χρεῖαν ἔχουσι τῶν πολιτῶν διατελεῖ βοηθῶν καὶ λέγων
καὶ πράττων ὑπὲρ αὐτῶν ἐν παντί καιρῷ τῆ συμφορῆροντα, δεδόχθαι τῆ βουλεῖ
καὶ τῷ δήμῳ Φίλιππον Ἀλκιμάχου Μακεδόνος αὐτὸν καὶ ἐκγόνους προσξένους
εἶναι καὶ εὐεργέτας τῆς πόλεως Ὠρωπίων καὶ εἶναι αὐτοῖς γῆς καὶ οἰκίας ἐνκτησ-
ιν καὶ ἀσφάλειαν καὶ ἀσυλίαν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν καθάπερ τοῖς ἄλλοις
προξένους καὶ εὐεργέταις, ἀναγράψαι δὲ τὸδε τὸ ψήρισμα ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Ἀμφιαρέ-
ου ἐν τόπῳ ὡς καλλίστῳ.

Τὸ λευκὸν τοῦτο μάρμαρον, ἔχον ὕψος μὲν 0.91, πλάτος δὲ 0.70 καὶ πᾶχος 0.34, ἴστατο, ἐπὶ βάσεως μαρμάρου φαιοῦ, ὡς ὄψις μνημείου ἔχουσα ἔπισθεν αὐτῆς τρία μάρμαρα, ὧν τὰ μὲν δύο εὐρέθησαν ἐπὶ τῆς βάσεως ὀρθία, τὸ δὲ παράλληλον τῇ ὄψει, φέρον καὶ αὐτὸ ὀλίγα μικρὰ γράμματα, εὐρέθη χαμᾶι δίχα ὀριζοντίως τετραυσιμένον. Ὅθεν πᾶχος, ἤτοι βάθος, τοῦ ἔλου μνημείου (0.34 + 0.915 + 0.385) = 1.64.

Ἡ ὄψις αὕτη, ὡς ἄνω σημειοῦται, περιέχει πρὸς τῇ κυρίᾳ ἐπιγραφῇ καὶ ἕξ προξενικά κοινῶ τύπου ψήρισμα, πρὸς δὲ καὶ ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ἐπιφανείας ψήρισμα. Τούτων ἐκδίδωμι ἐνταῦθα τὸ 5^{ον} κρί-

νας αὐτὸ σπουδαῖον ὡς τὸ μόνον, ἐκ πάντων τῶν ἀναγνωσθέντων, διαβρήδην ὀρίζον τὸν ἐν Ἀμφιαρέω τόπον τῆς ἀναγραφῆς «ἀναγράψαι δὲ τὸδε τὸ ψήρισμα ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Ἀμφιαρέου ἐν τόπῳ ὡς καλλίστῳ» (στίχ. 8 καὶ 9). Κεῖται δὲ τὸ μνημεῖον πρὸς Δ. τῆς πηγῆς.

Ὑψος γραμμάτων 0.013, 0.011 καὶ 0.009.

Τὸ τοῦ μαρμάρου μέρος, ἐφ' οὗ ἡ ἀναθηματικὴ ἐπιγραφὴ, εἶνε ὀλίγω βαθύτερον γεγλυμμένον, τὰ δὲ γράμματα ταῦτα, ὄντα μεταγενέστερα τῶν λοιπῶν τοῦ αὐτοῦ μαρμάρου, ἀντικατέστησαν ἴσως προὔπαρχουσαν παλαιοτέραν ἀνάθεσιν.

5

(Προηγείται ὀκτάστιχον προξενικὸν ψήρισμα μικροῖς (0 007) γράμμασι.)

Ο Δ Η Μ Ο Σ Ρ Ω Π Ι Ω Ν Λ Ε Υ Κ Ι Ο Ν Κ Ο Ρ Ν Η Λ Ι Ο Ν Λ Ε Υ Κ Ι Ο Υ Υ Ι Ο Ν
Σ Υ Λ Λ Α Ν Ε Π Α Φ Ρ Ο Δ Ι Τ Ο Ν Τ Ο Ν Ε Α Τ Ο Υ Σ Ω Τ Η Ρ Α Κ Α Ι
Ε Υ Ε Ρ Γ Ε Τ Η Ν Α Μ Φ Ι Α Ρ Α Ω Ι

(“Επονται μικρὰ γράμματα δυσανάγνωστα, προξενικῶν ψηρισμάτων βεβαίως”)

Ε Π Ι Ι Ε Ρ Ε Ω Ξ Φ Ρ Υ Ν Ι Χ Ο Υ
Τ Ε Ι Ξ Ι Κ Ρ Α Τ Η Ξ Θ Ο Ι Ν Ι Ο Υ Ε Ρ Ο Ι Η Ξ Ε

(Ἔπονται καὶ ἄλλα μικρὰ γράμματα, προξενικῶν ψήφισμάτων).

Ὁ δῆμος Ὠρωπίων Λεύκιον Κορνήλιον, Λευκίου υἱόν,
Σύλλαν Ἐπαφρόδιτον τὸν ἑατοῦ σωτήρα καὶ
εὐεργέτην Ἀμφιαρέω.

Ἐπὶ ἱερέως Φρυγίου.

Τεσικράτης Θοινίου ἐποίησε.

Τὸ ἀναθηματικὸν τοῦτο τοῦ διαβοήτου Σύλλα
μνημεῖον, περὶ οὗ ἐγένετο λόγος καὶ ἐν Ἐφημ. Ἀρχ.
1884 σ. 100, ἰδρύεται παρὰ τῇ δεξιᾷ γωνίᾳ τοῦ ἱεροῦ,
ἔμπροσθεν τῆς γραμμῆς τῶν ἄλλων μνημείων, ἐπὶ
βάσεως φαιῦ μαρμάρου. Σύγκειται δ' ἐκ τριῶν λευ-
κῶν μαρμάρων, ἐνὸς μὲν ἔμπροσθεν ὡς ὄψεως, δύο
δὲ ὀπίσθεν αὐτῆς καθέτως. Καὶ τὰ μὲν δύο τελευ-
ταῖα εὐρέθησαν κατὰ χώραν, ἡ δὲ ὄψις, ἣτις καὶ
μόνη φέρει γράμματα, ἔκειτο πρηνῆς κατὰ γῆς, ἀνε-
στάθη δὲ τότε μετὰ τὴν εὑρεσιν ἐπὶ τῆς αὐτῆς βά-
σεως.

Τὸ μνημεῖον ἔχει ὕψος μὲν 0.95, πλάτος δὲ
0.725 καὶ βάθος ἐν ὄλῳ 1.73 (ἦτοι 0.42 ὄψεως
καὶ 1.11 ἑκατέρας πλαγίας).

Τὰ δὲ γράμματά εἰσι τό τε σχῆμα καὶ τὸ μέγε-
θος διάφορα· καὶ τῶν μὲν τριῶν πρώτων στίχων τὰ
γράμματα εἶνε μεταγενέστερα τῶν λοιπῶν, ὃ δὲ τέ-
ταρτος ἔχει τὰ μέγιστα (0.022).

Ὡς πρὸς τὸ ὄνομα τοῦ τεχνίτου ἰδὲ καὶ τὸ ἐν τῷ
κατωτέρω (ἀριθ. 7) μνημείῳ.

6

Ο Δ Η Μ Ο Σ Ω Ρ Ω Π Ι Ω Ν
ΕΛΛΑΝΚΑΙΚΕΛΙΑΝΛΕΥΚΙΟΥΣΥΛΛΑ
ΔΙΤΟΥΓΥΝΑΙΚΑΑΜΦΙΑΡΑΩΙΚΑΙΥΓΙΕΙΑΙ

Ὁ δῆμος Ὠρωπίων

Μετ]έλλαν Καικελίαν Λευκίου Σύλλα

Ἐπαφρο]δίτου γυναῖκα Ἀμφιαρέω καὶ Ὑγιάξ.

Τάνωτέρω φέρει μαρμάρινον βάθρον ἀπλοῦν, ὕψ.
0.23, πλάτους 0.90, βάθους σφζομένου 0.95,
εὐρέθην παρὰ τῷ μνημείῳ Σύλλα. Τὰ γράμματα
(ὕψ. 0.017) εὐρίσκονται ἐπὶ τῆς ἐτέρας τῶν στενῶν
ἐπιφανειῶν· ἐπὶ δὲ τῆς ἄνω ἐπιφανείας ὑπάρχουσι
τρεῖς στρογγύλοι τόρμοι, ὧν οἱ δύο πλήρεις μολύ-
βδου. Πιθανὸν εἶνε, ὅτι ἡ πλάξ αὕτη ἐκάλυπτε τὸ
μνημεῖον Σύλλα. Τοιαῦτα καλύμματα μνημείων
εὐρέθησαν καὶ ἄλλα ἐν Ἀμφιαρείῳ μετὰ τόρμων
ἀγαλμάτων.

Προστεθήτω δ' ἐν τέλει ὅτι ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ἐπι-
φανείας κεχάρακται ἀμελέσι γράμμασι προξενικὸν
ψήφισμα.

7

Κ Ο Ι Ν Τ Ο Ν Κ Α Ι Π Ι Ω Ν Α Κ Ο , Ι
Υ Ι Ο Ν Β Ρ Ο Υ Τ Ο Ν Τ Ο Ν Ε Α Τ
Σ Ω Τ Η Ρ Α Κ Α Ι Ε Υ Ε Ρ Γ Ε Τ Η Ν
Α Μ Φ Ι Α Ρ Α Ω Ι

Θ Ο Ι Ν Ι Α Ξ Τ Ε Ι Ξ Ι Κ Ρ Α Τ Ο Υ Ξ Ι Κ Υ Ω Ν Ι Ο Ξ Ε Ρ Ο Η Ξ Ε Ν

Ρ Α Υ Ξ Α Ν Ι Α Ξ Κ Ι Ρ Ω Ν Ι Δ Ο Υ Ε Ι Π Ε Ν Ε Ρ Ε Ι Δ Η Ρ Μ Ι Α Ξ Ε Υ Ν Ο Υ Ξ Ω Ν Δ Ι Α Τ Ε Λ Ε Ι Θ Η Τ Η
Ρ Ο Λ Ε Ι Ω Ρ Ω Ρ Ι Ω Ν Κ Α Ι Τ Ω Ν Π Ο Λ Ι Τ Ω Ν Τ Ο Ι Σ Χ Ρ Ε Ι Α Ν Ε Χ Ο Υ Ξ Ι Ν Ε Ν Π Α Ν Τ Ι Κ Α Ι Ρ Ω Ι Τ Ο Σ Υ Ν Φ Ε Ρ Ο Ν
Π Ρ Α Τ Τ Ε Ι Δ Ε Δ Ο Χ Θ Α Ι Τ Ε Ι Β Ο Υ Λ Ε Ι Κ Α Ι Τ Ω Ι Δ Η Μ Ω Ι Ε Ρ Μ Ι Α Ν Ν Ε Α Ρ Χ Ο Υ Α Θ Η Ν Α Ι Ο Ν Π Ρ Ο Ξ Ε Ν Ο Ν
Ε Ι Ν Α Ι Κ Α Ι Ε Υ Ε Ρ Γ Ε Τ Η Ν Τ Η Σ Π Ο Λ Ε Ω Ξ Ω Ρ Ω Π Ι Ω Ν Κ Α Ι Α Υ Τ Ο Ν Κ Α Ι Ε Κ Γ Ο Ν Ο Υ Ξ Κ Α Ι Ε Ι Ν Α Ι Α Υ Τ
Γ Η Ξ Ο Ι Κ Ι Α Ξ Ε Ν Κ Τ Η Ξ Ι Ν Κ Α Ι Α Ξ Υ Λ Ι Α Ν Κ Α Ι Α Ξ Φ Α Λ Ε Ι Α Ν Κ Α Ι Π Ο Λ Ε Μ Ο Υ Κ Α Ι Ε Ι Ρ Η Ν Η Ξ Κ Α Ι Κ
Α Γ Η Ν Κ Α Ι Κ Α Τ Α Θ Α Λ Α Τ Τ Α Ν Κ Α Ι Τ Α Λ Λ Α Π Α Ν Τ Α Κ Α Θ Α Ρ Ε Ρ Τ Ο Ι Ξ Α Λ Λ Ο Ι Ξ Π Ρ Ο Ξ Ε Ν Ο Ι Ξ Κ
Ε Υ Ε Ρ Γ Ε Τ Α Ι Ξ Γ Ε Γ Ρ Α Ρ Τ Α Ι

[‘Ο] Δῆμος Ὠρωπίων
Κόντων Καιπίωνα Κοί[ντου
υἰὸν Βροῦτον τὸν ἑατο[ῦ
σωτῆρα καὶ εὐεργέτην
Ἀμφιαράω.

Θοινίας Τεισικράτου Σικυώνιος ἐπόησεν.

Παυσανίας Κιρωνίδου εἶπεν· ἐπειδὴ Ἑρμίας εὖνους ὦν διατελεῖ τῆ τε πόλει Ὠρωπίων καὶ τῶν πολιτῶν τοῖς χρεῖαν ἔχουσιν ἐν παντὶ καιρῷ τὸ συμφέρον πράττει, δεδόχθαι τῆ βουλῆ καὶ τῷ δήμῳ Ἑρμίαν Νεάρχου Ἀθηναῖον πρόξενον εἶναι καὶ εὐεργέτην τῆς πόλεως Ὠρωπίων καὶ αὐτὸν καὶ ἐγγόνους καὶ εἶναι αὐτ[οῖς] γῆς οἰκίας ἐνκτησιν καὶ ἀσυλίαν καὶ ἀσφάλειαν καὶ πολέμου καὶ εἰρήνης καὶ κ[ατὰ] γῆν καὶ κατὰ θάλατταν καὶ τὰλλα πάντα καθάπερ τοῖς ἄλλοις προξένους κ[αὶ] εὐεργέταις γέγραπται.

Τὸ ἐπιμηκέστατον τοῦτο μνημεῖον, ἐνιαχοῦ μόνον βεβλαμμένον, ἴσταται ἐπὶ μαρμαρίνης βάσεως κατὰ τὸ μέσον που τῆς ὄλης γραμμῆς τῶν μνημεῖων. Εἶνε δὲ διάφορον τῶν ἄλλων κατὰ τὸ μέγεθος καὶ τὸ σχῆμα· διότι τὰ ἀποτελοῦντα αὐτὸ δύο λευκά μάρμαρα κείνται ὀριζοντίως ἐπὶ ἀλλήλων, ἔχοντα ἔμπροσθεν τὴν στενὴν ἐπιφάνειαν (ἀντιθέτως πρὸς τὰ ἐν δεξιᾷ πρῶτα μνημεῖα), ἐν ᾧ τῶν ἄλλων τὰ μάρμαρα ἴστανται ὄρθια παρ’ ἀλλήλοις. Ὑψος ἀμφοτέρων τῶν μαρμάρων 0.66, πλάτος δὲ (κάτω) 0.76 καὶ βάθος 2.15.

Καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ ἀνωτέρου μαρμάρου γέγραπται

ΔΗΜΟΚΡΙΤΗΘΕΟΔΩΡΟΥ
ΤΟΝΑΥΤΗΣΠΑΤΕΡΑ
ΘΕΟΔΩΡΟΝΑΡΧΙΛΟΧΟΥ
ΑΜΦΙΑΡΑΩΙ

Δημοκρίτη Θεοδώρου
τὸν αὐτῆς πατέρα
Θεόδωρον Ἀρχιλόχου
Ἀμφιαράω.

Δημοκρίτη Θεοδώρου
τὸν υἱὸν Θεόδωρον
Δημαινέτου
Ἀμφιαράω.

Διονύσιος Ἀρίστωνος ἐπόησε.

Τὸ ἀναθηματικὸν τοῦτο μνημεῖον σύγκειται ἐκ

ἡ ἀναθηματικῆ ἐπιγραφή (ὑψ. γραμμάτων σχεδὸν 0.03), ἐπὶ δὲ τοῦ κατωτέρου τὸ ὄνομα τοῦ τεχνίτου (ὑψ. 0.01) καὶ τὸ προξενικὸν ψήφισμα (ὑψ. 0.008).

Τῆς ἀναθηματικῆς ὁ πρῶτος στίχος ἐλάχιστα ἔγνη σφῆζει μόνις ὑπεμφαίνοντα τὸ ὄδημος Ὠρωπίων.

Ὁ τέταρτος στίχος τοῦ ψηφίσματος συμπληροῦται αὐτ[ῶ] ἢ αὐτ[οῖς], ἐν τῷ πέμπτῳ στίχῳ μετὰ τὸ γῆς παρελείθη ὁ σύνδεσμος καί.

Καὶ ἐν τῷ μνημείῳ τούτῳ τὰ γράμματα τοῦ τεχνίτου καὶ τοῦ ψηφίσματος εἰσιν ἀρχαιότερα τῶν πέντε ἀναθηματικῶν στίχων.

8

ΔΗΜΟΚΡΙΤΗΘΕΟΔΩΡΟΥ
ΤΟΝΥΙΟΝΘΕΟΔΩΡΟΝ
ΔΗΜΑΙΝΕΤΟΥ
ΑΜΦΙΑΡΑΩΙ

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣΑΡΙΣΤΩΝΟΣΕΡΩΗΣΕ

τριῶν ἀκεραίων μαρμάρων λευκῶν, τοῦ μὲν μεγίστου, κατὰ πλάτος ἐν μέσῳ, τῶν δὲ, ἐκατέρωθεν αὐτοῦ, κειμένων· ὀπισθεν δὲ τοῦ μέσου μαρμάρου ἐλλείπει τὸ συμπλήρωμα, ὥστε τὰ ἐναπολειπόμενα ταῦτα, ἀνασταθέντα ἤδη ἐπὶ τοῦ οἰκείου τόπου μακρᾶς μαρμαρίνης ὑποστρώσεως, ἐφ’ ἧς καὶ ἄλλα παρόμοια μνημεῖα, ἀποτελοῦσιν ἐν κατόψει τὸ σχῆμα

Λι· Τὸ ἀριστερόν καὶ μέσον περιέχουσι τὴν ἀνωτέρω ἐπιγραφὴν καὶ ἐν δεξιᾷ προξενικὸν ψήφισμα, οὗ δύο τελευταῖαι συλλαβαί εἰσι κεχαραγμέναι ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ μαρμάρου.

Κόσμον δέ, ὡς καὶ ἐκ τῶν εἰρημένων ἐξάγεται, τὸ μὲν μέσον μάρμαρον ἔχει μόνον ἔμπροσθεν ἄνω καὶ κάτω (ἢ ὀπισθεν ἐπιφάνεια εἶνε ἀνεξέργαστος), τὰ δὲ λοιπὰ δύο μόνον ἐν τῇ ἔσω, ὡς εἰκός, ἐπιφανείᾳ στεροῦνται κόσμου ἢ γείσου.

Πλάτος δ' ἔχουσι τὸ μὲν μέσον 2.40, τὸ δ' ἀριστερόν μετὰ καὶ τοῦ κόσμου 0.26, τὸ δὲ δεξιὸν ἐπίσης 0.29. Ὑψος δὲ πάντα 0.73 καὶ πᾶχος ἢ βάθος τὸ μὲν μέσον μάρμαρον 0.28, τὰ δ' ἐκατέρωθεν 0.60.

Τῶν γραμμῶν τὸ ὕψος τῶν μὲν τεσσάρων πρώτων στίχων εἶνε περὶ τὰ 0.03, τοῦ δὲ ὀνόματος τοῦ τεχνίτου 0.013 καὶ τοῦ ψηφίσματος, ὅπερ ἐκδοθήσεται κατόπιν, ἔλαττον.

Τοῦ τεχνίτου τὸ ὄνομα εἶνε τὸ μετὰ καὶ ἄλλων ἐν Ἀρχαιολ. Ἐφημερ. 1884, σ. 98 καὶ 99 ἀναφερόμενον.

9

Ο Δ Η Μ Ο Σ Ω Ρ Ω Π Ι Ω Ν Α Π Π Ι Ο Ν
Κ Λ Α Υ Δ Ι Ο Ν Α Π Π Ι Ο Υ Υ Ο Ν Π Ο Λ Χ Ρ Ο Ν
Α Μ Φ Ι Α Ρ Α Ω Ι

(Κενὸς χώρος 0.27.)

Α Γ Α Θ Α Ρ Χ Ο Σ Δ Ι Ο Ν Υ Σ Ι Ο Υ Β Ο Ι Ω Τ Ι Ο Σ Ε Π Ο Η Σ Ε
Ε Π Ι Ε Ρ Ε Ω Σ Ω Ρ Ω Π Ο Δ Ω Ρ Ο Υ

Ὁ δῆμος Ὀρωπίων Ἄππιον
Κλαύδιον Ἄππιου υἱὸν Πόλχρον
Ἀμφικράτῳ.

Ἀγάθαρχος Διονυσίου Βοιωτίας ἐπόησε.
Ἐπὶ ἱερέως Ὀρωποδώρου.

Τὰ ἀνωτέρω φέρει μικρὸν μνημεῖον βῆθρον, μαρ-

μάρου λευκοῦ ἐπὶ τῆς αὐτῆς καὶ τὸ προηγούμενον μαρμαρίνης ὑποστρώσεως ἀνήκον. Εὐρεθὲν γαμαὶ πλησίον τῆς προηγούμενης ἐπιγραφῆς, ἐστάθη ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὑποστρώσεως, ἥτις ἐνταῦθα περατουμένη κάμπτεται καθέτως πρὸς τὰ ὀπίσω.

Κόσμον φέρει πανταχοῦ πλην κατὰ τὴν ὀπισθεν ἐπιφάνειαν ὅπου, ὡς ἔκ τε τῆς βάσεως καὶ τῶν ἄνωθεν τόρμων δηλοῦται, συνεδεῖτο μεθ' ἐτέρων μαρμάρων.

Ὑψος δ' ἔχει 0.76, πλάτος 0.74-0.75 καὶ πᾶχος 0.28. Τῶν δὲ γραμμῶν ὕψος τῶν μὲν ἄλλων στίχων 0.015, τοῦ δὲ ὄνομα, οὗ καὶ ἀραιότερα τὰ γράμματα, 0.02. Ὡς πρὸς τὸ σχῆμα αὐτῶν προσθετέον ὅτι τὸ μὲν Γ τοῦ Πόλχρον καὶ τῶν κάτωθεν αὐτοῦ λέξεων εἶνε ἀνισοσκελές καὶ ἄνευ κεραιῶν ὡς γε φαίνεται, τὸ δὲ Ν ἔνθα μὲν ἔχει ἴσα τὰ σκέλη, ἔνθα δ' οὐ.

Ὁ Ἄππιος οὗτος εἶνε, φαίνεται, ὁ ἐπὶ Πομπηίου τὴν Ἑλλάδα διοικήσας.

Ὁ δὲ ἱερεὺς Ὀρωποδώρος ἀναφέρεται καὶ ἐν ἀνεκδότῳ προξενικῷ ψηφίσματι «ἐπὶ ἄρχοντος ἐν τῷ κοινῷ Βοιωτῶν Ποτιδαίχου μηνὸς Ὀμολωίου.» Ἀλλαχοῦ δὲ Ὀρωποδώρος θεοζότου εἶπε προξενικά ψηφίσματα.

Τὸ ὄνομα τοῦ τεχνίτου ἐγένετο ἤδη γνωστὸν μετὰ τοῦ προηγούμενου ἐν Ἀρχαιολ. Ἐφημερ. 1884, σελ. 99.

Τεχνιτῶν ὀνόματα, πρὸς τοῖς ἐν τῷ παρόντι τεύχει τῆς Ἐφημερίδος ἀναφερομένοις, ἀνέγνω ἐν ἄλλαις ἀνεκδότοις ἔτι ἐπιγραφαῖς τοῦ Ἀμφικρατείου, καὶ τὰ ἐξῆς· Σίμαλος ἐπόησε. Σίμαλος ἐποίησε. Ξενοκράτης Ἀθηναῖος ἐποίησε. Ξενοκράτης ἐπόησε. Πραξίας Λυσιμάχου Ἀθηναῖος ἐπόησε. Μητίοχος ἐπόησε. Μητίοχος ἐπόησε. Τούτων δὲ τινὰ ἀνεγράφησαν ἤδη ἐν Ἀρχαιολογ. Ἐφημερ. 1884, σελ. 98 καὶ 99.

B. I. ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ.

ΑΓΑΛΜΑΤΙΟΝ ΕΚ ΣΠΑΡΤΗΣ

Ἡ παράστασις τοῦ ἐν τῷ 4^ῳ πίνακι τοῦδε τοῦ τεύχους ἀπεικονιζομένου ἀγαλματίου (1) εἶνε νεανική (1) Ἡ ἀπεικόνισις ἐγένετο ὀλίγῳ μείζων τοῦ ἡμίσεος τοῦ μεγέ-

τις μορφή, κάλλους καὶ ῥώμης ἐπίσης μετέχουσα ὁ νεανίας οὗτος κλίνει ἡσυγῆ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοὺς ὄμους, τὸ ἀγαλμάτιον ἔχει ὕψος 0.305, πλάτος κατὰ τοὺς ὄμους

ἀριστερά, κεκοσμημένος ταινία τὴν κόμην· ταύτης δὲ πλόκαμοι ἐπὶ τοὺς ὤμους καὶ τὸν ἀχένα καθέρπουσι· τῶν κάτω ἄκρων καὶ τῶν χειρῶν λείπεται, ὡς καὶ ἐν τῇ εἰκόνι φαίνεται, τὸ πλεῖστον μέρος, ἐκ τῆς καταστάσεως ὅμως τῶν ὑπαρχόντων ἔτι μερῶν τῶν ἄκρων τοῦ σώματος εἰκάζοντες, δυνάμεθα εὐχερῶς τὸ σχῆμα τοῦ ὄλου ἀγάλματος νὰ ἀναπαραστήσωμεν· δῆλον δὲ ὅτι ὁ νεανίας ἴστατο τὴν βάσιν τῆς ἰσορροπίας ἐπὶ τὰ ἀριστερὰ ἐπικλίνων, τὸν δεξιὸν δὲ πόδα μικρὸν προβάλλων, συγκάμπτων ἡρέμα πῶς καὶ τὸ γόνυ· τὰς χεῖρας εἶχε παρακαθειμένως, τὴν ἐτέραν ἴσως τούτων τὴν δεξιὰν κατὰ λόγον πρὸς τὸν ὁμώνυμον πόδα μικρὸν κάμπτων, ὥστε καὶ ρυθμὸς τῆς περιγραφῆς τῶν ἄνω καὶ κάτω ἄκρων νὰ ὑπάρξῃ.

Ἦτο δὲ τὸ κάτω μέρος τοῦ ἀριστεροῦ ποδὸς καθ' ἑαυτὸ εἰργασμένον καὶ διὰ σιδήρου τινος ὀβελοῦ πρὸς τὸ ὄλον ἀγάλμα προσηρμοσμένον· θραῦσμα τοῦ σιδήρου ἐπ' ὀλίγον τοῦ μηροῦ διήκοντος εὐρέθη ἐν τῷ μαρμάρῳ, φαίνεται δὲ ὅτι καὶ τὸ περὶ τὸν μηρὸν καὶ τοὺς γλουτοὺς ἐρυθρῶδες μόλυσμα τοῦ μαρμάρου τοῦ σιδήρου κατίωσις εἶνε.

Ἐχει δ' ἄλλως τὸ μάρμαρον πολλαχοῦ τῆς ἐπιφανείας διαβρώματα, μάλιστα δὲ κατὰ τὰ νῶτα, οὐκ ὀλίγα δὲ καὶ κατὰ τὰς πλευράς· καὶ ἡ ρίς αὐτῆ ἔπαθε κατὰ τὸ ἄκρον βλάβην τινά· καὶ τοῦτο ἀνάγκη τελευταῖον νὰ εἶπω, ὅτι ἐφ' ἑκατέρου τῶν μηρῶν, ὡς καὶ ἐκ τῆς εἰκόνος δῆλον, ἀπόφυσις τις μαρμάρου ἀλειάντου ἐπιφανείας σώζεται· φανερόν δὲ ὅτι ἡ ἐτέρα τούτων, πιθανῶς ἢ ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ μηροῦ εἶνε θραῦσμα κορμοῦ, ὅστις ὑπῆρξεν ἔρεισμα τοῦ ἀγάλματος· ὁποῖόν τι δὲ ἦτο τὸ ἐπὶ τοῦ ἐτέρου μηροῦ θραῦσμα μαρμάρου τετραγώνον σχεδὸν τὸ σχῆμα, δὲν δύναμαι νὰ εἶπω μετὰ βεβαιότητος. Ἐάν ἡ χεὶρ τοῦ ἀγάλματος καθῆκεν εἰς τὸ μέρος τοῦτο, πιθανῶς νὰ ἦτο μεταξύ τοῦ μηροῦ καὶ τῆς χειρὸς ἔρεισμα τι, ὅπως μὴ τὰ λεπτὰ τῆς χειρὸς ἄκρα καθ' ἑαυτὰ ὄντα εὐθραυστότερα ἀποθῶσιν. Εὐρέθη δὲ τὸ ἀγάλμα, κτῆμα ἤδη τοῦ Μου-

0.135, πλάτος θώρακος 0.102, πλάτος ὀσφύος 0.083, διάστημα ἀπὸ τοῦ κάτω ἄκρου τοῦ στέρνου μέχρι τοῦ ὄμρου 0.052, ἀπὸ τοῦ ὄμρου μέχρι τοῦ αἰδοίου 0.037, ἀπὸ τῆς κλειδοῦς μέχρι τοῦ κάτω ἄκρου τοῦ στέρνου 0.047.

σείου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρίας (ἀρ.λιθ.4107), ἐν Σπάρτῃ.

Εἶνε ἄρα γε ἔργον Πελοποννησιακῆς τέχνης· ὑπὲρ τούτου μαρτυροῦσιν ὄχι μόνον ὁ τόπος, ἐν ᾧ εὐρέθη, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πραγματικὰ γνωρίσματα, ἅτινα θὰ δηλώσω παρεξετάζων τὸ ἡμέτερον ἀγάλμα πρὸς ἄλλα Πελοποννησιακῶν ἐργαστηρίων.

Ὅτε οἱ πραγματευσάμενοι τὸ πρῶτον περὶ τῆς καλλίστης ἐκείνης κεφαλῆς τῆς Ἡρας (Monum. 8 π. 1) καὶ τοῦ γνωστοῦ ἀγάλματος νεανικῆς μορφῆς (Friedrichs 23 Winkelmanns programm), ἀμφοτέρων ἐν τῷ Μουσεῖῳ τῆς Νεαπόλεως, ἐσπούδασαν νὰ ἀποδείξωσιν ἑκάτερος καθ' ἑαυτόν, ὅτι ταῦτα εἶνε ἔργα Πελοποννησιακῆς τέχνης καὶ μάλιστα τοῦ κατὰ Πολυκλείτου τύπου, ἐν τούτῳ μὲν οὐδὲν ἄλλο ἢ τὸν δορυφόρον ἀναγνωρίζοντες, ἐκεῖνο δὲ νομίζοντες εἶναι τὴν Πολυκλείτου Ἡραν, ἦσαν τότε τινὲς οἱ μὴ πειθόμενοι εἰς τὰς γνώμας τούτων· ἔσχον δὲ καὶ μιμητὰς πολλοὺς τοῦ παραδείγματος αὐτῶν, οἵτινες ἀναζητήσαντες ἐν τοῖς διαφόροις Μουσεῖοις ἀνεῦρον οὐ μόνον τοῦ αὐτοῦ περιφήμου δορυφόρου πλεῖστα ἀντίτυπα ἀλλὰ καὶ ἄλλων ἀγαλμάτων, ἅτινα ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ὡς ἔργα Πολυκλείτου μαρτυροῦνται, λέγω δὲ τὸν διαδούμενον καὶ τὴν Ἀμαζόνα (Monum. T. 8 π. 53 T. 10 π. 50 καὶ Rhein. Mus. T. 21). Τὰ ἀγάλματα ταῦτα εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀντίτυπα μᾶλλον ἢ ἦσαν πιστά, τοιαῦτα ὅμως ὥστε νὰ παρέχωσιν ὅπωςδὴποτε εἰκόνα τοῦ χαρακτῆρος τῶν πρωτοτύπων ἔργων δηλ. τῆς ἐπὶ Πολυκλείτου Πελοποννησιακῆς τέχνης· ταῦτα δὲ ὡς μέτρον λαμβάνοντες, θὰ δυνηθῶμεν καὶ τὴν ἀξίαν καὶ τὴν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς τέχνης τάξιν τοῦ ἡμετέρου ἀγάλματος νὰ κατανοήσωμεν καὶ ἐκ τούτου πάλιν καὶ περὶ ἐκείνων ἀσφαλέστερον νὰ κρίνωμεν.

Καὶ ἐξ ἀπλῆς μόνον συγκρίσεως γίνεται φανερόν ὅτι ὑπάρχει συγγενεὶά τις, οἰκογενειακὴ οὕτως εἰπεῖν ὁμοιότης, τοῦ ἡμετέρου πρὸς τὰ κατὰ Πολυκλείτου ἀγάλματα· κοινὸν ἔχουσι τὸ καθόλου σχῆμα, πλὴν ὅτι τὸ ἀγαλμάτιον τόδε τὴν ἰσορροπίαν ἐπὶ τὰ ἀριστερὰ ἐπικλίνει, ἐκεῖνα δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐπὶ τὸ ἕτερον μέρος τοῦ σώματος.

Τῷ αὐτῷ δὲ συνέπονται λόγῳ (princeip) καὶ ἐν

τῆ παραστάσει τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος (Auffassung und Darstellung der Natur): τὸ νεανικὸν καὶ ἡ ἐκπλήττουσα σωματικὴ ρώμη κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ ἐν τούτῳ τῷ ἀγάλματι καὶ ἐν ἐκείνοις ἐκδηλοῦται διὰ τοῦ σχηματισμοῦ εὐρυτέρου στέρνου καὶ διὰ τῆς ἰσχυρᾶς τῶν ὤμων κατασκευῆς: κοινὰ γνωρίσματα ἔχουσιν ἐπίσης πρὸς ταῖς καθόλου ἀναλογίας (Verhältnisse) καὶ τὸ βαρὺ καὶ στερεὸν τοῦ σώματος καὶ τὸ μέγεθος τοῦ τύπου ἐν τῷ σχηματισμῷ τῶν καθ' ἕκαστα τοῦ σώματος (breite Formen). Παρέχει δὲ τοῦτο οὐχὶ ὁ ὄγκος τοῦ κρέατος, αἱ πολλαὶ σάρκες, ἀλλ' αὐτὴ ἡ ἀδρὰ ὀστέωσις ἐν τούτῳ τε καὶ ἐν τοῖς Πολυκλείτου ἀγάλμασι, περὶ ἧς τὴν ὑποτύπωσιν μᾶλλον ἢ τὴν παράστασιν τοῦ ἐξωτερικοῦ εἶδους ἡ Πελοποννησιακὴ μάλιστ' ἀρχὴ ἐφρόντιζε: κοινὸν ἔχουσι πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τὴν ἀκρίβειαν τῶν ἐπὶ μέρους περιγραφῶν τοῦ σώματος: τὸ μέγιστον ὅμως τεκμήριον τῆς συγγενείας τοῦ ἡμετέρου ἀγαλματίου πρὸς τὰ Πολυκλείτου εἶνε αὐτὴ ἡ κεφαλή. Τὸ σχῆμα τοῦ περιγράμματος τοῦ κρανίου εἶνε τὸ οἰκτεῖον τοῖς Πελοποννησιακοῖς ἔργοις, οὐδὲν ἦτον δὲ καὶ ἡ περιγραφή τοῦ προσώπου μαρτυρεῖ ὑπὲρ τῆς Πελοποννησιακῆς τοῦ ἀγάλματος καταγωγῆς: τὸ κάτω δηλαδὴ μέρος τοῦ περιγράμματος τοῦ προσώπου προέχει ἰσχυρῶς, ὥστε ἡ ἀπὸ τοῦ ὠτός εἰς τὸ ἄκρον τοῦ γενείου γραμμὴ εἶνε ἦττον ἐπιμήκης, ἢ ἡ ἐπὶ τῶν ἀττικῶν ἔργων, τραχυτέρα ὅμως καὶ μᾶλλον γωνιώδης (breite Linie). Τοῦτο δὲ ἴδιον τῶν ἀπὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ ἐργαστηρίου ἀγαλμάτων. Καὶ κατ' ἐνώπιον τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀγαλματίου θεωροῦντες ἅμα δὲ καὶ πρὸς τὰ Πολυκλείτου συγκρίνοντες εὐρίσκομεν, ὅτι ὄχι μόνον τὴν καθόλου φυσιογνωμίαν ἔχουσι κοινήν, ἀλλὰ καὶ τὸ μέγα σχῆμα καὶ τὸ ὀστώδες τῶν καθ' ἕκαστα τοῦ προσώπου μερῶν: καὶ τὸ στόμα δὲ τοῦ ἐκ Σπάρτης ἀγαλματίου ἔχει τὸ σχῆμα τοιοῦτον, οἷον καὶ τὰ πρὸς ἃ συγκρίνεται ἔργα, εἶνε δηλαδὴ μέγα καὶ ἀνεσταλμένον τὸ ἄνω χεῖλος ἔχει καταλήγων δὲ τῆς συγκρίσεως ταύτης, μνείαν ἔτι ποιῶμαι καὶ τῆς κόμης, (ὄρ. τὴν ἐν τῷ κειμένῳ εἰκόνα) περὶ ἧς τὴν διάταξιν καὶ τέχνην ἡ αὐτὴ φιλοτεχνία, οἷα καὶ ἐν τῷ ἀγάλματι τῆς

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ 1885.

ἐν Νεαπόλει Ἦρας φαίνεται: μετὰ τῆς αὐτῆς συμμετρικῆς ἀκρίβειας εἶνε ἡ κόμη ἀμφοτέρων τῶν ἀγαλμάτων κατασκευασμένη, ὁμοίως δὲ κατὰ τὸ ἀπὸ

τῆς κορυφῆς μέχρι τῆς ταινίας μέρος σκληρῶς ἐπὶ τοῦ κρανίου προσκεκολλημένη εἶνε: ὑπεράνω δὲ ταύτης ἀδρὰ καὶ πυκνὴ ἐπ' ἀμφοτέρω τοῦ μετώπου ἐπάγεται: καὶ τὸ ἦθος δὲ αὐτὸ (ἡ ἔκφρασις τοῦ προσώπου) ἐμφανίζει τὸν Πελοποννησιακὸν τοῦ ἀγαλματίου χαρακτήρα: ἡ χάρις, τὸ ποιητικὸν καὶ ἡ ζωηρὰ περὶ τὸ πρόσωπον ἐμφάνισις τοῦ ἦθους (geistiger Ausdruck) ταῦτα πάντα εἶνε ἴδιον μᾶλλον τῶν Ἀττικῶν ἐργαστηρίων. Τὸ ἡμέτερον δὲ χαρακτηρίζει καὶ τὸν δορυφόρον ὁμοίως καὶ τὸν διαδοῦμενον αὐστηρά τις σεμνότης μετὰ κάλλους καὶ ψυχρότης σχεδὸν μέχρις ἀδιαφορίας.

Ἐκ τῆς παραθεωρήσεως ταύτης ἐγένετο φανερόν ὅτι τὸ μικρὸν τοῦτο ἀγαλμα εἶχε τὸν αὐτὸν τοῖς ἀπὸ Πολυκλείτου ἔργοις χαρακτήρα τέχνης καὶ τὸν αὐτὸν ἐξ ἀρχῆς τύπον: εἶνε ἄρα ἔργον Πελοποννησιακοῦ ἐργαστηρίου. Ἐπιμελέστερον ὅμως ἐξετάζοντες τοῦτο, εὐρίσκομεν ὅτι ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα διαφέρει μικρὸν πρὸς τὸν δορυφόρον, ἵνα πρὸς ἐν μόνον γένηται ἡ δοκιμὴ, κατὰ τὸ σύστημα τῶν ἀναλογιῶν καὶ τὸν βαθμὸν τῆς τεχνικῆς τελειότητος: τὸ ἡμέτερον δηλ. στερεῖται τῆς ρυθμικῆς ἀρμονίας καὶ τῆς τελείας ἐκείνης συμμετρίας, δι' ἃς ἀρετὰς τόσον τὰ κατὰ Πολυκλείτον ἔργα φημίζονται. Τοὺς ὄμους ἔχει μᾶλλον ἀνεσταλμένους, ἐξ οὗ

καὶ τὸ στέρνον εὐρύτερον καθίσταται, καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ ἀκρωμίου εἰς τοὺς βραχίονας περιγραφὴ ἦττον εὐρυθμὸς εἶνε· κατὰ λόγον δὲ ἐναντίον τῷ μεγέθει τῶν ὤμων καὶ τοῦ στέρνου ἡ λεκάνη εἶνε μικρότερη ἢ ἡ τοῦ δορυφόρου ἐσχηματισμένη, καὶ τὰ ἰσχία δὲ ἦττον προεξέχοντα περιγράφονται· πάντα δὲ ταῦτα τὰ διακρίνοντα τὸ Σπαρτιατικὸν ἀγάλματιον ἀπὸ τοῦ δορυφόρου εἶναι γνωρίσματα συστήματος ἀναλογικῶν ἀρχαιοτέρων μὲν τοῦ καθόλου τοῦ ἀπὸ Πολύκλειτου, τοῦ αὐτοῦ ὅμως πρὸς τοῦτον χαρακτῆρος τέχνης· ἀρχαῖον ἐπίσης κληροδόμημα εἶνε ὅτι ἡ περιγραφὴ τῆς κοιλίας ἐπὶ μᾶλλον εἰς μῆκος τείνεται, ἦττον δὲ ἡ ἐν τῷ δορυφόρῳ στρογγυλοειδὴς εἶνε, καὶ ὅτι πολλὴν τὴν ἰσχύτητα καὶ συστολὴν τῶν ἀπάλων σαρκῶν ἔχει.

Ὡς ἀνακεφαλαίωσιν τῶν εἰρημένων ἐπαναλαμβάνω, ὅτι τὸ ἀγάλματιον τοῦτο ἔχει καθόλου τὸν χαρακτῆρα τῆς Πελοποννησιακῆς τέχνης, οἷος ἡμῖν, τελειότερος ὅμως ἐν τοῖς κατὰ Πολύκλειτον ἔργοις φαίνεται. εἶνε δέ, νομίζω, χρόνων τῶν τῆς μεταβάσεως τῆς τέχνης ἀπὸ τῆς ἀρχαῖκῆς εἰς τὴν νέαν ἐποχὴν τοῦ 5^{ου} αἰῶνος, δηλ. πρὸ τῆς 8^{ῆς} Ὀλ.

Ἐπιτρέπεται ἤδη καὶ τὸ ἐρώτημα, ἂν τὸ ἀγαλμα εἶνε αὐτὸ τοῦτο τὸ πρωτότυπον ἔργον, ἐὰν δὲ μή, πότε ἐποιήθη τοῦτο ἀντίτυπον (ὄχι μίμησις)· ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο εἶνε ἀντίγραφον καὶ μάλιστα ἀγάλματος χαλκοῦ μαρτυρεῖ ἡ ὅλη τῆς ἐργασίας μέθοδος (technik), ἣτις εἶνε κατὰ τῶν οἰκείων εἰς τὴν φύσιν τοῦ μετάλλου, ἱκανὸν δὲ νομίζω ὅτι εἶνε, ἐὰν ἐν μόνον ἀλλ' ἀψευδὲς τοῦτου σημεῖον ὑποδείξω, λέγω δὲ τὸ ἐλικοειδὲς τῶν πλοκάμων σχῆμα, ὅπερ εἶνε προφανῶς ἀπομίμησις τῆς ἐκ μετάλλου ἐργασίας· νομίζω δὲ ὅτι τὸ ἀντίτυπον τοῦτο κατεσκευάσθη ἐν χρόνοις μεταγενεστέροις, ὅτε ἤδη ξένη ἦτο ἡ τέχνη αὕτη· εἰκάζω δὲ τοῦτο τεκμαιρόμενος ἐκ τῆς ξηραῖς ἐργασίας τῶν τε περὶ τὸν ὀφθαλμὸν καὶ τῶν περὶ τὸ στόμα μερῶν τοῦ προσώπου καὶ ἐκ τῆς περιγραφῆς τῆς ὀφρύος· καὶ αἱ γραμμαὶ δὲ ἐκεῖναι αἱ ἄνωθεν τῆς μασχάλης καὶ αἱ περὶ τὸ ἰσχίον εἶνε νεκραὶ σχεδὸν καὶ κατὰ τρόπον ὅλως μηχανικόν· ἐκ τούτων φανερόν ὅτι τὸ ἀντίτυπον τοῦτο κατεσκευάσθη

ἐν χρόνοις, ὅτε ὁ τεχνίτης δὲν εἶχεν ἔτι αἰσθησιν τῆς τέχνης ταύτης, ἐφιλοτιμήθη ὅμως νὰ παράσχη ὡς οἷόν τε πιστὸν τοῦ πρωτοτύπου ἀντίγραφον.

Δὲν εἶνε ἀπο σκοποῦ, ἐὰν ἤδη φέρω τὸν λόγον ἐπὶ ἕτερόν τι ἀγαλμα ἐκ Σπάρτης καὶ τοῦτο, οὔτινος εἰκόνα παρέσχε ἡμῖν ὁ Flaseh ἐν τῇ Archaeol. Zeitung 1878 T. 16. Τὸ ἀγαλμα τοῦτο, οὔτινος ὁ κορμὸς μόνον σώζεται, εὐρίσκεται ἐν τῷ Μουσείῳ Σπάρτης, περιγραφὴ δὲ τοῦ ἔργου μικρὰ ἐν τῷ Καταλόγῳ τῶν ἐκ Σπάρτης ἔργων ἐν Mittheil B. 11 S. 325· τὸ ἔργον τοῦτο, εἶνε ἀναμφιδόλως τοῦ Πελοποννησιακοῦ ἐργαστηρίου· ὁρῶν δὲ ἀπέδειξεν ὁ Flaseh, ὅτι ὁ τύπος τούτου εἶνε οὐχὶ κατὰ Πολύκλειτον, ὡς ἐνόμισεν ὁ πρῶτον τοῦτου μνημονεύσας, ἀλλὰ προγενεστέρων πως χρόνων. Καὶ ἐκ πρώτης προσόψεως γίνεται φανερόν ὅτι τὸ ἀγαλμα τοῦτο εἶνε καὶ κατὰ τὸν χαρακτῆρα τῆς τέχνης καὶ κατὰ τὸν τύπον ἀκόμη ὅμοιον πρὸς τὸ ἡμέτερον, πλὴν ὅτι εἶνε σκληρότερον πως περιγεγραμμένον ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα· εἶνε δὲ τὰ δύο ταῦτα ἔργα ὄχι μόνον καθ' ἑαυτὰ ἄξια λόγου, ἀλλ' ἄτε βέβαια Πελοποννησιακά, καὶ σπουδαῖα, τοῦτο μὲν ὅτι διδάσκουσιν ἡμᾶς ὁποῖός τις ἦτο ὁ χαρακτῆρ τῆς Πελοποννησιακῆς τέχνης ἐν τῇ τελευταίᾳ βαθμίδι τῆς ἀρχαῖκῆς ἀναπτύξεως, τοῦτο δὲ ὅτι πρὸς ταῦτα δοκιμάζοντες καὶ τὰ κατὰ Πολύκλειτον ἔργα καὶ τὴν ἰδίαν τοῦ θαυμαστοῦ τούτου τεχνίτου εὐφυΐαν καὶ τὴν ἀξίαν τῶν ἔργων του βεβαιότερον νὰ ἐκτιμήσωμεν δυνάμεθα.

Καὶ δι' ἄλλην δέ τινα αἰτίαν, τὸ ἀγάλματιον τοῦτο εἶνε ἄξιον λόγου, ὅτι συντελεῖ ἴσως καὶ τοῦτο εἰς διασάφησιν ἀμφιδόλου ζητήματος τοῦ περὶ τοῦ ἐργαστηρίου τοῦ Πασιτέλους· ὁ Flaseh παρεξέτασας τὸ ὑπ' αὐτοῦ τούτου δημοσιευθὲν ἐκ Σπάρτης ἀγαλμα πρὸς τι ἐν Πετροπόλει ἀγαλμα Ἐρωτος (;), κατέδειξε τὸ ὅμοιον τῶν τύπων ἀμφοτέρων τῶν ἔργων. Καὶ πρὸς τὸ ἡμέτερον ἀγαλμα παρέχεται τὸ ἐν Πετροπόλει συγγενὲς πως, γνωστὸν δὲ εἶνε ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο εἰς τὴν τάξιν τῶν Πασιτέλους ἔργων κατατάσσουν. Ἐκ τῆς ὁμοιότητος λοιπὸν ταύτης τοῦ ἐν Πετροπόλει ἀγάλματος πρὸς τὰ δύο ταῦτα ἐκ Σπάρτης ἔργα μανθάνομεν

ὁποία τινα ἦσαν τὰ παραδείγματα τῆς Πασιτέλους τέχνης καὶ μέχρι ὁπόσου οἱ περὶ τὸν Πασιτέλη τεχνῖται ἐγένοντο μιμηταὶ τῶν ἔργων τούτων.

Ὀλίγας ἔτι λέξεις περὶ τῆς παραστάσεως τοῦ ἀγάλματος· ὅτι τοῦτο δὲν εἶνε ἀνδρίας ἐφήβου τινὸς ἐν ἀγῶσι νικητοῦ, φαίνεται ἐκ τῆς ἀναδέσεως τῆς κόμης· μόνον ἐν τῇ λίαν ἀρχαϊκῇ τέχνῃ παρίσταντο καὶ οἱ ἔφηβοι κομῶντες, παράδειγμα δὲ ἔστω τὸ γνωστὸν ἐκεῖνο ἀρχαϊκὸν ἀνά-

γλυφον τοῦ δισκοβόλου ἐν τῇ συλλογῇ τοῦ Βαρβακείου· ἐν τοῖς μετέπειτα δὲ χρόνοις ὡς γνώρισμα τῶν θεῶν παρέμεινε· τοῦτο δὲ τῆς κόμης τὸ σχῆμα τοῦ Ἀπόλλωνος μάλιστα ἴδιον νομίζεται (1)· ἄλλως δὲ τὸ πρόσωπον δὲν ἔχει τι ἴδιον τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τὸν συνήθη ἐφήβου τύπον (2).

Ἐν Ἀθήναις, 15 Ἰουνίου 1885.

Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ.

ΣΚΕΥΟΣ ΠΗΛΙΝΟΝ ΚΑΙ ΤΕΜΑΧΙΑ ΑΓΓΕΙΩΝ ΕΞ ΑΘΗΝΩΝ

(Πλ. 5).

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 1 καὶ 1^α δημοσιευόμενον σκεῦος εἶναι ἐκεῖνο, ὅπερ εἶδεν ἄλλοτε ἐν Ἀθήναις καὶ περιέγραψε λεπτομερῶς ὁ F. Matz (Otto Jahn Europa σ. 47 καὶ ἐξῆς)· δυστυχῶς ἡμῶς δὲν ἔχω πρόχειρον τὴν διατριβὴν ταύτην, διὰ τοῦτο εἶναι πιθανὸν νὰ ἐπαναλάβω ἐνταυθὰ τινα, τὰ ὅποια ἐλέγχθησαν ἤδη· μόνον ἐκ τῆς συντόμου μνείας, ἣν ὁ Benndorf ποιεῖται τῆς περιγραφῆς τοῦ Matz. ἔχω γνώσιν αὐτῆς. Δημοσιεύων τὸ ὅμοιον σκεῦος, τὸ ἐν τῇ συλλογῇ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρίας εὐρισκόμενον (παριστῶν ἐφ' ἑνὸς μὲν τὸν Πηλέα ἀρπάζοντα τὴν Θέτιν, ἐπὶ δὲ τῆς ἐτέρας ὀψεως τὸν Ἡρακλῆ παλαίοντα πρὸς τὸν Νηρέα) ὁ Benndorf (Griech. und Sic. Vasenbilder σ. 60) γράφει τὰ ἐξῆς: «Τὸ σχῆμα τοῦ σκεύους εἶναι πολὺ σπάνιον, μόνον δὲ ἐν ἄλλο ἀκόμη γινώσκω ἐγὼ προσερχόμενον ἐξ Ἀθηνῶν καὶ εὐρεθὲν, καθ' ἃ λέγεται, ἐπίσης ἐν τάφῳ, καὶ μάλιστα ἐν τῇ χειρὶ γυναικός. Ὁ F. Matz τὸ εἶδε τὸ θέρος τοῦ 1869 ἐν Ἀθήναις καὶ περιέγραψεν ἀκριβῶς, ἀγνοῶ ὅμως ποῦ σήμερον εὐρίσκεται. Οἱ δύο δίσκοι ἔχουσι διάμετρον 0,055^μ καὶ κοσμοῦνται διὰ γραφῶν ἐπὶ λευκοῦ ἐδάφους. Ἐφ' ἑκατέρας ὀψεως περὶ μίαν κεντρικὴν εἰκόνα (Ἡλῖος ἐφ' ἑνός, ἐφ' ἑτέρου δὲ Εὐρώπη ἐπὶ τοῦ ταύρου) ὑπάρχει παράστασις περιθέουσα (ἀρπαγῇ τῶν Λευκιπιδῶν

κορῶν καὶ ἐφ' ἑτέρου ἀπαγωγῇ νεάνιδος)» (3).

Ἀμφιβολία περὶ τῆς ταυτότητος τοῦ περιγραφομένου μετὰ τοῦ σήμερον δημοσιευομένου δὲν δύναται βεβαίως νὰ ὑπάρξῃ· κατὰ λάθος δὲ ἐσημειώθη παρὰ τῷ Benndorf (ἀγνοῶ ἂν καὶ παρὰ τῷ Matz) ὅτι ἡ διάμετρος τῶν δίσκων εἶναι μόνον 0,055^μ, ἐν ᾧ εἶναι 0,136^μ περίπου, ὡς ἐκ τῆς παρατιθέμενης κατατομῆς ὑπ' ἀριθ. 1^β φαίνεται· αἱ εἰκόνες ἕνεκα τῆς ἀναγκαίας ἀναπτύξεως τῆς μὴ ἐντελῶς ἐπιπέδου ἐπιφανείας ἔγειναν ὀλίγον μεγαλείτεροι. Τῶν ἐν τῷ κέντρῳ ἡμῶς κύκλων ἡ διάμετρος εἶναι τῷ ὄντι 0,055^μ, ἐκ τούτου δ' ἐξηγεῖται τὸ παρὰ Benndorf λάθος.

Τὸ σκεῦος τοῦτο εὐρίσκεται σήμερον ἐν τῇ συλλογῇ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας, ἠγοράσθη δὲ παρ' αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἰδιώτου, ὅστις κατέχευεν αὐτό, ὅταν τὸ εἶδε καὶ περιέγραψεν ὁ Matz. Εὐρέθη κατὰ τὰς πληροφορίας τοῦ πωλητοῦ ἐντὸς τάφου παρὰ τὴν ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Σεπόλια ἀγρουσαν ὁδόν. Ὡς ἐκ

(1) Παρβ. τὰς ἐπὶ πλείστον ἀρχαῖων μάλιστα ἀγγείων γραφὰς Ἀπόλλωνος.

(2) Τὸ λιθογράφημα ἐπετελέσθη ὅτε τὸ κείμενον ἤδη ἐκ τοῦ τύπου τέλειον ἦτο· ἀναγκαῖον δὲ ἐν ὑποσημειώσει νὰ εἶπω, ὅτι δὲν εἶνε ὁμοίωτατα πρὸς τὸ μάρμαρον ἀπεικασμένον.

(3) Αὐτὸς ὁ Benndorf ἀναφέρει καὶ πολλὰς γνώμας περὶ τῆς χρήσεως τῶν σκευῶν τούτων, παραδέχεται δ' ἐπὶ τέλους μετὰ τοῦ Le Bas καὶ τοῦ Otto Jahn, ὅτι εἶναι κοινὰ ἀρπάζοντα.

τῆς εικόνας φαίνεται, εὐρέθῃ τεθραυσμένον εἰς πολλὰ τεμάχια καὶ συνεκολληθῆ διὰ γύψου ὑπὸ τῶν πρώτων εὐρετῶν του οὐχὶ λίαν ἐπιτυχῶς· πρὸς δὲ τούτοις ἐπειδὴ τὸ ἔδαφος εἶναι ἐπιχειρισμένον διὰ λευκῆς γῆς μηδὲλως ἢ ἀτελῶς ὠπτημένης, κατὰ τὸν τρόπον τῶν λευκῶν ληκύθων, ἢ ἐπιφάνεια ἔπαθε πολλαχού βλάβας κατὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν χρωμάτων, ἀποσπασθέντων μετ' αὐτῶν καὶ μορίων τῆς λευκῆς γῆς. Τὸ χρῶμα τῶν μορφῶν ἐν γένει εἶναι κιτρινωπὸν, ἔπου δὲ ἐπετέθη πολὺ, ἔγεινε μέλαν, ὡς εἰς τὰς ληκύθους· ἐν γένει δὲ ὁ τρόπος τῆς ἐργασίας εἶναι ἀκριβῶς ὁ αὐτός. Τὸ ἱμάτιον τῆς Εὐρώπης εἶναι μᾶλλον κυανοῦν, ἢ γλαμύς τοῦ Πολυδεύκου ἐρυθρὰ κεραμόχρους, καὶ τὸ ἱμάτιον τῆς πρὸ τοῦ ἄρματος τοῦ Κάστορος φευγούσης γυναικὸς καστανόχρουν, ἀλλ' ὑπέρυθρον. Ταῦτα δὲν ἀπεδόθησαν ἐν τῇ εἰκόνι, ὡς ἔχουσι, καὶ τὸ κιτρινωπὸν δὲ δὲν ἐπέτυχε καλῶς, διότι ἐπὶ τοῦ σκεύους εἶναι πολὺ ζωηρότερον.

Τὰς παραστάσεις ἠρμήνευσεν ἤδη ὁ Matz, ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ παρατεθέντος χωρίου τοῦ Benndorf. Ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1^a παρίσταται ὁ Ζεὺς ὑπὸ μορφήν ταύρου ἀπάγων τὴν Εὐρώπην ἐπὶ τῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης. Ὅσον δύναται νὰ κρίνη τις εἰς τοιαῦτα ἔργα περὶ αἰσθημάτων καὶ ψυχικῶν διαθέσεων, ἢ νέα κόρη δὲν φαίνεται ἐκτεπληγμένη ἐπὶ τῇ ἄρπαγῇ τῆς, οὔτε δὲ ἡ θάλασσα ἐμποιεῖ αὐτῇ τρόμον· κάθηται ἀφελῶς καὶ λίαν φυσικῶς ἐπὶ τῶν νώτων τοῦ μεγαλοπρεποῦς ταύρου κρατουμένη καλῶς, ἵνα μὴ πέσῃ (1) καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς διευθύνονται πρὸς τὴν ἔμπροσθεν παραλίαν, ὡσεὶ ἐπιζητοῦντες αὐτήν. Ἡ περιβολὴ εἶναι ἐπίσης ἀπλῆ καὶ φυσικὴ, οὐδὲ παρίσταται τὸ ἱμάτιον ἠγεμώμενον, ὡς ἐπὶ μεταγενεστέρων τοῦ σκεύους τούτου μνημείων (περὶ αὐτῶν καὶ ἐν γένει περὶ τῶν παραστάσεων τῆς Εὐρώπης ἴδε Stephani Comptendu 1866 σ. 85 καὶ ἐξῆς).

Ἡ περίξ τοῦ ἐν τῷ κέντρῳ κύκλου παράστασις ἀμριβάλλω ἂν ἀναφέρηται εἰς μυθολογικόν τι γεγονός· ὁ τεχνίτης πιθανῶς ἠθέλησε νὰ παραστήσῃ

(1) Ἡ στάσις αὕτη συμφωνεῖ καθ' ὅλα πρὸς τὴν περιγραφὴν τοῦ Ἀχιλλέως Τάτιου λέγοντος, ὅτι αἱ χεῖρες (τῆς ἀπαγομένης Εὐρώπης) ἔμφω διετέταντο, ἢ μὲν ἐπὶ κέρας, ἢ δὲ ἐπὶ οὐρανόν (Stephani Comptendu 1866 σ. 125).

μίαν ἐκ τῶν συνήθων ἀρπαγῶν ἀντιστοιχοῦσαν πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς ἐτέρας ὄψεως τοῦ σκεύους ἀπεικονίζομένην ἀρπαγὴν τῶν Λευκιππίδων. Νεᾶνίς τις κάθηται ὑπὸ δένδρα ἢ μᾶλλον καλαμοειδῆ τινα φυτὰ πλέκουσα στέφανον· πρὸ αὐτῆς ἴστανται δύο πρεσβύτεραι γυναῖκες ἐν τυπικῇ στάσει τείνουσαι τὴν δεξιάν πρὸς τὴν καθημένην, ὡσεὶ διαλεγόμεναι μετ' αὐτῆς· οὐδεμία παρατηρεῖ τὸν ὄπισθεν τῶν δένδρων δρομαίως προβαίνοντα νεανίαν ἐν γλαμύδι καὶ πετάσῳ, ἵνα ἀρπάσῃ τὴν κόρη· ἢ πρὸς αὐτὴν τεινομένη χεὶρ του ἐκφράζει σαφῶς τὸν σκοπὸν του. Ὅπισω αὐτοῦ εὐρίσκεται ἄρμα ὑπὸ δύο ἵππων ἐλκόμενον, ὧν τὰ ἡνία εἶναι δεδεμένα εἰς τὴν ἄντυγα, ἔτοιμον νὰ μεταφέρῃ μακρὰν τὸν ἄρπαγα μετὰ τῆς λείας του· ἐκατέρωθεν τοῦ ἄρματος ἴστανται δύο ἄνδρες ἐν ὁδοιπορικῇ στολῇ, βεβαίως σύντροφοι τοῦ πρώτου. Ἐν πᾶσι τούτοις οὐδὲν σημεῖον χαρακτηριστικὸν ὠρισμένου γεγονότος φαίνεται· τὸ μεταξὺ τῶν δύο πρεσβυτέρων γυναικῶν δένδρον, ἔπερ βεβαίως εἶναι φοῖνιξ, οὐδὲν ὠφελεῖ, διότι ἀκριβῶς ὅμοιον ὑπάρχει καὶ ἐπὶ τῆς ἐτέρας ὄψεως, τῆς τὴν ἀρπαγὴν τῶν Λευκιππίδων παριστώσης. Ἐν ᾧ δὲ ἐπ' αὐτῆς, ἂν καὶ καθ' ἑαυτὴν εὐκρινεστέρως, ὑπάρχει καὶ μία τοῦλάχιστον ἐπιγραφὴ, ἐπὶ τῆς πρώτης οὐδεμίαν ἔθηκεν ὁ τεχνίτης· διότι ἡ ὄψις αὕτη ἐλάχιστον ἐδλάθη, ἂν δὲ ὑπῆρχεν ἐπιγραφὴ, θὰ ἐφαίνετο. Ἐκ τούτων πείθομαι, ὡς ἄλλως τε καὶ ὁ Matz φαίνεται παραδεχόμενος, ὅτι ἡ παράστασις αὕτη δὲν ἀναφέρεται εἰς τὴν μυθολογίαν.

Τὴν ἐν τῷ κέντρῳ παράστασιν ἐπὶ τῆς ἐτέρας ὄψεως ὁ Matz ἐρμηνεύει κατὰ τὴν ἀνωτέρω σημείωσιν ὡς παριστῶσαν τὸν Ἥλιον ἐπὶ τοῦ ἄρματος του· ἀγνοῶ ἂν ὅταν αὐτὸς εἶδε τὸ σκεῦος, ἢ διατήρησις του ἦτο καλλιτέρα· σήμερον δυστυχῶς ἀκριβῶς τὸ μέρος τοῦτο εἶναι τόσον βεβλαμμένον, ὥστε ἀδύνατον εἶναι ν' ἀποφανθῇ τις μετὰ βεβαιότητος ἢ καὶ μετὰ πιθανότητος· οὐδὲ κἂν ὅτι τὸ ἄρμα εἶναι τέθριππον διακρίνεται σαφῶς· ἢ δ' ἐπιβαίνουσα αὐτοῦ μορφή ἔχει κόμην μακρὰν, ὡσεὶ γυναικεῖαν· φαίνεται ὅμως ὅτι αὕτη ἀληθῶς ἐλαύνει τὸ ἄρμα, διότι κλίνει τὸ σῶμα πολὺ πρὸς τὰ ἔμπροσ· ἄλλως θὰ ὑπέθετον, ὅτι καὶ ἐνταῦθα παρίστατο ἀπαγωγὴ κόρης ἐπὶ ἄρματος· ὅπως ὅμως

ἔχει νῦν ἢ διατήρησις, καὶ αἱ ὑποθέσεις εἶναι ἀνωφελεῖς. Ἄν καὶ δέ, ὡς εἶπον ἀνωτέρω, ἢ λεπτομερῆς περιγραφή τοῦ Matz μοὶ εἶναι ἀγνωστος, ὑποπτεύω ὅμως, ὅτι αὐτὸς θεωρεῖ παριστανόμενον ἐνταῦθα τὸν Ἥλιον, ἵνα ὑπάρχη σχέσις τις μεταξὺ τῆς παραστάσεως ταύτης καὶ τῆς περὶ τὸ κέντρον. Διότι γνωστὸν εἶναι, ὅτι αἱ Λευκιπίδες εἰς πολὺ ἀρχαίους χρόνους ἐθεωροῦντο καὶ ἐλέγοντο ὑπὸ πολλῶν θυγατέρες τοῦ Ἥλιου ἢ Ἀπόλλωνος (1). Σχέσις τις τοιαύτη βεβαίως δὲν θά ἦτο ἀνάρμοστος ἐνταῦθα, ἀλλὰ καὶ ἀναγκαία δὲν εἶναι διόλου. Ἐπὶ τῆς ἐτέρας ὄψεως οὐδεμία δύναται νὰ ὑπάρχη σχέσις μεταξὺ τῆς ἐν τῷ κέντρῳ καὶ τῆς περὶ αὐτὸ παραστάσεως. Πιθανότερον μάλιστα εἶναι, ὅτι μόνον ἀρπαγαὶ παρίσταντο ἐπὶ τοῦ σκεύους καὶ οὐδὲν ἄλλο.

Ἡ ἀναγνώρισις τῆς ἀρπαγῆς τῶν Λευκιπιδῶν εἶναι βεβαία ἕνεκα τοῦ ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς τοῦ ἐτέρου τῶν ἀνδρῶν ὀνόματος [K]ά[σ]τ(ο)ρος γεγραμμένου εἰς γενικὴν πτώσιν κατὰ τὸ γνωστὸν συνηθέστατον ἔθιμον μάλιστα τῶν ἀρχαιότερων ἀγγειογράφων (2). Ἀμφότεροι οἱ ἥρωες, ὅτε Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης ἐλαύνουσι τέθριππα ἄρματα, ἀμφότεροι δ' ἔχουσιν ἤδη τὰς ἀρπαγεῖσας νεάνιδας ἐπ' αὐτῶν καὶ φεύγουσι· τὸν Κάστορα ζητεῖ νὰ ἐμποδίσῃ μία γυνή, ἀλλ' ὅτι τοῦτο τὸ κώλυμα δὲν εἶναι σπουδαῖον δηλοῦται ἐκ τούτου, ὅτι καὶ αὐτὴ στρέφεται ἤδη πρὸς ἐναντίαν διεύθυνσιν, βεβαίως ὅπως εἰδοποίησιν τοὺς γονεῖς τῶν ἀρπαγεῖσων περὶ τοῦ συμβάντος. Ἡ Ἰλάειρα, ὡς φαίνεται δὲ καὶ ἡ Φοῖβη φοροῦσι πέπλους καλύπτοντας τὴν κεφαλὴν πλὴν τοῦ προσώπου πρὸς ἐνδειξιν, ὅτι ἐπὶ γάμον ἄγονται. Καὶ ἐπὶ τοῦ ἀγγείου τοῦ Μειδίου, τοῦ ἐπίσης τὴν ἀρπαγὴν τῶν Λευκιπιδῶν παριστῶντος (Gerhard Vase des Meidias πίν. 1) ἢ Ἰλάειρα φορεῖ ἐπίσης πέπλον, ὃν ὑψώνει τῇ χειρὶ ὑπεράνω τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου· ἢ κίνησις ὅμως αὕτη εἶναι καλ-

(1) Πausan. 3, 16, 1. Πλησίον δὲ Ἰλαείρας καὶ Φοῖβης ἐστὶν ἱερόν· ὃ δὲ ποιήσας τὰ ἔπη τὰ Κύπρια θυγατέρας αὐτὰς Ἀπόλλωνός φησιν εἶναι.

(2) Ἴδε π. χ. Beudorf ἐνθ' ἀνωτ. σ. 63 καὶ Otto Jahn Vasensammlung σ. CXV, 839. Καὶ ἢ ἐπὶ τοῦ ἐνός δὲ τῶν ὑπ' ἀριθ. 2 τριῶν τεμαχίων ἐπιγραφή ΝΟΟΙΙΟΠΑ θὰ ὑπέθετον, ὅτι εἶναι ἡμικρημένη ἀντὶ Ἀπόλλωνος, ἐὰν δὲν μοι ἐφαίνετο βέβαιον, ὅτι μετὰ τὸ Ν δὲν ὑπῆρχεν ἄλλο γράμμα.

λιτεχνικὴ ὡς καὶ παρὰ τῇ Εὐρώπῃ, ὃ δὲ πέπλος δὲν ἔχει ἐκεῖ ἄλλην ἔννοιαν. Ὁ παρὰ τὸν φοῖνικα ἰστάμενος γέρον εἶναι βεβαίως ὁ πατὴρ τῶν νεανίδων, ὅστις φαίνεται ἀγνοεῖ ἀκόμη τὰ διατρέγοντα.

Τὰ ὑπ' ἀριθ. 2 τρία τεμάχια κύλικος εὐρέθησαν κατὰ τὰς πρὸ τῆς ἀνατολικῆς προσόψεως τοῦ Παρθενῶνος ἀνασκαφῆς τοῦ 1882-1883, καθ' ἃς καὶ τὰ ἐν τῷ προηγουμένῳ τεύχει τῆς ἐφημερίδος ταύτης (σ. 56) δημοσιευθέντα τεμάχια, ἐφ' ὧν ὑπάρχουσι τὰ ὀνόματα τοῦ Δούριδος καὶ τοῦ Ἰέρωνος, καὶ οὐχὶ μακρὰν αὐτῶν. Ἐπὶ τοῦ ἐνός ἐξ αὐτῶν, συγκεκολλημένου ἐκ δύο τεμαχίων, παρίσταται ὁ Ζεὺς κεραυνοβολῶν ἐχθρόν τινα, βεβαίως ἕνα τῶν γιγάντων, ὅστις ἐπὶ τῶν νώτων φορεῖ δορὰν ζώου δεδεμένην περὶ τὸν λαιμόν· ἢ δεξιὰ αὐτοῦ κρατεῖ ἀκόμη τὸ ξίφος ὑψωμένον, ἀλλ' ἢ ἡττά του δὲν εἶναι ἀμφίβολος. Ἐπὶ τοῦ δευτέρου τεμαχίου παρίσταται ὁ Ἀπόλλων μαχόμενος πρὸς ἄλλον γίγαντα οὐχὶ διὰ τοῦ συνήθους αὐτῷ τόξου, ἀλλ' ὡς φαίνεται διὰ ξίφους, ὅπερ διὰ τῆς δεξιᾶς ὑψώνει ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς του, ὅπως τὸ καταφέρει μετὰ μεγαλειτέρας δυνάμεως. Κάπως δυσκολωτέρα εἶναι ἢ ἐπὶ τοῦ τρίτου τεμαχίου παράστασις. Ἐπ' αὐτοῦ βλέπομεν τὴν κεφαλὴν ἐνός τῶν γιγάντων, τοῦ Εὐρυάλου κλίνουσαν σφόδρα πρὸς τὸ στήθος, ἐξ οὗ δηλοῦται, ὅτι κατέπεσε θανατηφόρως πληγωθείς. Ἡ δεξιὰ αὐτοῦ κρατεῖ ἀκόμη τὸ ξίφος, ἀλλ' εἶναι πλέον ἀδύνατος νὰ μεταχειρισθῇ αὐτό· τοῦτο φαίνεται ἐκ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν τὸ κρατεῖ, διότι εἶναι ἀδύνατον νὰ πλήξῃ οὕτω ἴσως μάλιστα ἢν ὅλως ἐξηπλωμένος κατὰ γῆς. Ἀριστερὰ αὐτοῦ φαίνεται ἢ κνήμη γυναικὸς ἐνδεδυμένης· ἢ στάσις αὐτῆς εἶναι σχεδὸν ὅλως ὀριζοντία, παρίσταται δηλαδὴ ἵπταμένη πρὸς ἀριστερά· πιθανῶς ἢ γυνὴ αὕτη εἶναι ἢ Νίκη ἀκολουθοῦσα τῇ Ἀθηνᾷ (1). Ἐκ τῆς θέσεώς της δυνάμεθα πρὸς τούτοις νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι εὐρίσκειται αὕτη, ὡς καὶ ὁ Εὐρύαλος, ὑπὸ τὴν ἐτέραν τῶν λαβῶν τοῦ ἀγγείου.

(1) Ἐπὶ παραστάσεων γιγαντομαχιῶν εὐρίσκειται ἢ Νίκη ἐλαύνουσα τὸ ἄρμα τῆς Ἀθηνᾶς (Overbeck Kunstmyth. des Zeus σ. 351-A) ἢ τὸ τοῦ Διὸς (αὐτ. σ. 367 ἀρ. 24). Γνωστὸν δὲ εἶναι, ὅτι ἐπὶ τῆς ἐκ Περγᾶμου μεγάλης ζωφόρου, τῆς ἐν Βερολίῳ, παρίσταται αὕτη ἵπταμένη πρὸς τὴν Ἀθηνᾶν, ἵνα στεφανώσῃ αὐτήν. Τοῦτο φαίνεται ὅτι ἐπραττε καὶ ἐνταῦθα.

Ὡς ἐκ τῆς εἰκόνας φαίνεται, αἱ μορφαὶ τῆς κύλικος εἶναι ἐρυθραὶ ἐπὶ μέλανος ἐδάφους· τὰ χεῖλη ὅμως αὐτῆς ἐξωτερικῶς μὲν ἦσαν ἐρυθρὰ (τὸ ἐπὶ τοῦ τεμαχίου τοῦ Ἀπόλλωνος λευκὸν ἀφθὲν μέρος), ἐσωτερικῶς δὲ μέλανα· ἡ λοιπὴ ἐσωτερικὴ ἐπιφάνεια ἦτο ἐρυθρὰ· διαφέρει δὲ τὸ χρῶμα τοῦτο τοῦ ἐρυθροῦ τῶν μορφῶν, διότι εἶναι βαθύτερον. Ἡ κύλιξ φαίνεται οὐδεμίαν ἐσωτερικὴν παράστασιν εἶχεν. Αἱ ἐπιγραφαὶ καὶ ὁ στέφανος τοῦ Διὸς εἶναι χρώματος κυανοῦ ὑπερύθρου.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 3 τεμάχιον εἶναι ὁμοίως κύλικος, καὶ μάλιστα τέχνης λαμπρᾶς καὶ περιέργου· ἐσωτερικῶς εἶναι μέλαν, εἶχε δὲ παράστασιν ἐν τῷ κέντρῳ, ἐξ ἧς μόνον μέρος τῆς οὐρᾶς καὶ μικρὸν ἄκρον τῶν δυνύων ζώου ἀγρίου, ὡς φαίνεται, ἐσώθησαν μὴ θεωρηθέντα ἀξία ἀπεικονίσεως. Τὸ ζῶον ἴστατο ἢ ἐκάθητο ἐπὶ γραμμῆς ἐρυθρᾶς δηλούσης τὸ ἐδαφος· περὶ τὸν ἐσωτερικὸν κύκλον περιέθεε δεύτερος κύκλος λεπτότερος τοῦ πρώτου καὶ ἐρυθρὸς ἐπίσης, οὐχὶ ὅμως γεγραμμένος, ἀλλ' ἐσκαλισμένος δι' ὀργάνου ὀξείας, ἐν ὅσῳ ὁ πηλὸς ἦτο μαλακός, τόσον ἐπιτηδείως, ὥστε δυσκόλως διακρίνεται ἢ ἐγγράφει· ἅμα προσέειχε ὅμως τις, παρατηρεῖ, ὅτι σχηματίζεται ἀυλακοειδὴς κοιλότης. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον εἶναι ἐσκαλισμένη καὶ ἡ κατωτέρα τῶν δύο ὑπὸ τὴν δημοσιευομένην παράστασιν γραμμῶν.

Τὸ τεμάχιον τοῦτο εὔρον ἐν ταῖς ἀποθήκαις τῆς Ἀκροπόλεως πρὸ τινῶν μηνῶν ἐν σωρῶ μεγάλῳ ἄλλων τεμαχίων κατὰ τὸ πλεῖστον μικρᾶς ἀξίας, προερχομένων δὲ πάντων ἐκ τῶν πρὸ τοῦ Παρθενῶνος ἀνασκαφῶν τοῦ 1882. Ἀκριβέστερον δὲ δύναμαι νὰ ὀρίσω τὴν θέσιν τῆς εὐρέσεώς του. Ἡ παράστασις εἶναι σαφής· ἐπὶ βάρου διβάθρου παρίσταται καταπεσοῦσα μᾶλλον ἢ καθημένη ἡ Κασσάνδρα, γυμνὴ τὰ ἄλλα πλὴν ἱματίου, ἕπερ ἀπὸ τῶν ὤμων κρεμάμενον ὀλίγον μέρος μόνον τοῦ σώματος καλύπτει. Παρ' αὐτὴν ἴσταται Αἴας ὁ τοῦ Ὀϊλέως ὀρθὸς φορῶν θώρακα κεκοσμημένον δι' εἰκόνων εἰς δύο ζώνας διατεθειμένων· ἐπὶ τῆς ἀνωτέρας παρίστανται τρεῖς ἄνδρες γυμνοὶ τρέχοντες πρὸς δεξιὰ ὡς ἐν ἀγῶνι· ἐπὶ δὲ τῆς δευτέρας τρεῖς γυναῖκες, ὡς φαίνεται, ὁμοίως τρέχουσαι. Βεβαίως αἱ παραστάσεις αὗται οὔτε ἐκ τῆς μυθολογίας ἐλή-

φθησαν, οὔτε ἔχουσι σχέσιν τινὰ πρὸς τὸ ἔγκλημα, ὃ προτίθεται νὰ διαπράξῃ ὁ κύριος τοῦ θώρακος· δὲν πιστεύω ὅμως καὶ ὅτι ὁ τεχνίτης ἐξέλεξε αὐτὰς ὅλως τυχαίως καὶ ἀσκόπως. Ὁ Αἴας, ὡς γνωστόν, ἐφημιζέτο ἐπὶ ὠκύτητι ποδῶν ὑπερέχων κατὰ τοῦτο πάντων τῶν πρὸ τοῦ Ἰλίου μαχομένων ἥρώων πλὴν τοῦ υἱοῦ τοῦ Πηλέως· καταλληλοτάτον λοιπὸν κόσμημα τοῦ θώρακος του δύναται νὰ θεωρηθῇ παράστασις δρόμου· ὑποθέτω δέ, ὅτι μόνον γάρνιν ποικιλίας καὶ δι' οὐδένα ἄλλον λόγον ἐτέθησαν εἰς τὴν δευτέραν ζώνην γυναῖκες, ἂν εἶναι τῷ ὄντι γυναῖκες αἱ μορφαὶ αὗται.

Τὸ περισωθὲν τεμάχιον εἶναι δυστυχῶς τόσον μικρόν, ὥστε αἱ λεπτομέρειαι τῆς παραστάσεως μένουσιν ἀδηλοί· ὁ Πολύγνωτος ἐξωγράφησεν ἐν τῇ Λέσχῃ τῶν Δελφῶν μεταξὺ ἄλλων καὶ τὴν Κασσάνδραν. Παισ. 10, 26, 3, « ἡ δὲ κάθηται τε ἡ Κασσάνδρα χαμαὶ καὶ τὸ ἀγάλμα ἔχει τῆς Ἀθηνᾶς, εἴ γε δὴ ἀνέτρεψεν ἐκ βάρων τὸ ξόανον, ὅτε ἀπὸ τῆς ἱεσίας αὐτὴν ὁ Αἴας ἀφείλκε ». Ἐκ τῆς στάσεως τῶν μορφῶν φαίνεται, ὅτι καὶ ἐνταῦθα αὐτὴ ἡ στιγμὴ ἀπεικονίζεται, καθ' ἣν τὸ μὲν ξόανον τῆς Ἀθηνᾶς κείται χαμαὶ ἀνατετραμμένον, τῆς δὲ ἀτυχοῦς Κασσάνδρας ἡ ἀντίστασις εἶναι πλέον ὅλως ἀνωφελής.

Εἰς τὸ δεξιὸν ἄκρον τοῦ τεμαχίου σώζεται μέρος πράγματός τινος εὐμεγέθους δυσδιακρίτου κεκοσμημένου διὰ γραμμῶν τινῶν χρώματος κυανοῦ· νομίζω ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ βωμός, ὅστις συχνὰ ἀπεικονίζεται εὐρισκόμενος πρὸ τοῦ ξόανου, αἱ δὲ κυαναὶ γραμμαὶ πιθανὸν νὰ δηλώσιν ταινίας κρεμαμένας (1).

Ἐργόμεθα νῦν εἰς τὸ τελευταῖον τεμάχιον, τὸ ὑπ' ἀριθ. 4 δημοσιευόμενον. Καὶ αὐτὸ εὐρέθῃ ἐν τῇ Ἀκροπόλει, ἀγνωστῶ ὅμως πότε καὶ εἰς ποίας ἀνασκαφάς. Ἡ παράστασις καὶ ἐνταῦθα εἶναι εὐκρινὴς καὶ καθ' ἑαυτὴν, ἢ δὲ παρακειμένη ἐπιγραφή [Γ]ορογοῦς κεφαλή ἀφαιρεῖ πᾶσαν ἀμφιβολίαν. Ἐπὶ βάρου ταπεινοῦ, ἐφ' οὗ ὑπάρχει τεθειμένον ἀντικείμενόν τι τετράγωνον ἢ κυκλωτέρες, ἴσταται ὁ Περσεὺς φορῶν τὰ γνωστὰ περωτὰ ὑποδήματά

(1) Ὁ τελευταῖος περὶ παραστάσεων τοῦ εἰς τὴν Κασσάνδραν ἐγκλήματος τοῦ Αἴαντος γράφας εἶναι ὁ W. Klein (Annali dell' Instituto 1877 σ. 246 καὶ ἐξῆς), εἰς ὃν παραπέμπομεν.

του καὶ κρατῶν τῇ ἀριστερᾷ τὴν οὐχ ἤττον γνωστήν κίβισιν, ἐντὸς τῆς ὁποίας φαίνεται ἡ κεφαλὴ τῆς Γοργοῦς. Πέριξ τοῦ ἥρωος εὐρίσκοντο τοῦλάχιστον τέσσαρες ἄλλαι μορφαὶ καθήμεναι ἢ ἰστάμεναι. Δεξιᾷ ἰστατο ὁρθὸς εἷς ἀνὴρ, τοῦ ὁποίου ὅμως μόνον μέρος τοῦ δεξιοῦ βραχίονος ἐσώθη. Ἀριστερὰ καθήκει ἀνὴρ γενειῶν κρατῶν τῇ δεξιᾷ σκηπτρον, σπρέφει δὲ τὴν κεφαλὴν του πρὸς τὰ ὀπίσω ὡσεὶ διαλεγόμενος μετὰ τινος. Παρ' αὐτῷ φαίνεται ὁ ἀγκῶν ἄλλου ἐπίσης καθημένου καὶ τέλος ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς του ἡ χεὶρ τετάρτου προσώπου ἐκτεταμένη πρὸς δεξιὰ. Ἄγνωστον εἶναι, ἂν ὑπῆρχον καὶ ἄλλαι ἐπιγραφαὶ σημαίνουσαι τὰ ὀνόματα τῶν διαφόρων προσώπων, ἐκ τῆς μεγάλης ὅμως σημασίας, ἣτις προφανῶς ἐδόθη εἰς τὴν μόνην σωζομένην, καὶ ἐκ τῆς ὅλης διαθέσεως τῶν μορφῶν ἐν γενεὶ προκύπτει, ὅτι ἡ κεφαλὴ τῆς Γοργοῦς ἀποτελεῖ τὸ κέντρον τῆς παραστάσεως. Τὸ ἐπὶ τοῦ ὑποβάθρου ἀντικείμενον εἶναι, ὡς φαίνεται, λεκάνη περιέχουσα ὕδωρ, ἐν αὐτῷ δὲ ὡς ἐν κατόπτρῳ ὁ Περσεὺς δεικνύει τοῖς παρισταμένοις τὴν δεινὴν κεφαλὴν τῆς Μεδούσης. Παραπλήσια, οὐχὶ ὅμως ἀκριβῶς ὅμοιοι παραστάσεις σώζονται, ὡς γνωστόν, ἰκαναί. Εἰς κάτοπτρα τυρρηνικὰ καὶ τοιχογραφίας τῆς Πομπηίας παρίσταται ὁ Περσεὺς δεικνύων εἰς τὴν Ἀνδρομέδαν τὴν κεφαλὴν τῆς Γοργοῦς ἐν τοῖς ὕδασι τῆς θαλάσσης ἢ λίμνης τινὸς ἢ πηγῆς (ἴδε Birch *Archaeologia* τόμ. 36 σ. 63. Πρβ. καὶ Ad. Trendelenburg *Annali dell' Instituto* 1872 σ. 108 ἐξῆς). Ἄλλὰ τὰ θέματα ταῦτα εἶναι, ὡς δεικνύουσι τοῦτο καὶ τὰ μνημεῖα ἐφ' ὧν ἀπαντῶσι, μεταγενεστέρων χρόνων ἐφευρέσεις, χρόνων ῥωμαντισμοῦ, ἵνα μεταχειρισθῶμεν τὴν λέξιν ταύτην, καὶ αἰσθημάτων ξένων ταῖς ἀρχαιοτέραις ἐποχαῖς. Τοῦ ἡμετέρου τεμαχίου ἢ παράστασις θέλγει διὰ τῆς ὑψίστης ἀφελείας τῆς ἐκδηλουμένης ἐν τε τῇ στάσει τοῦ Περσεῶς, ὅστις ἰσταται ἐν τῷ μέσῳ σοβαρὸς καὶ ἀτάραχος ὡς θαυμαστοποιὸς πρὸ μεγάλης συνελεύσεως θεατῶν, καὶ ἐν τῇ τοῦ καθημένου ἀνδρός, ὅστις

φαίνεται ἐφιστῶν τὴν προσοχὴν τινος τῶν παρευρισκομένων εἰς τὸ φοβερὸν θέαμα· ἡ ἐκπληξίς δὲ καὶ ὁ θαυμασμὸς ἐξεδηλοῦντο ἐν τῷ προσώπῳ, οὐ μόνον ἢ προτεταμένη χεὶρ ἐσώθη. Ἴσως πλὴν τῶν μορφῶν τούτων ὑπῆρχον καὶ ἄλλαι, μάλιστα γυναικεῖαι. Ἄλλὰ καὶ μετὰ τῶν τριῶν, ὧν μόνον ἐλάχιστα μέρη ἐσώθησαν, πιθανὸν νὰ ὑπάρχη τις γυναικεῖα, ἰδίως ἐκείνη ἣς μόνος ὁ ἀγκῶν φαίνεται.

Περὶ τοῦ τόπου, ἐν ᾧ ὑποτίθεται ἡ σκηνὴ αὕτη, δὲν δύναται νομίζω νὰ γεννηθῆ οὐδεμία ἀμφιβολία. Ἐν τῷ μεγάρῳ τοῦ Κηφέως, ἐν δυνάμεθα ν' ἀναγνωρίσωμεν ἐν τῷ καθημένῳ σκηπτροφόρῳ, πατρός τῆς Ἀνδρομέδας, μετὰ τὴν διήγησιν τοῦ ἔργου, δι' οὗ ὁ Περσεὺς ἐφόνευσε μὲν τὸ κῆπος, τὸ ὁποῖον κατέτρωγε τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ ζῶα, ἔσωσε δὲ ἀπὸ βεβαίου θανάτου τὴν κόρην τοῦ βασιλέως, φυσικῶς ἐγεννήθη παρὰ τοῖς παρισταμένοις ἢ ἐπιθυμία νὰ ἴδωσι καὶ τὸ ἀνίκητον ὄπλον τοῦ ἥρωος, τὴν κεφαλὴν τῆς Μεδούσης.

Κάτω τῆς παραστάσεως θέει κόσμημα μαιανδρικό, ὑπ' αὐτὸ δὲ ἀρχεται τὸ μέλαν γάνωμα. Τὸ τεμάχιον τοῦτο ἀνήκεν εἰς ἀγγεῖον οὐχὶ πολὺ μέγα, ἴσως ὑδρίαν ἢ ἄλλο τι ὅμοιον. Αἱ μορφαὶ εἶναι μέλαινα ἐπὶ ἐδάφους ἐρυθροῦ· ἡ κεφαλὴ ὅμως τῆς Γοργοῦς, ἢ λεκάνη, μία ταινία περὶ τὸ ὑπόβαθρον καὶ ἄλλη περὶ τὸ θρανίον τοῦ καθημένου ἀνδρός, τέλος κόσμημά τι ἐπὶ τοῦ ἀριστερὰ τοῦ Κηφέως σωζομένου ἀγκῶνος ἦσαν λευκά· ἂν καὶ ἐξηλείφθη δὲ τὸ λευκὸν χρῶμα ἐντελῶς, ἢ θέσις του ὅμως εἶναι ἀναμφίβολος, διότι ὑπ' αὐτὸ τὸ μέλαν γάνωμα δὲν εἶναι ἐστιλβωμένον. Τὰ ἄλλοτε λευκὰ μέρη ἐν τῇ εἰκόνι ἐδηλώθησαν διὰ γραμμῶν ὀριζοντίων ἢ καὶ πλαγίων. Ἡ δὲ γενειὰς καὶ ἡ κόμη τοῦ Κηφέως, στίγματά τινα ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων αὐτοῦ τε καὶ τοῦ Περσεῶς ὡς καὶ μέρος τῶν πτερῶν τῶν ὑποδημάτων τοῦ τελευταίου ἔχουσι χρῶμα κυανοῦν· καὶ τοῦτο ἐπὶ τῆς εἰκόνας ἐδηλώθη διὰ γραμμῶν.

Χρ. Δ. ΤΣΟΥΝΤΑΣ

ΕΠΙΓΡΑΦΗ ΕΚ ΜΕΓΑΡΩΝ

Ἐν Μεγάροις παρὰ τὸ δυτικὸν τεῖχος τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς, ἐντὸς τοῦ περιβόλου, κεῖται πέτρα ἐνεπίγραφος, ἥς τὸ μῆκος εἶναι 1,49, τὸ πλάτος 0,62, τὸ πάχος 0,46. Τὸ ὕψος τῶν γραμμάτων εἶναι 0,023, ἡ ἀπόστασις τῶν στίχων 0,006. Τὸ μὲν δεξιὸν τῶ ὁρώντι μέρος τῆς

πέτρας εἶναι τεθραυσμένον, ἐν δὲ τῶ ἀριστερῶ ὑπάρχει ἀνεπίγραφος τόπος 0,62. Ὡς δηλοῖ καὶ τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων καὶ τὸ πάντοτε παραλειφθὲν ἰῶτα ἀνεκφώνητον τῆς δοτικῆς, δὲν εἶναι παλαιότερα ἢ ἐπιγραφή τῶν Ἀδριανοῦ χρόνων· εἶναι δ' αὕτη ἡ ἐξῆς:

ΙΒΟΥΛΙΗ ΝΙΟΔΗΜΟΣΟ ΙΤΕΛΛΗΝΙ ΝΙΝΟΙ
ΣΑΒΕΙΝΟΥΤΟΥΚΟΙΡΑΝΟΥΑΡΧΙΕΡΕΩΣΑΝΕΘΗΚΑΝΙΕΡΕΙΑ
ΝΟΙΑΤΙΗΠΡΟΣΤΗΝΠΟΛΙΝΚΑΙΕΠΙΜΕΓΑΛΟΥΨΥΧΙΑΕΝΔΙΑΝ

ΠΟΛΛΑΚΙ

Ἡ βουλή [καὶ] ὁ δῆμος Ο[υ]τελλίαν . . . [λά]νο[υ] θυγατέρα; γυναῖκα; δὲ]

Σαβεῖνου τοῦ Κοιράνου ἀρχιερέως ἀνέθηκαν ἱέρεια[ν τῆς δεῖνος θεοῦ ἐπὶ εὐ]

νοία τῇ πρὸς τὴν πόλιν καὶ ἐπὶ μεγαλοψυχία ἐν δια[ομαῖς, ἣν ἀπεδείξατο]

πολλάκι.

Ἐξήτασα ἐν Μεγάροις καὶ τὴν ἐπιγραφὴν, ἡ ὁποία ἐδημοσιεύθη ἐν *Revue Archéolog.* 1873, σελ. 19-22 ὑπὸ τοῦ κ. Bayet. Ἐν 28-ῳ στ. αὐτῆς τῆς ἐπιγραφῆς, ὅπου ὁ κ. Bayet ἀναφέρει . . . εας, πρῶτον γράμμα εἶναι υ, ὥστε δύναται νὰ συμπληρωθῇ τὸ ὄνομα Ὑ[βρ]έας. Ἐν 30-ῳ στ. πρὸ τοῦ ὀνόματος . . . . Ἡρακλείτου ἐγὼ ἀνέγνωσα [Ἀπ]ολλόδωρος. Τὸ δὲ τελευταῖον ὄνομα εἶναι Διόδωρος Μάτριος· οὕτω ἡ ἐπιγραφή περιέχει ὀνόματα ὄχι τριάκοντα πέντε, ὡς λέγει ὁ κ. Bayet, [αὐτόθ. σελ. 21], ἀλλὰ τριάκοντα ἐξ Μεγαρέων, καὶ ταῦτα, τῆς στήλης κάτω κολοβῆς οὐσῆς, δὲν εἶναι πάντα τὰ χαραχθέντα ἐν τῇ ἐπιγραφῇ.

Ἐπειδὴ δ' ὁ πρῶτον ἐκδόσας τὴν ἐπιγραφὴν δὲν ἐσημείωσε τὰ μέτρα τῆς, δὲν φαίνεται μοι περιττὸν νὰ προσθέσω αὐτὰ ἐδῶ. Τὸ ὕψος τῶν γραμμάτων εἶναι 0,004, ἡ ἀπόστασις τῶν στίχ. 0,007. Τὸ μῆκος τῆς στήλης εἶναι 0,49, τὸ πλάτος 0,28, τὸ δὲ πάχος δὲν ἠδυνήθη νὰ μετρήσω, διότι ὁ λίθος εἶναι ἐντετειγισμένος.

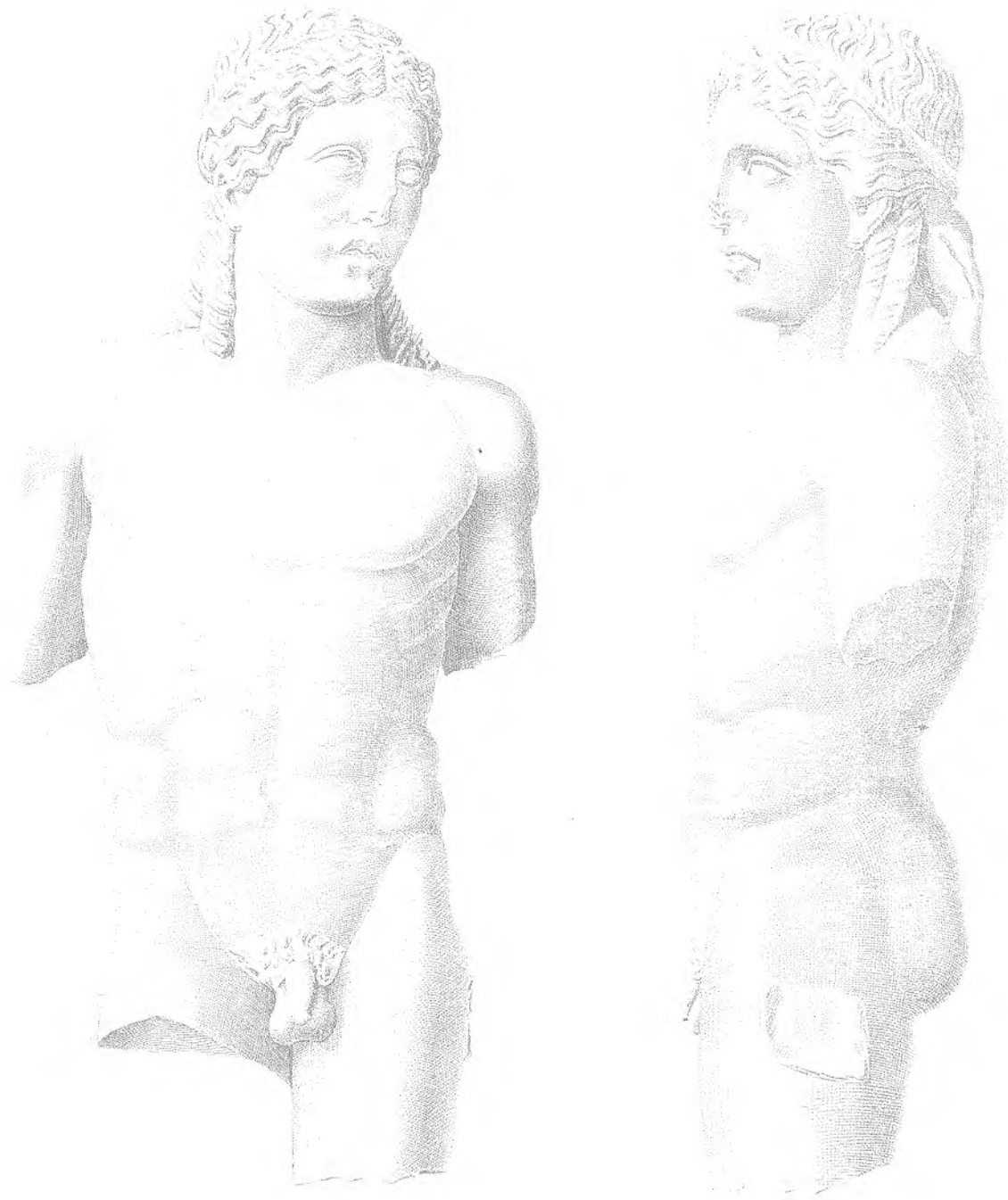
Ἐν Ἀθήναις, τῇ 16 Ἰουνίου 1885.

N. ΝΟΒΟΣΑΔΣΚΗ

ΠΑΡΟΡΑΜΑ

Σελ. 63 ἐν σημειώσει στίχ. 1^{ος} ἀντὶ οὕτως ἀνάγνωθι οὕτως.

(Ἐξεδόθη τῇ 15^η Ἰουλίου 1885).

ΑΓΓΑΛΜΑΤΙΟΝ ΕΚ ΣΠΑΡΤΗΣ

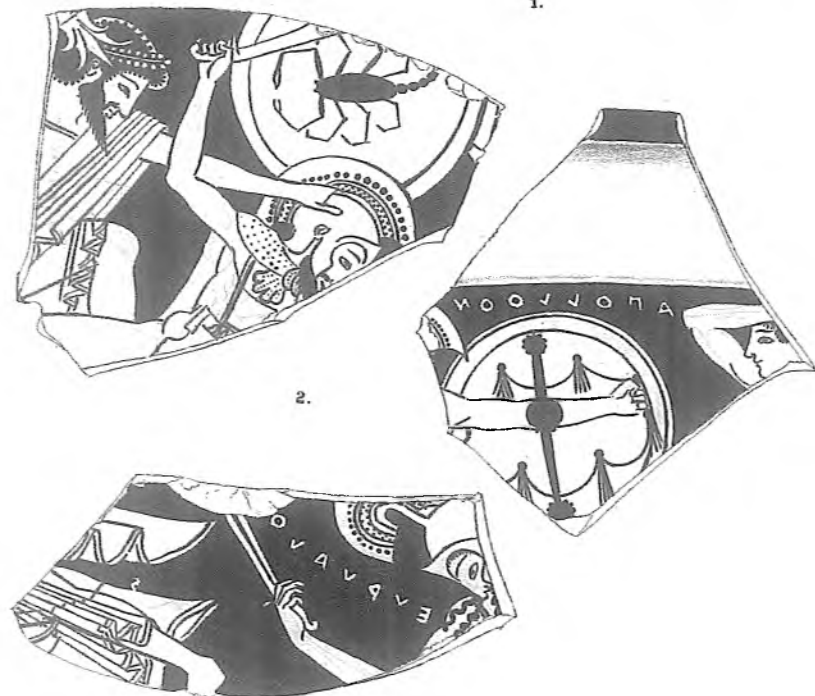
1.

1^α

1^β

2.

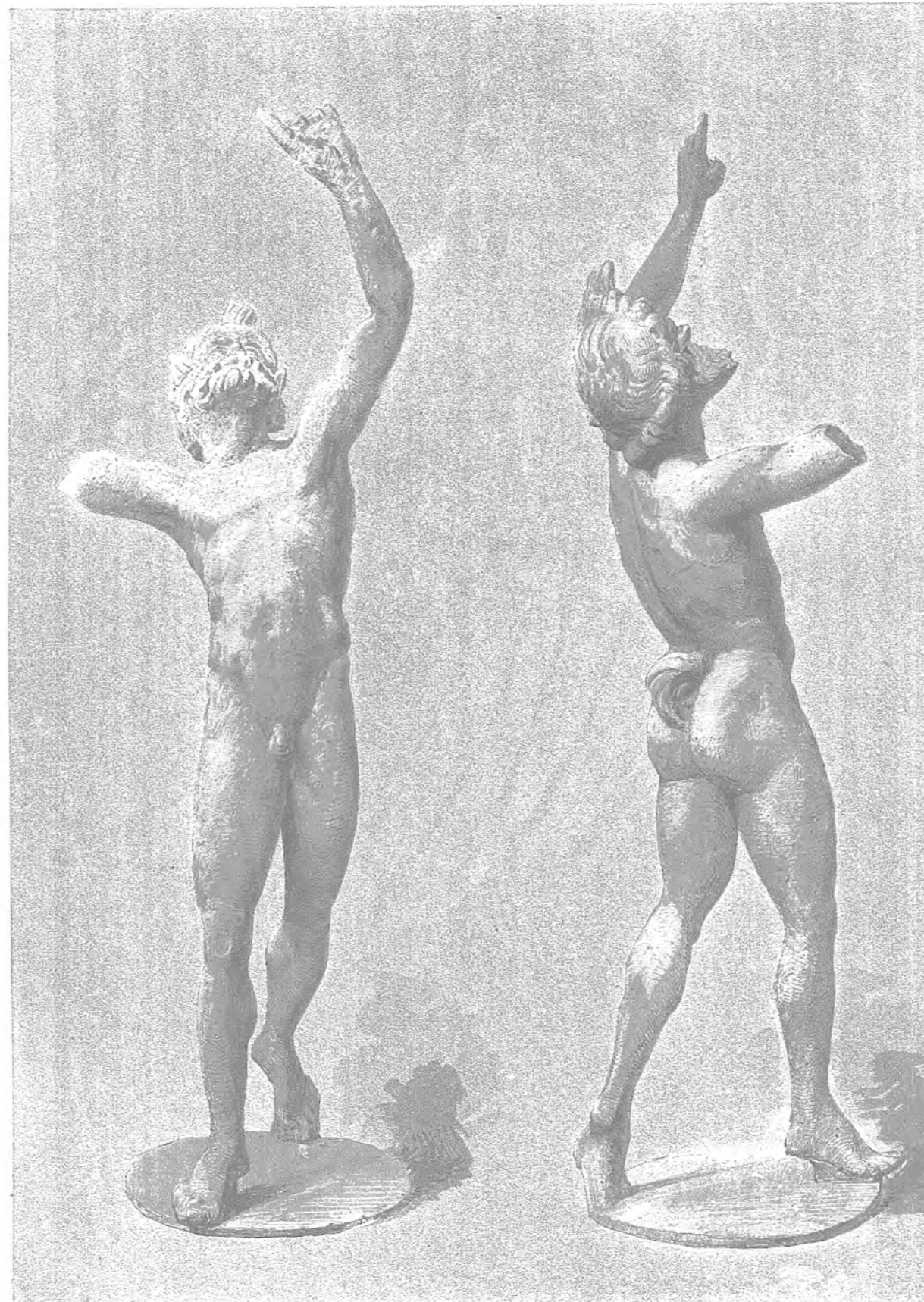
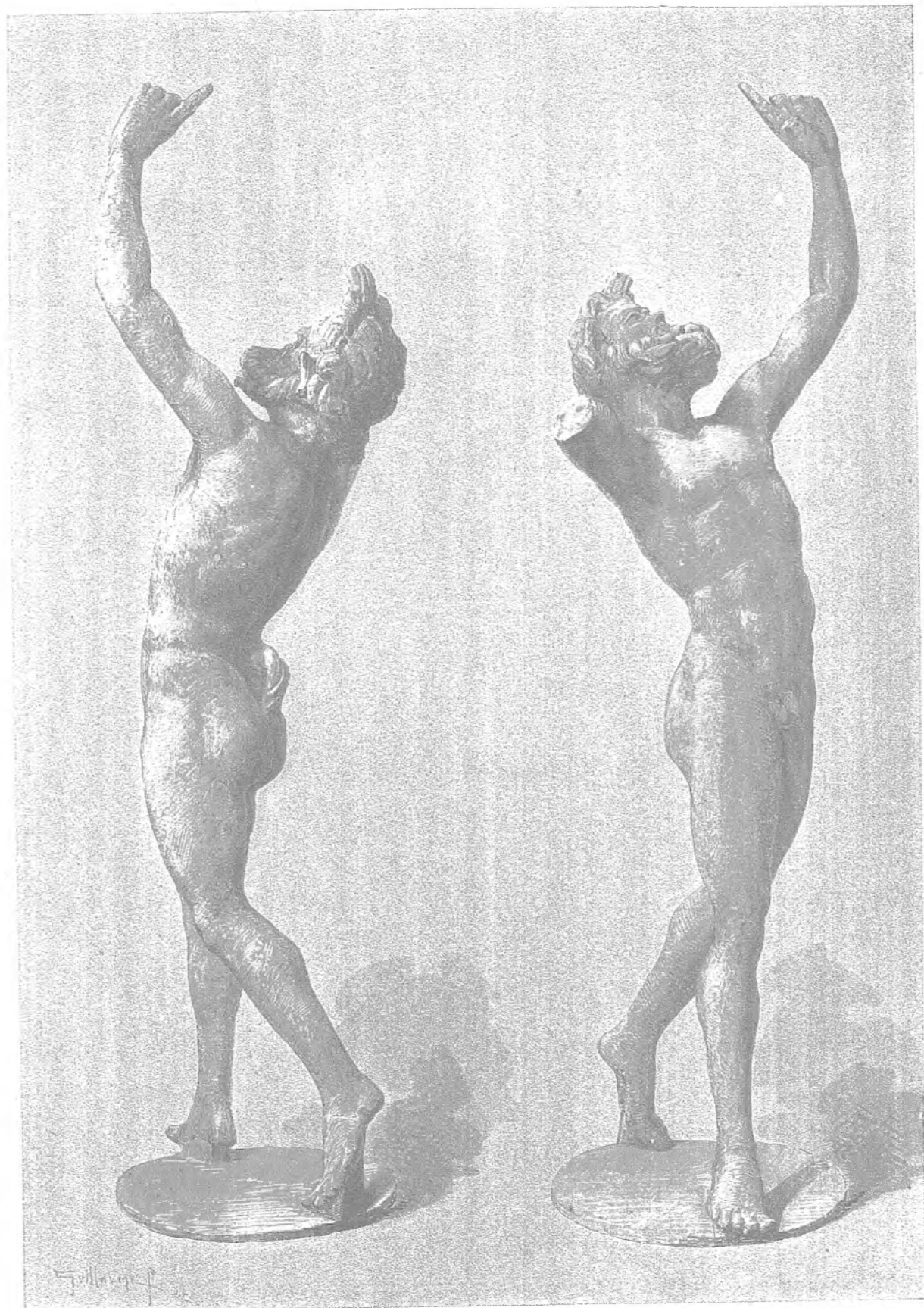
3.

4.

ΣΚΕΥΟΣ ΠΗΛΙΝΟΝ ΚΑΙ ΤΕΜΑΧΙΑ ΑΓΓΕΙΩΝ ΕΞ ΑΘΗΝΩΝ.

ΧΑΛΚΟΥΣ ΣΑΤΥΡΟΣ ΕΚ ΤΗΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	ΣΕΛΙΔ.
Π. ΚΑΒΒΑΔΙΑ, Ἐπιγραφαὶ ἐκ τῶν ἐν Ἐπιδαυρίᾳ ἀνασκαφῶν (συνέχεια)	65
Ι. Χ. ΔΡΑΓΑΤΣΗ, Πειραϊκαὶ ἀρχαιότητες	85
Β. Ι. ΛΕΟΝΑΡΔΟΥ, Ἀμφιαρείου ἐπιγραφαί	93
Θ. ΣΟΦΟΥΔΗ, Ἀγαλμάτιον ἐκ Σπάρτης (πίναξ 4)	109
Χ. ΤΣΟΥΝΤΑ, Σκεῦος πήλινον καὶ τεμάχια ἀγγείων ἐξ Ἀθηνῶν (πίναξ 5)	117
Ν. ΝΟΒΟΣΑΔΣΚΗ, Ἐπιγραφή ἐκ Μεγάρων	127

ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΜΑΤΑ

Πίναξ 4	Ἀγαλμάτιον ἐκ Σπάρτης.
— 5	Σκεῦος πήλινον καὶ τεμάχια ἀγγείων ἐξ Ἀθηνῶν.
— 6	Χαλκοῦς Σάτυρος ἐκ τῆς Συλλογῆς Ἰωάννου Δημητρίου.
Σελίδ. 114	Κεφαλὴ Ἀγαλματίου.

Τοῦ 6^{ου} πίνακος, ἐφ' οὗ ἀπεικονίζεται ὁ χαλκοῦς Σάτυρος ἐκ τῆς Συλλογῆς Ἰωάννου Δημητρίου, τὸ ἄρθρον θέλει δημοσιευθῆ ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Δ. Μυλωνᾶ εἰς τὸ προσεχὲς τρίτον τεῦχος.

